

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΥΠΟ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

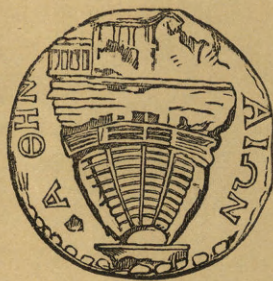
ΔΑΠΑΝΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. ΤΕΥΧΟΣ ΙΕ'.

ΠΛΗ. 54-59.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΙΩ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ.

(Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βορρῆως.)

4872.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

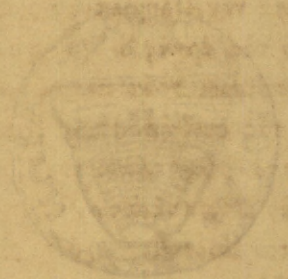
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β. ΤΕΥΧΟΣ ΙΕ'

ΙΟΥΛΙΟΣ

ΤΑ ΔΕΛΤΙΑ

ΕΝ ΤΩ ΤΕΥΧΕΙ ΤΩ ΑΠΟΚΟΜΙΣΤΕ

(Εκδότης: Α. Β. Βότσης)

0978

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

283

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΥΠΟ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, 1872.

ΤΕΥΧΟΣ ΙΕ΄.

Ἄριθ. 417.

(Ὅρ. Πίν. 54)

. . . . . ασ .
 . . . . . χ]αί τοῦ
 . . . . . η] τὴν συμμαχί-
 αν . . . . τ]ὰ σύγγραφα, εἰ δὲ
 5 . . . . τὰς] νῦν ἀρχὰς, ὁποῖαι ἄ-
 ρχ]ουριν ἐν ἑκατέρῃ τεῖ
 π]όλει. Ἐπανανεῶσθαι δὲ τ-
 ὸν ὄρκον κατὰ τὴν Ὀλυμπι-
 ἀδα ἑκάστην τὰς ἀρχὰς ὁ-
 10 μνουύρας. Ὅποτέροι δ' ἄμ π-
 αραβαίνωριν τὰς συνθήκ-
 ας ἀποτίνειν τὰ δέκα τάλ-
 αντα. Τῶν δὲ δέκα ταλάντω-
 ν τὸ ἐπιδέκατον ἱερὸν εἶ-
 15 ναι τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀναγρ-
 ἀψαι δὲ τὰς συνθήκας ἐν σ-
 τήλει Ἐρετριᾶς μὲν Ἀμαρ-
 υθοῖ Ἰοστιαιᾶς δὲ ἐπὶ Κ-
 ηναίῳ ἐν τοῖ ἱεροῖ.

Τὸ λείψανον τοῦτο τῶν συνθηκῶν τῆς συμμαχίας
 τῶν Ἐρετριέων καὶ Ἰοστιαιέων διεσώθη ἐπὶ τεμαχίῳ
 πλακῶς μαρμαρίνης ἐχούσης τὰς μὲν πλαγίας πλευ-
 ρὰς καὶ τὸ κάτω μέρος σῶα, τὸ δὲ ἄνω μέρος κο-
 λοβόν. Τὸ πλάτος τῆς πλακῶς εἶναι 330 χιλιοστά

τοῦ γαλλικοῦ μέτρου, τὸ πάχος 75, τὸ δὲ νῦν σωζό-
 μενον μέγιστον μῆκος 475 χιλιοστά. Ἡ ἐπὶ τοῦ πί-
 νακος εἰκὼν τοῦ τεμαχίου ἔχει τὸ ἥμισυ τοῦ μήκους
 καὶ πλάτους.

Τὸ τεμάχιον ὑπάρχει νῦν ἐν τῇ συλλογῇ τῇ ἐν τῷ

Βαρβακείῳ ἀγορασθὲν τῷ 1870 ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας. Ἐλεγε δὲ περὶ τοῦ τεμαχίου ὁ πωλήσας αὐτὸ εἰς τὴν Ἑταιρίαν, ὅτι εὔρεν ἐν Εὐβοίᾳ ἐν οἰκίᾳ χωρικοῦ ἐν χωρίῳ κειμένῳ μεταξὺ Ἀγίας Ἀννης καὶ Ξηροχωρίου, ἀλλ' ὅτι οὔτε τοῦ χωρικοῦ οὔτε τοῦ χωρίου τὸ ὄνομα ἐνθυμεῖται. Ἄλλος δὲ τις ἐξ Ἀθηνῶν, συγχρόνως ὦν μετὰ τοῦ πωλητοῦ ἐν Εὐβοίᾳ, ἐβεβαίω, ὅτι τὸ τεμάχιον ὑπῆρχεν ἐν τῷ χωρίῳ τῆς Εὐβοίας Βάθεια, τῷ πλησίον τῆς Ἐρετριάς κειμένῳ, ἐγένετο δὲ γνωστὸν εἰς τὸν πωλητὴν ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς δημαρχίας Νέων Ψαρῶν. Οὗτος, νομίζομεν, ἔλεγε πιθανώτερα.

Ἡ διαφωνία αὕτη τῶν εἰδήσεων περὶ τοῦ χωρίου τῆς Εὐβοίας, ἔνθα ὁ λίθος εὑρέθη κείμενος, δὲν δύναται μὲν νὰ διεγείρῃ ὑποψίαν περὶ τῆς γνησιότητος τοῦ λίθου, ἀλλ' ἀφαιρεῖ ἡμῖν ἰσχυρὸν νέον τεκμήριον περὶ τῆς θέσεως τῆς Ἀμαρύνθου, ἣν νομίζουσι τινες, ὅτι ἔκειτο, ἔνθα ὑπάρχει νῦν τὸ χωρίον τῆς Εὐβοίας Βάθεια (δρ. Ἀρχ. Ἐφ. Π. Β. σελ. 325).

Ἄλλὰ τὸ τεμάχιον εἴτε εἶναι ἐκ τῆς ἐν Ἀμαρύνθῳ ἱσταμένης στήλης, εἴτε εἶναι ἐκ τῆς στήλης τῆς ἐπὶ Κηναίῳ ἐν τῷ ἱερῷ ἀνακειμένης, εἶναι πολλοῦ λόγου ἄξιον, διότι ἐπικυροῖ τὰς τῶν ἀρχαίων μαρτυρίας, καθ' ἃς οἱ Ἐρετριεῖς ἐχρῶντο τῷ Ρ ἀντὶ τοῦ Σ καὶ ἐκωμωδοῦντο διὰ τὴν χρῆσιν ταύτην (Or. Ahr. ns de dialect. gr. I σελ. 227, 236. II σελ. 71). Παρέχει δ' ἡμῖν παραδείγματα περὶ τῆς χρήσεως ταύτης, περιέχον τὰς λέξεις ὁ π ὁ ρ α ι, ἄ ρ χ ο υ ρ ι ν, ὁ μ ν υ ο ὄ ρ α ς, π α ρ α β α ί ν ω ρ ι ν ἀντὶ τῶν κοινῶν ὁπόσαι, ἄρχουσιν, ὁμνουσας, παραβαίνωσιν. Ἐπειδὴ δὲ αἱ συνθήκαι εἶναι τῶν Ἐρετριέων καὶ Ἰστιαιέων, πρέπει νὰ εἰκάσωμεν, ὅτι ἡ χρῆσις αὕτη τοῦ Ρ, ἣν ὁ Σουίδας (ἐν λ. Χαλκιδικίῳ) ἐπεκτείνει εἰς τοὺς Χαλκιδεῖς, ἐπεξετείνετο καὶ εἰς τοὺς Ἰστιαεῖς.

Ἡ χρῆσις αὕτη τοῦ Ρ ἀντὶ τοῦ Σ ὑπῆρχε μὲν ἴσως ἐπὶ πολὺν τινα χρόνον ἐν τῇ ὁμιλίᾳ, ἀλλ' ἐν τῇ γραφῇ βεβαίως ἐξέλιπεν ἔνωρίς. Διότι ἐν τῇ περὶ ἐξαγωγῆς τῆς λίμνης συνθήκῃ τῶν Ἐρετριέων μετὰ τοῦ Χαιρεφάνους (Ἀρχ. Ἐφ. Π. Β. ἀρ. 404), ἣτις μετὰ τὰς συνθήκας ταύτας τῆς συμμαχίας εἶναι τὸ ἀρχαιότερον μνημεῖον ἐξ Ἐρετριάς, ὅπερ γνωρίζομεν, ἀνήκει δ' ἀναμφιβόλως εἰς τοὺς Μακεδονικοὺς χρόνους (δρ. αὐτόθ. σελ. 332), οὐδὲ ἔχγος τοιαύτης τοῦ Ρ χρῆσεως ὑπεμφαίνεται.

Ἡ στήλη εἶναι μαρμάρου ἐγγωρίου φ α ι ο ὺ καὶ ἀκριβῶς στοιχηδὸν γεγραμμένη, τὰ δὲ γράμματα εἶναι εὐμεγέθη καὶ εὐκρινῆ, τὰ Ρῶ καὶ Βῆτα γωνιῶδη. Ἐν τῇ ὀρθογραφίᾳ τῆς στήλης, ὡς μαρτυρεῖ τὸ τεμάχιον, ἐπεκράτει ἀνωμαλία εἰς τὴν χρῆσιν τῆς διφθόγγου ΟΥ, γραφομένης ὅτε μὲν Ο, ὅτε δὲ ΟΥ, ὡς δεικνύουσι τὰ ἐπικυροῦσθαι, τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἡ δίφθογγος η ἐγράφετο, φαίνεται, μονίμως ΕΙ, ὡς μαρτυροῦσι τὰ ἑκατέρω τει στήλει, ἣτις γραφὴ ἀπὸ τῆς 102 Ὀλ. ἐμφανίζεται ἐν ταῖς Ἀττικαῖς ἐπιγραφαῖς (πρβ. Ραγ. ΑΗ 385, 393) καὶ συχνοτέρα γίνεται κατὰ τοὺς Μακεδονικοὺς χρόνους. Ἄλλ' ὑπάρχει ἐν τῷ τεμαχίῳ καὶ ἀνωμαλία εἰς τὴν χρῆσιν τῆς διφθόγγου ω, γραφομένης ὅτε μὲν ω ὅτε δὲ ΟΙ, ὡς δεικνύουσιν αἱ λέξεις ἐπὶ Κηναίῳ ΟΙ, ἐν τοῖς ἱεροῖς. Τὸ δὲ Ἀμαρυνθοῖ ἔχει βεβαίως ὡς τὰ Ἀττικὰ Θεορικοῖ, Ἀθμονοῖ κττ. Τῆς ἀνωμάλου ταύτης γραφῆς τῆς διφθόγγου ω παράδειγμα ἐκ τῶν Ἀττικῶν ἐπιγραφῶν τῆς μετ' Εὐκλείδην γραφῆς ἡμεῖς τοῦλάχιστον δὲν δυνάμεθα νὰ προσαγάγωμεν. Πρὸς τούτοις Ἰστιαιαῖς γέγραπται διπλῶ σίγμα, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ (CIG 25) τὸ ΣΤ προηγούμενου Ι ἀπηντήθη διπλοῦν ἔχον τὸ σίγμα. Ἄλλ' ὁ χαρακτὴς εἴτε ὁ γραμματέως, γράφων τὸ Ὀλυμπιάς, δὲν μετέβαλε τὸ μ εἰς ν, ὡς ἀπαντᾶται ἀλλαχοῦ, (CIG. 11, πρβ. Fr. El. ep. gr. σελ. 49), ἀλλ' ἀκολουθῶν τὴν προφορὰν ἔγραψε διπλοῦν μ. Ἐκ τῶν ἀνωμαλιῶν τούτων πλὴν τῆς διὰ τοῦ ΕΙ γραφῆς τῆς διφθόγγου η τῆς δοτικῆς οὐδεμία ἄλλη ἐμφανίζεται ἐν τῷ περὶ ἐξαγωγῆς τῆς λίμνης λίθῳ τῶν Ἐρετριέων.

Αἱ συνθήκαι ἦσαν βεβαίως σύντομοι. Τοῦτο μαρτυρεῖ ἡ ὑφὴ αὐτῶν καὶ τὸ πλάτος καὶ πᾶχος τῆς στήλης. Μετὰ τοὺς ὅρους τῶν συνθηκῶν, οἵτινες δὲν πρέπει νὰ ἦσαν πολλοί, καὶ ὦν κυριώτερος φαίνεται ἡ ζημία τῶν δέκα ταλάντων, ἡ ἐπικειμένη εἰς τοὺς παραβάτας, ἠκολούθουν τὰ τοῦ ὄρκου (πρβ. Θεουκ. 5, 47). Οἱ πρῶτοι κολοβοὶ στίχοι τοῦ τεμαχίου, κρινόμενοι ἐκ τῶν ἐπομένων ἐπικυροῦσθαι δὲ τὸν ὄρκον τὰς ἀρχάς, φαίνεται ὅτι εἶναι ἐκ τοῦ μέρους τῶν συνθηκῶν, ἔνθα ὠρίζετο, τίνες ὄφειλον νὰ ὁμώσωσι τὸν πρῶτον ὄρκον. Ἄλλὰ πολλὴν δυσκολίαν παρέχουσιν εἰς τὴν ἀνόρθωσιν τῆς ἐννοίας ταύτης τὰ διασωθέντα λείψανα καὶ μάλιστα τὰ ἐν τῷ 4 σίχῳ εἰ δέ. Δοκιμῆς χάριν ἠθέλαμεν συμπληρώσει οὕτω πῶς τὸ μέρος τοῦτο τῶν συνθηκῶν, τὰ ἔχγη τοῦ λίθου πιςῶς ἀκολουθοῦντες.

[· Όμόροι δὲ ἐκατέρων μά-
ιστα μὲν τὰς πρεσβεί]ας [Υ
πέρ τε τῆς βουλῆς κ]αὶ τοῦ
δήμου πλήρ]η τὴν συμμαχι-
αν κατὰ τ]ὰ σύγγραφα, εἰ δὲ
μὴ τὰς] νῦν ἀρχάς, ὁπόροι ἄ-
ρχουριν ἐν ἐκατέρει τεῖ
πόλει.

Τὸ ὁμόσαι τὴν συμμαχίαν θὰ ἔκειτο, ὡς ὁμόσαι τὰς σπονδάς (Θουκ. 5, 47). Τὰ δὲ κατὰ τὰ σύγγραφα, ὅπερ ὑπεθυμίζει τὴν σύγγραφον τὴν ἐν ταῖς τῶν Ὀρχομενίων ὁμολογίαις (CIG. 1.σελ.141 ἀρ.1569.— Fr. El. ep. gr. ἀρ. 74) καὶ τὰ ἐν τῇ συνθήκῃ τῶν Ἡλείων καὶ Ἡραιέων (CIG ἀρ. 11) «Αἰ δὲ τῖρ τὰ γράφεα ταί», θὰ ἔκειτο ἀντὶ τοῦ «κατὰ τὰ συγκείμενα» (Θουκ. 5, 47). Ἀλλὰ πολὺ ἀμφιβάλλομεν, ἂν ὁ λόγος προέβαινεν οὕτως, καὶ ἀφίνομεν εἰς ἄλλους νὰ ἀνιχνεύσωσι τὴν ἔννοιαν τοῦ μέρους τούτου τῶν συνθηκῶν καὶ νὰ συμπληρώσωσιν εὐστόχως τοὺς κολοβοὺς στίχους, ἐὰν δὲν συνεπλήρωσαν ἤδη δημοσιεύσαντες πού τὸν λίθον, ἡμεῖς δ' ἀγνοοῦμεν.

Αἰ συνθήκαι ἀπήτουν ἐφεξῆς, ἵνα αἱ ἀρχαὶ ἀναβέωνσι τὸν ὄρκον κατὰ πᾶσαν Ὀλυμπιάδα, ὡς ἀπαντάται καὶ ἀλλαχοῦ. Ἀντὶ δὲ τοῦ παρὰ Θουκυδίδη (5, 47) ἀνανεοῦσθαι τὸν ὄρκον κεῖται ἐνταῦθα ἐπανανεοῦσθαι. Οἱ παραβάται τῶν συνθηκῶν ὄφειλον νὰ ἀποτίσωσι δέκα τάλαντα, ἅτινα ὠρίζοντο ἀνωτέρω, οὗ ἕνεκα ἐν τῷ τεμαχίῳ κεῖται τὰ δέκα τάλαντα. Τάλαντον ἐν τῇ τῶν Ἡλείων καὶ Ἡραιέων συνθήκῃ ὄφειλον νὰ ἀποτίσωσιν οἱ παραβάται τῷ Δίῃ τῷ Ὀλυμπίῳ. Ἐνταῦθα ὀρίζεται τὸ δέκατον τῶν δέκα τάλαντων ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἄκοντας δὲ τὸ ποσὸν τοῦτο τῶν δέκα τάλαντων τὸ ἐν ταῖς συνθήκαις τῶν Ἐρετριέων καὶ Ἰστιαιέων ὑπεθυμίζει ἡμᾶς τὰ παρ' Αἰσχίνῃ (κ. Κτησιφ. 94 Bek.) «τὰς ἐξ Ὀρεοῦ συντάξεις καὶ τὰς ἐξ Ἐρετρίας τὰ δέκα τάλαντα ὀρώντων φρονούντων βλεπόντων ἔλαθον ὑμῶν ὑφελόμενοι». Εἶναι δὲ περιττὸν νὰ σημειώσωμεν ὅτι Ὀρεὸς καὶ Ἰστίαια εἴτε Ἐστίαια εἶναι διάφορος ὀνομασία τῆς αὐτῆς πόλεως. Ἀδελὸν τινὰ καὶ μακρυνὴν σχέσιν πιθανὸν εἶναι νὰ ἔχωσι τὰ ποσὰ ταῦτα, ἀλλ' οὐχὶ ἄμεσον.

Τελευταῖον καθὼς ἐν τῇ συμμαχίᾳ τῶν Ἀθηναίων

καὶ Ἀργείων καὶ λοιπῶν συμμάχων (Θουκ. αὐτόθι) ὀρίζονται λεπτομερῶς τὰ ἱερά, ἐν οἷς ἔπρεπε νὰ ἀναγραφῶσιν αἱ συνθήκαι, οὕτως ὀρίζεται καὶ ἐνταῦθα τὸ ἱερὸν, ὅπου ἐκάτεροι τῶν συμμάχων ὄφειλον νὰ ἀναγράψωσι τὰς συνθήκας. Καὶ ἐν Ἀμαρύνθῳ μὲν ἤξεύρομεν ἐκ τοῦ Στράβωνος (σελ. 448 C.) ὅτι ἀνέκειντο ἐν τῷ τῆς Ἀμαρυνθίας Ἀρτέμιδος ἱερῷ καὶ αἱ περὶ τοῦ Ληλάντου πεδίου συνθήκαι τῶν Ἐρετριέων καὶ Χαλκιδέων. Ἐπὶ Κηναίῳ δὲ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπερ ἦν τοῦ Διὸς (Στράβ. 447 C.), ὅτι ἀνέκειντο ἑλληλαί τῶν Ἰστιαιέων μανθάνομεν ἐκ τοῦ λίθου τούτου.

Ἡ συμμαχία αὕτη τῶν Ἐρετριέων καὶ Ἰστιαιέων εἶναι ἄλλοθεν ἄγνωστος, οὔτε δύναται νὰ ὀρισθῇ εὐχερῶς ἢ ἐποχὴ αὐτῆς ἐκ τοῦ τεμαχίου ταύτου. Αἱ ἀνωμαλῖαι αἱ ἐν τῇ ὀρθογραφίᾳ τῶν διφθόγγων παρατηρούμεναι ἐν τῷ τεμαχίῳ καὶ ἰδίως ἢ τῆς διφθόγγου ΟΥ δύναται νὰ ὀδηγήσωσιν εἰς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν καὶ ἐν ταῖς Ἀττικαῖς ἐπιγραφαῖς ἐπικρατεῖ ἢ αὐτῇ ἀνωμαλίᾳ ἐν τῇ γραφῇ τῆς διφθόγγου ΟΥ ὈΛ. 102—105. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐπαμεινώνδου (Ὀλ. 104, 1, π. X.362) κατὰ τὸν Διόδωρον (16,7) οἱ Εὐβοεῖς ἐστασίασαν πρὸς ἀλλήλους καὶ τινες τῶν Εὐβοικῶν πόλεων βοηθούμεναι ὑπὸ τῶν Θηβαίων ἐπαπέλουν τὴν Ἐρετριαν, μεχρισοῦ προσκληθέντες ὑπὸ τῶν Ἐρετριέων οἱ Ἀθηναῖοι ἀπεδίωξαν ἐξ Εὐβοίας τοὺς Θηβαίους καὶ ἐπανήγαγον τὴν ἡσυχίαν καὶ εἰρήνην (Ὀλ. 105, 3, π. X. 358, ὅρ. Peter Gr. Zeitt. 358 καὶ τὰ ἐκεῖ χωρὶα τῶν ἀρχαίων). Εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀπεδόθησαν ὀρθῶς ὑπὸ Ραγκαβῆ δύο τεμάχια ἐν Ἀκροπόλει εὐρεθέντα καὶ συμμαχίαν τῶν Ἀθηναίων καὶ Ἐρετριέων ἀφορῶντα (AH 391, 392), εἰ καὶ οὐχὶ ὀρθῶς συνήφθησαν εἰς τὴν αὐτὴν στήλην, ἔχοντα διάφορον ὀρθογραφίαν, ὅπερ παρετήρησεν ἤδη ὁ Kirchhoff (Philolog. T. 15, σελ. 406). Καὶ δὲν ἀναφέρονται μὲν

ὀνομαστί οἱ Ἰστιαεῖς εἴτε Ὠρεῖται ἐν τῇ ἐποχῇ ταύτῃ, ἀλλ' οὐχ ἦττον ἠδύνατο νὰ ὑποθέσῃ τις, ὅτι τυχαίως καὶ ἐξ ἄλλου τινος λόγου δὲν μνημονεύονται καὶ ὅτι ἡ συμμαχία αὕτη τῶν Ἐρετριέων καὶ Ἰστιαεῶν πρέπει νὰ τεθῇ μεταξύ Ὀλ. 104, 2, καὶ 105, 3, π. X. 362—358. Εἰς τοὺς χρόνους δὲ τούτους ὀδηγεῖ καὶ ἡ δίφθογγος η, γραφομένη διὰ τοῦ ΕΙ. Ἄλλ' ἡ ἀκριβῶς σοιχηδὸν γραφὴ τῆς στήλης, ἡ καλ-λονῆ τῶν γραμμάτων, ἧτις λείπει καὶ ἐκ τῶν Ἀττικῶν στηλῶν τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἡ χρῆσις τῆς ΟΙ ἀντὶ τῆς δίφθογγου ω, ἡ ἀρχαιοπρεπὴς τοῦ λόγου συντομία ὑπεμφαίνουσιν ἐποχὴν πολλῶ ἀρχαιοτέραν καὶ πιθανώτερον δεικνύουσιν, ἐὰν ἡ συμμαχία τεθῇ πρὸ

τῆς ἐπὶ Ναυσινίκου (Ὀλ. 100, 3, π. X. 378) συμμαχίας τῶν Ἀθηναίων κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων, εἰς ἣν προθυμότητα προσετέθησαν αἱ ἐν Εὐβοίᾳ πόλεις, ὡς μαρτυρεῖ τὸ ἐπὶ Ναυσινίου ψήφισμα (Ραγκ. Α Η ἀρ. 381 bis σελ. 373. Meier Com. epig. II. ἀρ. 61. Ἐπιγρ. ἀνέκδ. φυλ. II. ἀριθ. 61), καὶ ἴσως πρέπει νὰ τεθῇ οὐχὶ πολὺ μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ἦτταν τῶν Ἀθηναίων (Ὀλ. 94, 1, π. X. 404). Ἄλλ' ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας ἱστορίας τῶν Εὐβοικῶν πόλεων ἐν τῷ εἰκοσιπενταετῇ τούτῳ διαστήματι ἠξεύρομεν μόνον ὅτι Νεογένης τις κατέστη τύραννος τῆς Ἰστιαίας εἴτε τοῦ Ὠρεοῦ, ἐξέβαλον δ' αὐτὸν ἐκείθεν οἱ Λακεδαιμόνιοι, πέμφαντες τὸν στρατηγὸν Θηριππίδαν (Διόδ. 15, 30).

Ἄριθ. 418.

(Ὅρα Πίν. 55)

. . . . . [εἶπε . ἐπειδὴ . . . . .
 . π . . . . . [ἀνὴρ ἀγ]αθός [ς ἐσ-
 τ]ι ἀ . . . . . [περὶ τ]ὸν [δ]ῆ [μον
 τὸν Ἐρε[τριέ]ων [λ]έγων [κ]α[ι] πράτ
 τ]ων ἀεὶ ὅ,τι ἀν ἔχη ἀγαθόν, ἔδο
 5 ξ]ε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ, [εἰ
 ν]χι πρόξενον καὶ εὐε[ρ]γέτην
 τοῦ δήμου τοῦ Ἐρετριέων αὐ[τ-
 ὸ]ν καὶ ἐγγούνοισ καὶ εἶν(χι) αὐ-
 τ]οῖς γῆς καὶ οἰκίας ἔνκτ[η-
 10 σ]ιν καὶ ἀσυλίαν κα[ι] πολέμ[ου] καὶ
 εἰρήνης καὶ ἀτέλειαν εἰ-
 σάγον τι καὶ ἐξάγον τι, κ[αθ]ά-
 π[ερ] καὶ τοῖς ἄλλοις Ἐρετριεῦ-
 σ]ι, καὶ πρόσοδον πρὸς τὴν βο[υλ]ήν
 15 καὶ τὸν δῆμον πρ[ώ]τοις με[τὰ
 τ]ὰ ἱερά καὶ προεδρίαν ἐν πᾶ-
 σ]ι τοῖς ἀ[γ]ῶσι, οἷς ὁ [δ]ῆμος τί[θη]
 σ]ι. Ἀναγράψαι δὲ πόδε τὸ ψή-
 φ]ισμα ἐν στήλῃ λιθίνῃ καὶ
 15 σ]τῆσαι ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀπόλ-
 λω]ν [ο]ς τοῦ δαφνηφόρου.

Τὸ τεμάχιον τοῦτο τοῦ προξενικοῦ ψηφίσματος τῶν Ἐρετριέων τὸ πολλοῦ λόγου ἄξιον διὰ τὸ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενον ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ δαφνηφόρου, εἰς ὃ παραγγέλλεται νὰ στηθῇ ἡ στήλη, εὐρέθη

τὸν ὀκτώβριον 1870 ἐν τῇ Ἐρετρῷ αὐτῇ. Ἐκ-
 μαγμα ἐπὶ χάρτου εὐκρινὲς ἀπέστειλεν εἰς τὴν ἐφο-
 ρεῖαν τῶν ἀρχαιοτήτων ὁ δήμαρχος Νέων Ψαρῶν
 Δ. Ε. Βαλαβάνος, γράφων περὶ τοῦ λίθου τὰ ἐξῆς·

«Πρό τινων ἡμερῶν ἀνευρέθη παρ' ἡμῶν ἐνταῦθα ἐνεπίγραφός τις λίθος φέρων ἐπ' αὐτοῦ 21 σειρὰς ἐλληνικῶν γραμμάτων. Τὸν λίθον τοῦτον μετεκομίσαμεν εἰς τὸ δημοτικὸν κατάστημα καὶ ἀφοῦ τὸν ἐκαθαρίσαμεν καλῶς δι' ὕδατος κατωρθώσαμεν νὰ ἀναγνώσωμεν ἀπάσας σχεδὸν τὰς ἐπ' αὐτοῦ λέξεις ἀν καὶ μερῶν τινῶν ὡς ἐκ τῆς τριβῆς καὶ τοῦ χρόνου καθίσταται πάνυ δύσκολος ἡ ἀνάγνωσις. Ἡ ἀρχὴ δὲ τοῦ ψηφίσματος τούτου δὲν ὑπάρχει, ἐλλείποντος καθ' ὁλοκληρίαν τοῦ ἀνωθι μέρους τοῦ λίθου. Οὐχ ἤττον ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν λέξεων ἐξάγεται τὸ καθ' ἡμᾶς ἡ ὑπόθεσις περὶ ἧς τὸ ψήφισμα τοῦτο πραγματεύεται.»

Ὁ δῆμαρχος προσθέσας πολλὰ περὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ ψηφίσματος καὶ περὶ τῆς τοπογραφικῆς ἀξίας τοῦ λίθου ἐλησμόνησεν ἢ ἐθεώρησε περιττὸν νὰ προσθέσῃ τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος τοῦ λίθου, ἅπερ οὐχὶ πάντες νομίζουσιν περιττά. Ἴνα δὲ δειχθῇ ἡ κατάσταση τῶν ἐπὶ τοῦ λίθου λειψάνων, ἡ μορφή τῶν γραμμάτων καὶ τῆς τάξεως αὐτῶν, ἀπεικονίσθη ἐπὶ τοῦ πίνακος 55 πανομοιότηπως τὸ ἀποσταλὲν ἡμῖν ἔκμαγμα εἰς τὸ ἡμισυ τοῦ φυσικοῦ μεγέθους, ὅπερ κατὰ μὲν τὸ πλάτος εἶναι περὶ τὰ 25 ἑκατοστά τοῦ γαλλικοῦ μέτρου, κατὰ δὲ τὸ ὕψος περὶ τὰ 24 ἑκατοστά.

Τὰ ἐν τῷ ἀντιγράφῳ ἐν τοῖς στίχοις 2, 3, 6, 8, 10, 15, 17 ὑπάρχοντα σφάλματα δεικνύει τὸ ἔκμαγμα, καὶ πλὴν τῶν ἐν τῷ 17 στίχῳ σφαλμάτων, ἐνθα ὑπάρχει Λ ἀντὶ Δ καὶ Ι ἀντὶ Γ, ἅτινα δύνανται νὰ ἦναι ἐλλείψεις τοῦ ἐκμάγματος, τὰ λοιπὰ ἤτοι τὸ Α ἀντὶ Δ ἐν τῷ στίχῳ 2, τὸ Δ ἀντὶ Λ ἐν τῷ στίχῳ 3, ἡ ἔλλειψις τοῦ Ρ ἐν τῷ στίχῳ 6 καὶ τοῦ ΑΙ ἐν τῷ στίχῳ 8, καὶ τοῦ Ι ἐν τῷ στίχῳ 10 καὶ τοῦ Ο ἀντὶ Ω ἐν τῷ στίχῳ 15, ταῦτα πάντα εἶναι προφανῆ σφάλματα τοῦ λίθου αὐτοῦ, οἷα οὐχὶ σπάνια ὑπάρχουσιν ἐν τοῖς λίθοις τοῖς ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν εὐρισκομένοις.

Τὰ ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ ψηφίσματος ἐλλείποντα δὲν δύνανται νὰ ἦναι πολλὰ τινα. Πρὸς τὸ περὶ Φανοκλέους προξενικὸν ψήφισμα τῶν Ἐρετριέων (CIG.

2144b add. — Ἀρχ. Ἐφημ. Π. Β. σελ. 311) ἀντιπαραβάλλων τις τὸ ψήφισμα τοῦτο, εὐρίσκει πάνυ πιθανόν, ὅτι ἐν τῇ ἀρχῇ λείπει τὸ ὄνομα τοῦ ῥήτορος καὶ τὰ μετὰ τοῦ ἐπειδὴ ἐπαγόμενα ὀνόματα τοῦ προξένου, εἰς τὰ ὁποῖα ἠκολούθουν τὰ ἀνὴρ ἀγαθός ἐστι . . . . . περὶ τὸν δῆμον τὸν Ἐρετριέων, ὧν ἴχνη ἐσώθησαν ἐνταῦθα ἐν τοῖς 3 πρώτοις στίχοις. Ἄλλ' ἐκεῖτο, φαίνεται, ἐνταῦθα καὶ ἄλλη τις προσθήκη ἐν τῷ 2 στίχῳ πρὸ τοῦ περὶ τὸν δῆμον, ὁμοία ἴσως τοῦ πατρόθεν.

Ἄλλ' ὅσα δήποτε κ' ἐὰν ἐλλείπωσιν ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ ψηφίσματος, τὸ τέλος αὐτοῦ περιῆλθεν εἰς ἡμᾶς σῶον, καὶ τοῦτο παρέχει κυρίως τὴν ἀξίαν ἅπασαν εἰς τὸ τεμάχιον. Διότι ἐκ τοῦ λίθου τοῦ περιέχοντος τὴν περὶ ἐξαγωγῆς λίμνης συνθήκην τὴν μετὰ Χαιρεφάνους, τοῦ εὐρεθέντος ἐν Χαλκίδι καὶ ἐκδοθέντος ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ (ἀρ. 404 Π. Β), ἣτις παραγγέλλεται νὰ στηθῇ εἰς τὸ ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ δαφνηφόρου, ἐξ εἰκασίας μόνον (ὄρ. σελ. 325) ἠδυνάμεθα νὰ πορισθῶμεν ὅτι καὶ ἡ συνθήκη ἀνήκει εἰς τὴν Ἐρέτριαν, καὶ ὅτι ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ δαφνηφόρου ὑπῆρχεν ἐν Ἐρετρίᾳ ἢ ἐν τῇ Ἐρετρικῇ· ἐκ δὲ τοῦ τεμαχίου τούτου διδασκόμεθα νῦν ἀναμφιλέκτως, ὅτι παρ' Ἐρετριεῦσιν ἐτιμᾶτο ὁ δαφνηφόρος Ἀπόλλων καὶ ἱερόν εἶχε, καὶ στηλαὶ παρηγγέλλοντο νὰ στηθῶσιν εἰς αὐτὰ, καθὼς εἰς τὸ τῆς Ἀμαρυνθίας Ἀρτέμιδος ἱερόν. Καθίσταται δὲ νῦν πολλῶν πιθανώτερον ὅτι ἡ τὴν συνθήκην ἐκείνην περιέχουσα στηλὴ ἀνήκει εἰς τὴν Ἐρέτριαν καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ἱερόν ἴσατο μετὰ τοῦ προξενικοῦ τούτου ψηφίσματος.

Ἄν δὲ τὸ ἱερόν τοῦτο ἦν ἐν τῇ Ἐρετρίᾳ αὐτῇ ἢ ἀλλαχοῦ ἐν τῇ Ἐρετρικῇ μένει ἐτι ἀδηλον ἕνεκα τῆς ἀναμφισβητήτου μετακινήσεως τῶν λίθων. Ἄλλὰ πάνυ πιθανὸν εἶναι ὅτι ὁ λίθος ἴσατο, ἐνθα εὐρέθη, καὶ ὑποδεικνύει τὴν θέσιν τοῦ ἱεροῦ.

Ἡ ἐποχὴ τοῦ ψηφίσματος δὲν φαίνεται νὰ ἦναι πολὺ ὕστερωτέρα τῆς μετὰ Χαιρεφάνους συνθήκης τῶν Ἐρετριέων, ἣν ἐθέσαμεν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

Ἄριθ. 419.

(Ὅρα Πίν. 56)

I	II	III
. . . . .	. . . . .	. . . . .
. . . . . ιΟ Π	. . . . . Ἀ]λαι(εύς;)	. . . . .
. . . . . νος	. . . . .	. . . . .
. . . . . οπε]ίθης ἈντιγένΟς ΠΙ	. . . . .	. . . . .
Κηφι]σόδωρος ἈντιγένΟς Π	. . . . . ἈντιφάνΟς θίασος	. . . . . Χίων Π
5 . . . οπείθης ΚηφισοδότΟ	. . . . . Ἀντιφάνης ἈρεσίΟ	. . . . . Γλαύκιππος Θαρο[ι . . .
Κη]φισοφῶν	. . . . . Ἀρεσίας	. . . . . Εὔδρομος
Ἀ]κρυπτος Π	5 Ἀνδροκλείδης	. . . . . Φιλοχά[ρης]
Ἀμεινίχος	. . . . . Ἀντιφάνης Εὔο . . .	5 Εὔχαρ . . . . .
Πυθοκλῆς ἈμεινίχΟ	. . . . . Νίκιππος	. . . . . Ὀλυμπιόδ[ωρος]
10 Θεόδοτος ἈμεινίχΟ	. . . . . Καίνεύς	. . . . . Λυκίσκος
Εὔ]χαρίδης	. . . . . Ἀντιφῶν	. . . . .
. . . . . αιος ΠαιανίΟ [Η]Π	10 Ἀντίφιλος	. . . . .
Εὔ]φρόσυνος ΠαιανίΟ	. . . . . Ἀ[μ]ύντωρ	. . . . .
Γλ]αύκιππος	. . . . . Διοκλῆς	. . . . .
15 Θεοδόσιος	. . . . . Φιλοδαμίδας	. . . . .
ΔημόφιλοΣ . . . . . ω . . .	. . . . . Φεΐδιππος	. . . . .
. . . . .	15 Παντάρ[κης	. . . . .
. . . . .	. . . . .	. . . . .
. . . . .	. . . . . ΔιογένΟς θίασος	. . . . .
. . . . . ἈγνοθέΟ θίασος	. . . . . Διογένης	. . . . .
. . . . . Ἀγνώθεος Ἀγνωνος	. . . . . Τιμόμαχος	. . . . .
. . . . . Ἀγνων ἈγνοθέΟ	. . . . . Κρίτων ΠΙΙ	. . . . .
20 Ε]ξίθε[ος Ἀγνωνος Π]Π	. . . . .	. . . . .
. . . . . οτιμος ὈλυμπιοδώρΟ Π	. . . . . Διόδοτος	. . . . .
. . . . . Θεόπομπος	. . . . . Ἀριστοκράτης	. . . . .
. . . . ος ΚαλλίπΟ	. . . . . Λυσιδημος	. . . . .
. . . . . Ἀρχέστρατος Σπουδίδο	. . . . . Τιμοκράτης Ἀρίστωνος	. . . . .
25 Χαιρίας	. . . . . Δίφιλος ΔιοκλέΟς	. . . . .
Σωσίδημος ΔΠ	25 Ἀριστηίδης Φορυσκί[δο	. . . . .
Φίλιππος	. . . . . Ἐπικλῆς ἘπικλέΟς Π	. . . . .
Φαινιππίδ[ης]	. . . . . Κτησίας	. . . . .
Τ]ιμασίθεος	. . . . . Θεοπείθης	. . . . .
30 ΚτησικλείδηςΚηφισοφῶν(τος)Π	. . . . . Γνάθιος	. . . . .
Κηφισόδωρος Κηφισοφῶν(τος) Η	. . . . . Εὔφρανωρ Εὔφρ.ν . .	. . . . .
Κτήσων Καλλιστράτο	. . . . . ΕὔφρονίΟ παῖς	. . . . .
Κα]λλίστρατος Κτήσωνος	. . . . . Στράτων	. . . . .
Κτ]ησικλείδης Κτήσωνος	. . . . . Εὔξιθεος	. . . . .
35 Γ]λαυκέτηςΓλαυκέΟ Κηφ(σιεύς)	. . . . . Ἀρχίνος Ἀγρυλῆ(θεν)	. . . . .
Λ]ύ(σα)νδρος Λύσιδος Εὔων(υμεύς)	35 Στρατοφῶν Ἀγρυλῆ(θεν)	. . . . .
-ι-υλος ΔιωνίδΟ	. . . . . Ἴππων Ἀγρυλῆ(θεν)	. . . . .
Τ]ισ[ικρ]άτης ΔιωνίδΟ	. . . . . Δήμων Ἀγρυλῆ(θεν)	. . . . .
Φαινιππίδης Ι . . . . . δο	. . . . . Πρωτεὺς ἐκ Κ[ηδῶν;]	. . . . .
40 Γλαύκιππος ΕὔδέξΟ	. . . . . Τίμαρχος	. . . . .
Κράτης	. . . . . Κηφίσιος Εὔ[φρ]ο . . .	. . . . .
. . . . .	. . . . . Ζ]η[νάρατ]ος (;) Ἀγρυλ(ῆ)θεν	. . . . .
. . . . .	. . . . . Ἀρχέστρατος Ἀγρυ(λῆ)θεν	. . . . .

Τὰ λείψανα ταῦτα τοῦ καταλόγου ἀνδρῶν ἀναγεγραμμένων κατὰ θιάσους διεσώθησαν ἐπὶ τεμαχίου πλακὸς λίθου πεντελησίου, ἧς αἱ μὲν πλάγαι πλευραὶ καὶ τὸ κάτω μέρος εἶναι σῶα, τὸ δὲ ἄνω μέρος κολοβόν, τὸ πλάτος 43 ἑκατοστὰ τοῦ γαλλικοῦ μέτρου, τὸ πάχος 6, τὸ δὲ νῦν σωζόμενον μῆκος 69 ἑκατοστὰ. Ἡ ἐπὶ τοῦ πίνακος εἰκὼν εἶναι περίπου τὸ τέταρτον τοῦ φυσικοῦ μεγέθους.

Τὸ τεμάχιον κεῖται νῦν ἐν τῇ συλλογῇ τῇ ἐν τῷ πύργῳ τῶν ἀνέμων, δωρηθὲν εἰς τὸ ἀρχαιολογικὸν μουσεῖον ὑπὸ τινος γεωργοῦ κατοικοῦ τῶν Ἀθηνῶν. Εὐρέθη δὲ, ὡς εἶπεν ὁ δωρητής, ἐν τῇ θέσει τῆς Ἀττικῆς Κατοηποδοῦ. Ἡ θέσις αὕτη κεῖται μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ τοῦ πρὸς Φάληρον Βραχάμι, ἀπέχουσα ἕως $3/4$ τῆς ὥρας ἀπὸ τῆς πόλεως, ἔχει ἐκκλησιδίων τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς κατὰ δυσμὰς ἐπὶ λόφου πετρώδους καὶ ἐρείπια ἄλλου ἐκκλησιδίου Ἀγ. Βαρβάρας κατ' ἀνατολὰς· εἶναι δὲ ἀκριβῶς ἡ θέσις, ἔνθα ἐν τῷ πίνακι τῶν δῆμων τοῦ Ἀρρίοτου (rech. sur la topogr. des demes de l' Attique) σημειοῦται ὁ δῆμος Περγασή. Ἐν τοῖς ἐρείπιοις τῆς Ἀγ. Βαρβάρας ἴσταται: στήλη στρογγύλη παχεῖα, ἣτις ἐστήριζε τὴν ἁγίαν τράπεζαν, σώζει δὲ ἐπιτύμβιον ἐπιγραφὴν ταύτην·

Λεωνίδης | Ἀστυνόμου | Φυλάσιος.

Πλησίον τῆς ἐκκλησίας ταύτης ἠνεώχθησαν τάφοι ἀρχαῖοι. Ἐν πλευρᾷ δὲ ἐνὸς τῶν τάφων, ἔλεγεν ὁ δωρητής, ὑπῆρχε μετ' ἄλλων λίθων τὸ τεμάχιον τοῦτο τῆς πλακός.

Τὰ ἐπὶ τοῦ τεμαχίου γεγραμμένα διήρηνται εἰς τρεῖς σελίδας. Κατεστάθησαν δὲ ὑπὸ τοῦ χρόνου πολλαχοῦ καὶ ἐν τῇ κατ' ἀριστερὰν πρώτῃ σελίδι καὶ ἐν τῇ μεσαίᾳ ἀσαφῆ καὶ δυσανάγνωστα. Ἐκ δὲ τῆς τρίτης σελίδος διεσώθησαν ὀλίγοι στίχοι κατὰ τὸ ἄνω μέρος, οἱ δὲ λοιποὶ ἴσως ἐκ τῆς ἐν τῷ τάφῳ θέσεως τοῦ λίθου ἐφθάρησαν τοσοῦτον, ὥστε μόλις διακρίνεται, ὅτι ἦν γεγραμμένον τὸ κάτω μέρος τῆς σελίδος ταύτης. Ἡ δὲ φθορὰ αὕτη τῆς ἐπιφανείας τοῦ λίθου προβαίνει ἕως εἰς τὸ δεξιὸν ἄκρον τῆς μεσαίας σελίδος καὶ κατασταίνει ἀσαφῆ τὰ ἄκρα τῶν πλείστων στίχων αὐτῆς.

Αἱ σελίδες δὲν εἶναι συνεχεῖς γεγραμμέναι. Ὅπου καταλήγει εἰς τῶν θιάσων καὶ ἄρχεται ἄλλος, μένει ἄγραφον ἐν τῷ μεταξὺ μείζον ἢ ἔλασσον διάστημα.

Ἡ δὲ γραφὴ δὲν εἶναι εἰς ἅπαντα τὰ μέρη τῶν θιάσων ἢ αὕτη οὔτε τὰ γράμματα ἰσομεγέθη. Ἡ παραλλαγή δὲ αὕτη τῆς γραφῆς μαρτυρεῖ, ὅτι εἰς τοὺς θιάσους, ἀφοῦ ἀνεγράφησαν, ἐγένοντο ἔπειτα προσθήκαι. Τούτων δὲ ἕνεκα φαίνεται ἀφέθησαν διαστήματα κενὰ μεταξὺ τῶν θιάσων. Ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι ἐν τέλει τοῦ πρώτου θιάσου φαίνονται (στίχ. 14, 15, 16) τρεῖς θιασῶται γεγραμμένοι μετέπειτα, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ θιάσῳ εἰς (στίχ. 41). Ὁμοίως ἐν τῇ μεσαίᾳ σελίδι ἐν τῷ δευτέρῳ θιάσῳ φαίνονται ἐν τέλει δύο θιασῶται προστεθειμένοι μετὰ ταῦτα.

Ἐκ τῆς παραλλαττούσης γραφῆς δύναται νὰ διακρίνη τις, ὅτι οὔτε αἱ προσθήκαι ἐγένοντο ἅπασαι συγχρόνως ἢ τοῦλάχιστον ὅτι δὲν ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ χαρακτοῦ. Ὁ χαραξίας τὰς προσθήκας τὰς ἐν τῷ 16 στίχῳ τῆς πρώτης σελίδος καὶ ἐν τῷ 41 στίχῳ τῆς μεσαίας ἦν πάνυ ἀνεπιτήδειος. Ἡ ἀνεπιτηδειότης αὐτοῦ φαίνεται μάλιστα ἐν τῷ 41 στίχῳ τῆς μεσαίας σελίδος, ἔνθα πρέπει νὰ εἰκάσῃ τις μᾶλλον, τί διὰ τῶν χαραγμάτων ἐπροσπάθει νὰ γράψῃ ὁ χαρακτής οὗτος. Προσοχῆς δὲ ἄξιον εἶναι ὅτι ἐν τοῖς στίχοις I 16, II 42, ὁ χαρακτής εἶτε ἀφ' ἑαυτοῦ εἶτε ἐκ τοῦ χειρογράφου, ὃ εἶχεν ὑπ' ὄψιν, ὀδηγούμενος, ἔδωκεν εἰς τὸ ἐν τέλει τῶν ὀνομάτων Σ ἰδίαν μορφήν, μεταχειρισθεὶς τὸ ἀρχαῖκόν σίγμα (Σ) ἢ τὴν μίαν τῶν 2 γωνιῶν τοῦ κοινοῦ διγωνιαίου κεφαλαίου Σ. Ἡ διαφορὰ αὕτη τῆς μορφῆς τοῦ σίγμα γίνεται καταφανὴς μάλιστα εἰς τὸ ἐν τέλει τῆς μεσαίας σελίδος (στίχ. 42) γεγραμμένον ὄνομα Ἀρχέστρατος, ἔνθα τὸ μὲν μεσαιὸν σίγμα ἔχει τὴν συνήθη μορφήν, τὸ δὲ ἐν τέλει ὁμοιάζει πλάγιον Λάμβδα, ἔχον τὸ ἄνοιγμα τῶν σκελῶν πρὸς τὰ δεξιὰ. Διαστέλλει δὲ ὁ χαρακτής οὗτος καὶ τὰς λέξεις διὰ δύο στιγμῶν. Ταύτας καὶ τὰς λοιπὰς ἀνωμαλίας τὰς ἐν τῇ γραφῇ τῆς στήλης ὑπαρχούσας δεικνύει ἀκριβῶς ὁ πίναξ, ὧν ἕνεκα κυρίως καὶ παρεσκευάσθη.

Κατὰ τὴν ὀρθογραφίαν τὸ τεμάχιον ἀντὶ τῆς διφθόγγου ΟΥ ἔχει πανταχοῦ Ο, ὅπερ ὑπεμφαίνει, ὅτι ἡ ἀναγραφὴ αὕτη τῶν θιάσων δὲν δύναται νὰ ἦναι νεωτέρα τῆς ἑκατοστῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος (357 π. Χ.) καὶ ἴσως εἶναι ἀρχαιότερα τῆς ἑκατοστῆς (377 π. Χ.).

Θιάσοι ἐν τῷ τεμαχίῳ ἐσώθησαν τρεῖς μὲν πλήρεις, τριῶν δὲ ἄλλων λείψανα, τί δὲ προηγεῖτο τῆς

ἀναγραφῆς τῶν θιάσων μένει ἄδηλον. Τούτου ἕνεκα, ὁποῖοι εἶναι οἱ θιάσοι οὗτοι καὶ τίνος ἕνεκα ἀνεγράφησαν εἰς τὴν στήλην, δὲν εἶναι δυνατὸν νῦν ἐκ τοῦ τεμαχίου τούτου νὰ εἰκάσῃ τις μετὰ τίνος πιθανότητος. Οἱ θιάσοι ὀνομάζονται οὐχί, ὡς συνήθως, ἐξ ὀνόματος θεοῦ ἢ ἥρωος, προστάτου αὐτῶν, οἷον Ἡροῖσταί, Ἡρακλεῖσταί κ.τ.τ, οὔτε ἐξ ὀνόματος ἡμέρας τινὸς τοῦ μηνός, οἷον εουμηνιασταί ἢ εἰκαδισταί (ὄρ. Fr. Herm. G. A. § 7, 6, § 46, 5, Schöm. Gr. Alterth. 1, σελ. 364), ἀλλ' ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ πρώτου τῶν ἐν τοῖς θιάσοις αὐτοῖς ἀναγεγραμμένων ἀνδρῶν. Οὕτως ὁ εἰς τῶν ἀκεραίων θιάσων ὀνομάζεται Ἀγνοθέου θιάσος, καὶ ὁ πρῶτος τῶν ἐν αὐτῷ ἀναγεγραμμένων θιασωτῶν καλεῖται Ἀγνόθεος Ἀγνωνος (I 17, 18)· ὁ ἄλλος τῶν θιάσων ὀνομάζεται Ἀντιφάνου θιάσος καὶ πρῶτος τῶν θιασωτῶν ἀναγεγραπταὶ Ἀντιφάνης Ἀρσειῦ (II 2, 3). Ἴνα δὲ μὴ τυχὸν ἀμφιβολία τις ὑπάρξῃ περὶ τούτου, ὁ τρίτος τῶν θιάσων ὀνομάζεται Διογένου θιάσος καὶ ὁ πρῶτος τῶν ἀναγεγραμμένων θιασωτῶν καλεῖται ἀπλῶς Διογένης (II 16, 17).

Οἱ ἄνδρες οὗτοι, ἀφ' ὧν οἱ θιάσοι ὀνομάζονται, εἶναι ἴσως οἱ λεγόμενοι θιάσαρχοι (CIG. 2099) εἴτε ἀρχιθιασῆται (CIG. 2271), ἀλλ' ἐν τοῖς τῶν θιασωτῶν καταλόγοις οὐδὲν ἀξίωμα ἐμφαίνεται, οὔτε ἀρχιθιασῆτου, οὔτε ἐπιμελητοῦ, οὔτε ταμίου.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν θιασωτῶν δὲν εἶναι ἴσος πάντων τῶν θιάσων. Ἐν τῷ θιάσῳ τοῦ Ἀγνοθέου καταλέγονται 24 ἄνδρες, ἐν τῷ τοῦ Ἀντιφάνου 13, ἐν τῷ τοῦ Διογένου 26. Ἡ ἀνισότης αὕτη τῶν θιασωτῶν δὲν εἶναι εὐεξήγητος.

Τῶν θιασωτῶν οἱ πλείστοι εἶναι ἀναγεγραμμένοι ἐκ μόνου τοῦ κυρίου ὀνόματος οὕτω· Κηφισοφῶν, Θεόπομπος, Κράτης, Ἀρσειῶς, Στράτων. Πολλοὶ δὲ μετὰ τοῦ κυρίου ὀνόματος ἔχουσι καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς οὕτω· Θεόδοτος Ἀμεινίχου, Κηφισόδωρος Κηφισοφῶντος, Τιμοκράτης Ἀρίστωνος.

Τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς φαίνεται ἐνίοτε διαστέλλον ἄνδρας τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἐν τῷ αὐτῷ θιάσῳ ὑπάρχοντας. Οὕτως ἐν τῷ θιάσῳ τοῦ Ἀντιφάνου (II 2) ὑπάρχει Ἀντιφάνης Ἀρσειῦ καὶ Ἀντιφάνης Εὐο... καὶ ἐν τῷ θιάσῳ τοῦ Ἀγνοθέου (I 17) Κηφισκλείδης Κηφισοφῶντος καὶ [Κη]φισκλείδης Κητήσωνος. Ἄλλ' ἴσως ἐχρησίμευεν, ἵνα διαστείλῃ ἄνδρας τοῦ αὐτοῦ

ὀνόματος καὶ ἐν διαφόροις θιάσοις ὑπάρχοντας. Οὕτω κεῖται I 14 Γλαύκιππος, ἐν τῷ θιάσῳ τοῦ Ἀγνοθέου (I 40) Γλαύκιππος Εὐδόξου, καὶ III 2 Γλαύκιππος Θαρσ... Ἄλλως τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς θὰ ἐφαίνετο προστιθέμενον κατ' ἀρέσκειαν.

Διὰ τῆς προσθήκης ταύτης τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρὸς διακρίνονται τῶν θιασωτῶν τινες ὡς πατὴρ καὶ υἱὸς ἢ ὡς ἀδελφοί· οὕτως ἐν τῷ κολοβῷ θιάσῳ τῷ ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι εἶναι ἀναγεγραμμένοι δύο υἱοὶ Ἀντιγένους τινὸς (στίχ. 3, 4), δύο υἱοὶ Ἀμεινίχου τινὸς καὶ αὐτὸς ὁ Ἀμεινίχος (στίχ. 8, 9, 10), δύο υἱοὶ Παιανίου τινὸς (στίχ. 12, 13), ἐν δὲ τῷ θιάσῳ τοῦ Ἀγνοθέου ὁ Ἀγνόθεος μετὰ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ (στίχ. 18, 19, 20), δύο υἱοὶ Κηφισοφῶντος τινὸς (στίχ. 30, 31), δύο υἱοὶ Κητήσωνος τινὸς καὶ αὐτὸς ὁ Κητήσων (στίχ. 32, 33, 34), δύο υἱοὶ Διωνίδου τινὸς (στίχ. 37, 38).

Εἰς τῶν θιασωτῶν ἐν τῷ τοῦ Διογένου θιάσῳ ἀναγεγραμμένος (II, 31) ὀνομάζεται Εὐφρονίου παῖς καὶ φαίνεται οὕτω μὴ ἔχων ἴδιον ὄνομα. Ἡδύνατό τις νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι ἡ ὀνομασία Εὐφρονίου παῖς ἐμφαίνει οὐχὶ τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ τὴν τάξιν τοῦ ἀναγεγραμμένου καὶ εἶναι εὐγενεστέρα ἔκφρασις ἢ αἰ συνήθεις Σύρος, Θραξ κ.τ.λ, ὡς ὀνομάζοντο οἱ δούλοι, καὶ ὅτι εἰς τὸν θιάσον κατετάχθη ὁ δούλος οὗτος ὑπὸ τοῦ κυρίου, διότι ἐδείκνυε φυσικὴν τινα ἐπιτηδεότητα εἰς τὸ κοινὸν ἔργον τοῦ θιάσου· ἀλλὰ βεβαίως ἢ λέξις παῖς ἀφορᾷ τὴν ἡλικίαν τοῦ θιασωτοῦ καὶ ὑπεθυμίζει τὸ τοῦ Ἰσαίου χωρίον (Bek 9, 30) «εἰς τὰ ἱερά ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς τὸν Ἀστύφιλον παῖδα ἤγεν καὶ εἰς τοὺς θιάσους τοὺς Ἡρακλέους εἰσήγαγεν»· ἢ δὲ ἔκφρασις Εὐφρονίου παῖς δύναται νὰ ἀντιπαραβληθῇ πρὸς τὰς ἐν ταῖς τῶν νεωρίων ἐπιγραφαῖς ἀπροξένου Ἀφιδναίου κληρονόμος, Εὐφράνορος Ὀθηεν κληρονόμος» (Seeurk. XIV. C. 45, 56, σελ. 481), ὡς τινες ἀναγράφονται τῶν ἐγγυητῶν τῶν τριήρων, ἃς οἱ Χαλκιδεῖς ἔλαβον, καὶ πολλάκις καὶ τῶν τριηράρχων κληρονόμοι ἄνευ τοῦ ἰδίου ὀνόματος.

Ὀλίγοι τινὲς τῶν θιασωτῶν ἔχουσι δημοτικόν. Δύο ὑπάρχουσιν ἐν τῷ τοῦ Ἀγνοθέου θιάσῳ εἰς Κηφισοφῶντος καὶ εἰς Εὐωνυμεῦς (I, 36, 36), ἀμφοτέρω ἐκ τῆς Ἐρεχθίδος φυλῆς. Ἐπτὰ μετὰ δημοτικῶν εἶναι ἀναγεγραμμένοι ἐν τῷ θιάσῳ τοῦ Διογένου (II, 34, κ. ἐφ.), οἱ ἐξ Ἀγρυλλῆθεν καὶ οὗτοι ἄρα ἐκ τῆς Ἐρε-

χθηίδας φυλῆς. Εἶναι δὲ πᾶν πιθανόν, ὅτι ὁ ἐν τῷ αὐτῷ θιάσῳ (στίχ. 38) ἀναγεγραμμένος θιασώτης εἶχε τὸ δημοτικὸν ἐκ Κηδῶν καὶ ἦν καὶ αὐτὸς ἐκ τῆς αὐτῆς φυλῆς. Τὸ δημοτικὸν μετὰ τὸ Δημόφιλος (I, 16) ἠθέλησε νὰ γράψῃ ὁ ἀνεπιτήδειος χαρακτής, μένει ἄδηλον· τὰ χαράγματα ἄγουσιν εἰς τὸ Εὐ]ω[νυμεὺς καὶ Κρ]ω[πίδης, ἢ Αἰξ]ω[νεύς. Ἀλλὰ πάντως τὸ τοῦ δημοτικοῦ λείψανον τὸ ἐν τῷ τῆς μεσαίας σελίδος κολοβῷ θιάσῳ (II, 1) διασωθὲν εἴτε Ἀλαιεύς· εἴτε ἄλλοτι εἶναι, ὑπεμφάνει δῆμον ἄλλης φυλῆς. Ὑπάρχουσιν ἄρα δημόται ἐκ τῆς αὐτῆς φυλῆς εἰς διαφόρους θιάσους, ἐκ διαφόρων δῆμων τῆς αὐτῆς φυλῆς εἰς τὸν αὐτὸν θιάσον, καὶ ἐκ διαφόρων φυλῶν εἰς τοὺς θιάσους· ἢ σαφέστερον, οὔτε τῶν θιάσων ἕκαστος συνέκειτο ἐξ ἀνδρῶν τοῦ αὐτοῦ δήμου, οὔτε οἱ θιάσοι πάντες ἐξ ἀνδρῶν τῆς αὐτῆς φυλῆς.

Τὸν λόγον, δι' ὃν ὀλίγοι τινὲς μόνον τῶν θιασωτῶν ἔχουσι δημοτικόν, δὲν δύναται τις νὰ εἰκάσῃ. Ἀλλὰ βεβαίως δὲν ἔπεται ἐκ τούτου, ὅτι οἱ ἄλλοι πάντες ἦσαν μέτοικοι. Διότι οἱ τοῦ Ἀγνωνος υἱοὶ (I, 18, 20) καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Κηφισοφῶντος (I, 30, 31) οἱ ἐν τῷ θιάσῳ τοῦ Ἀγνοθέου ἀναγεγραμμένοι δυσκόλως ἠθέλησαν ἐκλάβει τις ὅτι δὲν ἀνήκον εἰς δῆμόν τινα. Τούναντίον ἠδύνατό τις νὰ δισχυρισθῇ, ὅτι οἱ ἔχοντες δημοτικὸν δὲν ἀνήκον εἰς τὸν δῆμον, εἰς ὃν ἀνήκον οἱ ἄλλοι ἄνδρες οἱ μὴ ἔχοντες δημοτικόν. Ἀλλ' ὅμως μένει ἀμφίβολον, ἂν πάντες ἦσαν δημόται.

Τελευταῖον εἰς τὰ ὀνόματα θιασωτῶν τινῶν ἔπεται κατόπιν ἀριθμὸς τις μικρὸς ἢ μέγας. Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι, ὧν τινες νῦν κατεστάθησαν ἀμφίβολοι κατὰ τὸ ποσόν, εἶναι ἐν τῷ κολοβῷ θιάσῳ τῆς πρώτης σελίδος (στίχ. 1) Π, (στίχ. 3) ΠΙ, (στίχ. 4) Π, (στίχ. 7) Π, (στίχ. 12) ΗΠ, ἐν τῷ τοῦ Ἀγνοθέου θιάσῳ (στίχ. 20) [Π]Π, (στίχ. 21) Π, (στίχ. 26) ΔΠ, (στίχ. 30) Π, (στίχ. 31) Η, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ σελίδι ἐν τῷ τοῦ Διογένους θιάσῳ εἶναι (στίχ. 49) ΠΙΙ, (στίχ. 26) Π, ἐν τῇ τρίτῃ σελίδι (στίχ. 4) Π. Ἐν τῷ τοῦ Ἀντιφάνους θιάσῳ οὐδένα ἀριθμὸν ἠδυνήθημεν νὰ ἐξιχνιάσωμεν.

Τίνα σημασίαν ἔχουσιν οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι, δὲν δύναται νὰ εἴπῃ τις εὐχερῶς, καὶ διότι τῶν θιάσων τούτων τὸ εἶδος εἶναι ἄγνωστον καὶ διότι οὐχὶ εἰς τῶν θιασωτῶν πάντων τὰ ὀνόματα ἔπεται ἀριθμὸς. Ἀλλ' ἐκ τῆς γενικῆς τῶν θιάσων συνηθείας δύναται νὰ ὑποθέσῃ τις, ὅτι οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι σημαίνουσι ποσὸν ἐρά-

νου πρὸς σκοπὸν τινῶν κοινῶν πάντων τῶν ἀναγεγραμμένων θιάσων καταβληθὲν ἢ καταβαλλόμενον ὑπὸ τῶν θιασωτῶν, εἰς ὧν τὰ ὀνόματα ὁ ἀριθμὸς παράκειται. Ἐπειδὴ δὲ οὐχὶ εἰς τὰ ὀνόματα πάντων τῶν θιασωτῶν ἔπεται ἀριθμὸς, πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι τὸ ἀναγραφέν ποσὸν ἦν μείζον τοῦ νενομισμένου, τὸ δὲ ὑπὸ τῶν λοιπῶν θιασωτῶν καταβληθὲν ἢ καταβαλλόμενον ποσὸν τοῦ ἐράνου ἦν τὸ νενομισμένον καὶ τούτου ἕνεκα οὔτε ἀνεγράφη. Ἀλλὰ προσθέτομεν εἰς ταῦτα, ὅτι οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι φαίνονται ἡμῖν οὐχὶ συγχρόνως μετὰ τῶν ὀνομάτων γεγραμμένοι, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, καὶ ἴσως οὐχὶ πάντες συγχρόνως, ὅπερ βεβαίως ἐπὶ τοῦ λίθου δύναται νὰ παρατηρηθῇ εὐχερέστερον. Τοῦτο δ' ἄγει εἰς συνήθειάν τινα τῶν θιάσων πρωτοφανῆ, καθ' ἣν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν κατεβάλλετο ὑπὸ τινῶν τῶν θιασωτῶν ἔρανος, ὅστις ἐσημειοῦτο εἰς τὴν στήλην ἀπέναντι τοῦ ὀνόματος τοῦ καταβαλλόντος αὐτόν. Ταῦτα βεβαίως δὲν εἶναι σύμφωνα πρὸς τὰ ἐν τῷ ψηφίσματι τοῦ κοινῶν τῶν Ἡροϊδῶν (Αρχ. Ἐφ. Π. Α. 861, Ραγκ. Ant. Hell. 844) διαταττόμενα περὶ τοῦ ἐράνου. Ἀλλ' αἱ συνήθειαι βεβαίως δὲν ἦσαν μόνιμοι καὶ αἱ αὐταὶ πάντων τῶν κοινῶν τούτων.

Αἱ παρατηρήσεις αὗται περὶ τῆς ποικιλίας τοῦ τρόπου τῆς ἀναγραφῆς τῶν θιασωτῶν δεικνύουσι, πόσον δυσχερὲς εἶναι νὰ εἰκάσῃ τις ἀναμφισβήτητόν τι ἢ πιθανὸν περὶ τῶν θιάσων τούτων. Ἀλλ' οὐχ ἥττον κατανεῖ τις εὐχερῶς, ὅτι οἱ θιάσοι οὗτοι, εἰ ἐν τῇ αὐτῇ στήλῃ ἀναγεγραμμένοι, καὶ ἐὰν τὸ κοινὸν ὄνομα τῶν θιάσων φέρουσι, καὶ, καθὼς πάντες οἱ θιάσοι (ὄρ. Schönm. Gr. Alterth. 4, σελ. 364), θεὸν τινα εἶχον προστάτην καὶ εἰς ὠρισμένον τινὰ χρόνον συνήρχοντο, ἵνα προσφέρωσιν εἰς αὐτὸν θυσίαν καὶ εὐχώνωνται, ἐπειδὴ ὀνομάζονται ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ πρώτου ἐν αὐτοῖς ἀναγεγραμμένου ἀνδρός, εἶναι εἶδος τι θιάσων ἴδιον, ὅπερ πρέπει νῦν νὰ μαντεύσῃ τις μάλλον.

Αἱ ὀνομασίαι τῶν θιάσων ὑπενθυμίζουσιν εὐχερῶς τὸν λίθον τὸν εὐρεθέντα ἐν Αἰγίνῃ τῷ 1831 καὶ ὑπὸ Le Bas (inscr. Gr. et latin. part. IV. Sect. I. N°. 1707) ἐν κεφαλαίοις γράμμασιν ἐκδοθέντα, νῦν δὲ ἐν τῇ συλλογῇ τῇ ἐν τῇ Στοῦν ὑπάρχοντα, ἐφ' οὗ ἐκτὸς ἄλλων γέγραπται ἐντὸς στεφάνου ὁ θίασος ὁ Φαινεμάχοιο. Ἀλλ' ὁ λίθος οὗτος ἔχει καὶ αὐτὸς ἀνάγκην ἐρμηνείας καὶ πρώτος αὐτὸς καὶ μόνος φέρει ἡμῖν τὸ ὄνομα Φαινέμαχος.

Πάνυ δὲ εὐλόγως αἱ ὀνομασίαι αὗται τῶν θιάσων δύνανται νὰ ἀντιπαραβληθῶσι πρὸς τὰς ὀνομασίας τῶν συμμοριῶν τῶν τριηράρχων τὰς ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς τῶν νεωρίων Δεινομένους Στειριέως συμμορία, Χαιρεστράτου Κηφισιέως συμμορία κ.τ.τ. (ὄρ. Böckh Seurk. σελ. 185, 349 = Ἀρχ. Ἐφ. Π. Α. 3218). Ἄλλ' εἰ καὶ τῆς ἀναγραφῆς ταύτης τῶν θιάσων ἡ ἐποχὴ περὶ τὴν ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα περιστρέφεται, ὅτε, ὡς εἶναι γνωστόν, αἱ ἀνάγκαι τῆς πόλεως ἐπὶ Ναυσινίκου ἄρχοντος (Ὀλ. 100, 3) παρήγαγον πρὸς προκαταβολὴν καὶ συλλογὴν τῶν φόρων τὴν κατὰ συμμορίας διαίρεσιν τῶν πολιτῶν, εἰς ἣν οὐδεὶς δεσμὸς φυλῆς καὶ δήμου ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν (ὄρ. Böckh. Stsh. I, σελ. 678)· ἀλλ' ὅμως δὲν νομίζομεν, ὅτι εἰς τὴν κατὰ θιάσους ταύτην ἀναγραφὴν δυνάμεθα νὰ ἀνακαλύψωμεν τὰς ἐπὶ Ναυσινίκου ἄρχοντος συσταθείσας συμμορίας τῶν φόρων, διότι οὔτε ἡ παραμικρὰ νύξις ὑπάρχει πού, ὅτι αἱ συμμορίαὶ αὗται ἐκλήθησάν ποτε θιάσοι. Εἶτα δὲ καὶ οἱ θιάσοι οὗτοι δύνανται νὰ ἦναι ὁμάδος τινὸς ἢ κοινοῦ μέρη, ὀνομαζόμενα κατὰ τοὺς ἡγεμόνας ἢ κορυφαίους αὐτῶν. Ἴσως δὲ καὶ οἱ παρὰ Ἰσαίῳ (9, 30) θιάσοι οἱ Ἡρακλέους, εἰς οὓς εἰσῆχθη ὁ Ἀσύφιλος, ὡς τοιαῦτα μέρη κοινοῦ θιασωτῶν τοῦ Ἡρακλέους, οὐχὶ ὡς εὐωχίαί πρέπει νὰ νοηθῶσιν.

Κατὰ τὸν τρόπον, καθ' ὃν οἱ θιάσοι ὀνομαζόνται, λαμβάνοντες τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ πρώτου ἐν αὐτοῖς ἀναγεγραμμένου ἀνδρός, ἠδύναντο νὰ ὀνομασθῶσι τὰ συστήματα τῶν περὶ Διόνυσον τεχνιτῶν εἴτε τῶν ὑποκριτῶν, ὡς ἔχοντα ἐπὶ κεφαλῆς τὸν πρωταγωνιστὴν (ὄρ. λεξ. Pauly ἐν λ. *Histrion*), ἢ καὶ αἱ τῶν φιλοσόφων σύνοδοι, ὡς καὶ καλοῦνται ἐνίοτε. Καὶ παραδόξως καὶ ἐν τοῖς κορυφαίοις τῶν θιάσων καὶ ἐν τοῖς θιασωταῖς ὑπάρχουσιν ὀνόματα καὶ ποιητῶν καὶ ὑποκριτῶν καὶ φιλοσόφων.

Τῶν ἀνδρῶν, ἀφ' ὧν οἱ θιάσοι ὀνομαζόνται, βεβαίως οὔτε ὁ Ἀγνόθεος Ἀγνωνος οὔτε ὁ Ἀντιφάνης Ἀρσειοῦ εἶναι ἡμῖν ἄλλοθεν γνωστοί, εἰ καὶ γνωστοὶ εἶναι πολλοὶ καὶ Ἀγωνες καὶ Ἀγνόθεοι καὶ Ἀρσειοὶ καὶ Ἀντιφάνεις. Ὁ δὲ Διογένης, ἀφ' οὗ ὀνομάζεται ὁ εἰς τῶν θιάσων, καὶ, ὡς πολλοὶ ἄλλοι ἐν τῷ λίθῳ, ἐκ μόνου τοῦ ὀνόματος ἀναγράφεται, δὲν δύναται μὲν νὰ θεωρηθῆ μετὰ πιθανότητός τινος ὡς ὁ συναγαγὼν τὸν στωϊκὸν φιλοσοφικὸν θιάσον τῶν Διογενιστῶν, ὃν ἀναφέρει ὁ Ἀθηναῖος (4, 186 α. πρβ.

K. Fr. Herm. G. A. § 12, 10 ἐκδ. β'). Καὶ εἰ καὶ ὡς κορυφαῖος θιάσου ὑπενομιεῖται τὸ ἐν Ἀθήναις Διογένειον, τὸ πολλάκις ἀπαντηθὲν μετὰ τῶν περὶ αὐτὸ ἐφήβων ἐν τοῖς λίθοις τοῖς παρὰ τὸν Ἀγ. Δημήτριον τὸν Κατηφόρη ἀνακαλυφθεῖσι (ὄρ. Φιλίστ. 2, 239, πρβ. Dittenberger ἐν Herm. 1, σελ. 405), τὸ Διογένειον τοῦτο βεβαίως πιθανώτερον ἔλκει τὸ ὄνομα ἀπὸ τῆς Διογενείας τῆς θυγατρὸς τοῦ Κελεοῦ (ὄρ. Bötticher ἐν Philolog. 25. σελ. 202). Ἄλλ' ὅμως ὁ Διογένης οὗτος δυσχερῶς ἠδύνατο νὰ διακριθῆ ἀπὸ τὸν τραγικὸν ποιητὴν Διογένην τὸν Ἀθηναῖον, τὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ λίθου ἀκμάσαντα, ἢ ἀπὸ τὸν τῆς τραγωδίας ὑποκριτὴν Διογένην (ὄρ. Αἰλ. Π. Ἰστ. 3, 30. πρβ. fr. tr. Gr. Nauck σελ. 602, καὶ τὸ ἄρθρον Διογένης ἐν λεξ. Pauly).

Ἄλλὰ τῶν λοιπῶν θιασωτῶν τῶν ἐν τοῖς θιάσοις ἀναγεγραμμένων προσοχῆς ἄξιός μάλιστα πάντων εἶναι ὁ ἐν τῷ θιάσῳ τοῦ Ἀντιφάνους ἀναγεγραμμένος θιασωτῆς Κ α ι ν ε υ ς. Εἶναι γνωστόν, ὅτι τοῦ τῆς μέσης κωμωδίας ποιητοῦ Ἀντιφάνους (Ὀλ. 93, 2—111, 4, π. X. 407—333), τοῦ ἀκμάσαντος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀναγραφῆς ταύτης, μία τῶν κωμωδιῶν, ἐν ἣ διεκωμωδεῖτο ὁ διθυραμβοποιὸς Τιμόθεος, ὀνομαζέτο Κ α ι ν ε υ ς (ὄρ. Mein. fr. com. Gr. σελ. 518 ed. m., Clinton Fast, Hell. σελ. 87, 111, 414 Krüger). Παράδοξος εἶναι τῷ ὄντι σύμπτωσις ἐν τῷ θιάσῳ τοῦ Ἀντιφάνους νὰ ὑπάρχη θιασωτῆς ὀνομαζόμενος Κ α ι ν ε υ ς, ὡς ὀνομαζέτο ἢ κωμωδία τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Ἀντιφάνους. Ἡδύνατό τις ἄρα νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι ὁ ἐν τῷ λίθῳ Ἀντιφάνης Ἀρσειοῦ, ἀφ' οὗ ὀνομάζεται ὁ θιάσος, ἐν ᾧ ὑπάρχει ὁ θιασωτῆς Κ α ι ν ε υ ς, εἶναι ὁ σύγχρονος τοῦ λίθου κωμικὸς ποιητῆς Ἀντιφάνης, ὑφ' οὗ συνεγράφη καὶ ἐδιδάχθη ἡ κωμωδία Κ α ι ν ε υ ς, καὶ ὅτι ὁ θιάσος Ἀντιφάνους εἶναι οἱ περὶ τὸν κωμικὸν ποιητὴν Ἀντιφάνην ὑποκριταί, εἴτε ὅπως ἄλλως θελήσῃ νὰ ὀνομάσῃ τις τοὺς θιασωτάς αὐτοῦ.

Ἡ εἰκασία αὕτη ἀληθῶς φαίνεται τόσον πιθανή, ὅσον παράδοξος εἶναι ἢ σύμπτωσις. Ἐπειδὴ δὲ καὶ Διογένης τραγικὸς ποιητῆς σύγχρονος ὑπῆρξε τοῦ Ἀντιφάνους, καὶ υἱοὶ Καλλιστράτου καὶ Κηφισοφῶντος ἀναγράφονται ἐν τῷ τοῦ Ἀγνοθέου θιάσῳ, Καλλιστράτος δὲ καὶ Κηφισοφῶν ὑπῆρξαν διάσημοι ὑποκριταί, ὁ μὲν Καλλιστράτος τοῦ Ἀριστοφάνους, ὁ δὲ Κηφισοφῶν τοῦ Εὐριπίδου, καὶ πιθανὸν εἶναι, ὅτι

καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἦσαν ὑποκριταί, ἡδύνατό τις ἐκ τούτων νὰ συμπεράνη, ὅτι οἱ θίασοι οὗτοι εἶναι Διονυσιακοὶ εἴτε ὑποκριτῶν θίασοι, ὀνομαζόμενοι ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ πρωταγωνιστοῦ, οἷοι ἦσαν οἱ τραγωδοὶ οἱ περὶ Θεσσαλὸν καὶ Ἀθηνόδωρον (Πλούτ. περὶ τῆς Ἀλεξ. τύχ. 2, 2). Θὰ εἴχομεν οὕτω τὸ σύστημα τῶν ὑποκριτῶν τῆς ἐποχῆς τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Ἀντιφάνους, διακρινόμενον κατὰ θιάσους, ὀνομαζομένους κατὰ τοὺς πρωταγωνιστάς, εἴτε θὰ εἴχομεν τὰ συστήματα τῶν ὑποκριτῶν τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀντιφάνους ἡνωμένων εἰς ἓν κοινὸν θιασωτῶν.

Ἀλλὰ πᾶνυ τολμηρὰ φαίνεται ἡμῖν ἡ τοιαύτη εἰκασία. Ἀντιφάνους θίασος καὶ Καινεὺς ἐν αὐτῷ δύνανται νὰ ἦναι ἀπλῆ σύμπτωσις ὀνομάτων. Ἴνα ἡ εἰκασία λάβῃ πιθανότητά τινα, ἀπαιτοῦνται πλείονες ἐνδείξεις, ἅς ἡμεῖς δὲν ἡδυνήθημεν νὰ ἀνιχνεύσωμεν. ἀπαιτεῖται τοῦλάχιστον τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Ἀντιφάνους, ὅπερ ἀγνοοῦμεν, ἂν ὠνομάζετο Ἀρεσίας, ἢ ἂν τὸ ὄνομα τοῦτο ἦν σύνθηρος ἐν Ῥόδῳ, ἐν τῇ πατρίδι τοῦ Ἀντιφάνους. Αἱ ὑπάρχουσαι ἐνδείξεις παροτρύνουσι μὲν σφοδρῶς εἰς τὴν εἰκασίαν, ἀλλὰ δὲν ἐπαρκῶσι νὰ πιθανολογήσωσιν αὐτήν.

Τούτου ἕνεκα ταύτης μὲν τῆς εἰδικωτέρας περὶ τῶν θιάσων εἰκασίας ἐπέχομεν, νομίζομεν δὲ, ὅτι πάντως οἱ ἐν τῷ λίθῳ ἀναγεγραμμένοι θίασοι εἶναι ἐνός τινος κοινοῦ θιασωτῶν ἀγνώστου ἡμῖν μέρη ἢ τάξεις, ὀνομαζόμεναι κατὰ τοὺς ἡγεμόνας ἢ κορυφαίους αὐτῶν. Τὸ κοινὸν τῶν θιασωτῶν φαίνεται συγκείμενον ἐξ ἀνδρῶν διαφόρων δῆμων καὶ φυλῶν. Οἱ ὑπάρχοντες τοῦ κοινοῦ θιασωτῶν ἀνεγράφησαν ἅπαξ εἰς τὴν στήλην κατὰ τοὺς θιάσους αὐτῶν. Οἱ δὲ εἰσαγόμενοι νέοι θιασωτῶν, καταταττόμενοι εἰς μίαν ἀπὸ τὰς τάξεις ταύτας τὴν ἀρμοδίαν εἰς ἕκαστον ἴσως ἐκ τῆς κοινῆς ἐνασχολήσεως, ἀνεγράφοντο ἐν τῇ στήλῃ εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν (θίασον) ὑπὸ τοὺς ἄλλους. Ἐκ τούτου ἐξηγοῦνται αἱ εἰς τοὺς διαφόρους θιάσους προσθήκαι. Ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρόν, ὅτε ἦν ἀνάγκη,

τινὲς τῶν θιασωτῶν κατὰ λαχνὸν ἴσως ἢ οἱ εὐπορώτεροι κατέβαλλον ποσὸν τι ἐράνου, τὸ δὲ ποσὸν τοῦτο ἀνεγράφετο ἐν τῇ στήλῃ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ θιασωτῶν καταβαλόντος αὐτὸ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ. Οὕτως ἐξηγείται ἡ διαφορὰ τῆς γραφῆς τῶν ὀνομάτων καὶ ἀριθμῶν.

Τοιαύτην διακόσμησιν κοινοῦ θιασωτῶν ὑπεμφαίνει ἴσως ὁ ἐν Σαλαμῖνι εὑρεθεὶς λίθος, ὁ νῦν ἐν τῇ συλλογῇ τῇ ἐν τῷ ἐν Αἰγίνῃ Ὀρφανοτροφείῳ ὑπάρχων, ὁ ἐκδοθεὶς ἐλλιπῆς μὲν ἐν τῷ CIG. 140 κατὰ τὸν Chandler, πλήρης δ' ἔπειτα ἐν τῇ Αἰγίναϊα (σελ. 187) ὑπὸ Μουστοξύδου τοῦ ἀνευρόντος τὸν λίθον καὶ μετακομίσαντος εἰς Αἰγίναν ἐκ Σαλαμῖνος, καὶ τελευταῖον ὑπὸ Παγκαβῆ (Α. Η. ἀρ. 1247), ὁ ἔχων τὰς δύο ἐπιγραφὰς τὰςδε:

Τούσδε ἐστεφάνωσαν οἱ θιασωτῶν φιλοτιμίαις
ἕνεκεν τῆς εἰς ἑαυτούς.

Τούσδε ἐστεφάνωσε τὸ κοινὸν τῶν θιασωτῶν
ἀρετῆς ἕνεκα καὶ δικαιοσύνης τῆς εἰς τὸ κοινὸν
τῶν θιασωτῶν.

Οἱ θιασωτῶν διαστέλλονται ἐνταῦθα τοῦ κοινοῦ τῶν θιασωτῶν, τὴν δὲ διαφορὰν τῶν ἐκφράσεων παρετήρησεν ὁ Μουστοξύδης, ἀφίνει δὲ εἰς τοὺς λεπτολόγους τὴν ἐξαιρέτησιν αὐτῆς.

Καὶ ταῦτα μὲν ἡμεῖς ἐν τῷ λίθῳ ἀνεγνώσαμεν καὶ τοιαῦτα περὶ τῶν θιάσων τούτων εἰκάζομεν. Τελευταῖον δὲ παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ στήλη δύναται μὲν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι μετεκομίσθη εἰς τὴν θέσιν, ἔνθα εὑρέθη, ἐξ Ἀθηνῶν διὰ τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐχρησίμευσεν εἰς τάφον χριστιανικόν, ἀλλὰ πιθανώτερον εἶναι, ὅτι ἴστατο ἐν ἱερῷ τινι ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν ὑπάρχοντι, καὶ ἴσως περὶ τὴν θέσιν κειμένῳ, ἔνθα εὑρέθη τὸ τεμάχιον. Τούλάχιστον ἡ ἀπειρία τοῦ χαράξαντος τὰς προσθήκας εἰς τοὺς θιάσους προδίδει, ὅτι ὁ λίθος ἴστατο ἐν ἱερῷ τινι τῶν κατ' ἄγρους δῆμων μᾶλλον ἢ ἐν Ἀθήναις.

Ἄριθ. 420.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ.

Α΄.

ΓΟΥΙΔΩΝΟΣ Β΄. ΔΟΥΚΟΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ.

1287—1308.

Ἀποθανόντος τῷ 1287 τοῦ Γουλιέλμου Δελαρός (De la Roche), διάδοχος τῆς δουκείας Ἀθηνῶν ἐγένετο ὁ μονογενὴς αὐτοῦ υἱὸς Γουίδων Β΄, ὅστις ἀνήλιξ ὢν ἐκηδεμονεῦετο ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἑλένης, κατεχούσης τὴν ἀρχὴν ὡς ἐπιτρόπου μέχρι τοῦ ἔτους 1291. Συζευθεῖσα ὁμως κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ Ἑλένη εἰς δεῦτερον γάμον Οὐγωνα τὸν ἐκ Βρέννης προσεκλήσατο μὲν διὰ τῆς παρ' αὐτοῦ παραχωρήσεως τοῦ ἡμίσεος τοῦ τιμαρίου τῆς Κερυταίνης κυριαρχικῶν δικαιώματα, ἀνέθηκε δὲ τῷ συζύγῳ τὴν ἐπὶ τοῦ δουκάτου Ἀθηνῶν κηδεμονεῖαν τοῦ Γουίδωνος μέχρι τῆς ἐνηλικιότητος αὐτοῦ (α). Ὁ Γουίδων ἀνεκνήρυχθη ὡς ἐνήλιξ τῷ 1294 ἐν Θήβαις καὶ προσχειρίσθη ἱππότης αὐτόθι κατὰ τὸν Ἰούνιον μέσῳ μεγάλων πανηγύρων ἃς ἐπὶ τὸ μυθιστορικώτερον περιγράφει ὁ Muntaner (β). Πρὸς αὐτὸν δ' ἔτι αὐτόθι διαμένοντα ἐστάλησαν πρέσβεις παρὰ τῆς Ἰσαβέλλης Βιλλαρδουίνου, προτεινούσης αὐτῷ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα Ματθίλδην, παῖδα ἔτι οὔσαν, φέρουσαν προῖκα τὴν καστελλανίαν τῆς Καλαμάτας· ὁ δὲ Γουίδων προθύμως συνήνεσεν εἰς τὸν προσοδοφόρον τοῦτον γάμον, ὃν ἐπεκύρωσε τῇ 18 Ἀπριλίου 1300 καὶ ὁ τέως εἰς αὐτὸν ἀντιτιθέμενος χάριν ἰδίων σκοπῶν Κάρολος ὁ Β΄ βασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως. Κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1303 ὁ Γουίδων προσκλήθει εἰς Βοστίσαν ὑπὸ Φιλίππου τοῦ ἐκ Σαβαυδίας, τοῦ διὰ τοῦ γάμου αὐτοῦ μετὰ τῆς Ἰσαβέλλης Βιλλαρδουίνου γενομένου κυρίου τῆς ἡγεμονείας τῆς Ἀχαΐας, ἔδωκεν αὐτῷ τὸν ὄρκον τῆς ὑποτελείας διὰ τὰς Ἀθήνας, τὸ Ἄργος, τὸ Ναύπλιον καὶ τὴν Καλαμάταν (γ).

(α) Hopf, Griechische Geschichte (Allgemeine Encyclopädie, von Ersch und Gruber, 1867, τόμ. LXXXV, σελ. 347).

(β) Hopf, αὐτ. σελ. 349. — Πρὸς. Muntaner, κεφ. 244, σελ. 436, 438, ἐκδ. Lanz.

(γ) Hopf, αὐτ. σελ. 353.

Διορισθεὶς ὁ Γουίδων ὑπὸ Κωνσταντίνου Ἀγγέλου, δεσπότη τῆς Θεσσαλίας καὶ πρὸς μητρὸς θεῖου του, κηδεμὸν τοῦ ἀνήλικος υἱοῦ του Ἰωάννου Β΄, εὐρέθη ἠναγκασμένος νὰ ἐπιχειρήσῃ διπλῆν ἐκστρατείαν, ἵνα καταπολεμήσῃ τὰ κατακτητικὰ σχέδια τῆς Ἄννης, δεσποίνης τῆς Ἠπείρου, περιώρισε δ' αὐτὴν διὰ συνθήκης νὰ ἐμμεῖνη εἰς τὰ καθεστῶτα. Ἐξηκολούθει δὲ μέχρι τῆς τελευτῆς αὐτοῦ ὁ Γουίδων φροντίζων περὶ τῶν συμφερόντων τοῦ κηδεμονευομένου δεσπότη, κυβερνῶν καὶ διεξάγων τὰ πάντα μετὰ πατρικῆς στοργῆς.

Ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Γουίδωνος τὸ δουκάτον τῶν Ἀθηνῶν εὐρίσκετο ἐν μεγάλῃ ἀκμῇ. Τὰ μὲν ἔσοδα ἦσαν εἰς ἀθηρὰν κατάστασιν, ἡ δὲ χώρα παρείχε σίτον οὐ μόνον ἀρκοῦντα πρὸς διατροφήν τῶν κατοίκων, ἀλλὰ καὶ ἐξαγόμενον εἰς Εὐβοίαν. Ἡ αὐλὴ τοῦ δουκὸς ὑπερέβαινε κατὰ τὴν λαμπρότητα τὰς τῶν ὁμόρων δυναστῶν καὶ παρ' αὐτῇ διέμενον πολλοὶ εὐγενεῖς ἱππότες.

Ὁ Γουίδων συνήθως διέμενεν ἐν Θήβαις, δὲν εἶχεν ὁμως ἀμελήσει καὶ τὰς Ἀθήνας· κατὰ δὲ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ βίου αὐτοῦ διορισθεὶς ὑπὸ Φιλίππου τοῦ ἐκ Τάραντος τοποτηρητῆς τῆς Ἀχαΐας (1307—1308), ἠναγκάσθη νὰ διαμῆνῃ ἐκάστοτε καὶ ἐν Καλαμάτῃ. Ἀπέθανε δ' ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ὀκτωβρίου 1308, ταφεὶς τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἐν τῇ μονῇ τοῦ Δαφνίου, ἐν τῷ τάφῳ τῶν προγόνων του (α).

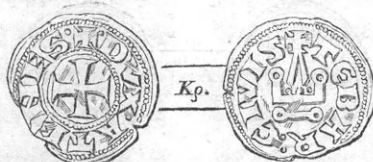
Κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς ἀνηλικιότητος τοῦ Γουίδωνος Β΄, ὅτε αὐτὸς ἐπετροπεύετο ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἑλένης, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1287 ἄχρι τοῦ 1291, φρονῶ ὅτι ἐκόπησαν ἀναντιρρήτως τὰ ἐξῆς ἀνέκδοτα τορνέσια τοῦ δουκάτου Ἀθηνῶν, ἅπερ δὲν φέρουσιν ὄνομα δουκός.

(α) Livre de la Conqueste, σελ. 472.

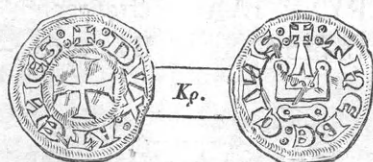
1. ✠ DVX ACTENAR' Σταυρός.
 Ὅπ. ΤΕΒΑΡ' CIVIS. Πύργωμα. — Κράμα.
2. ✠ DVX. ACTENAR'. Σταυρός.
 Ὅπ. ΤΕΒΑΡ' CIVIS. Πύργωμα. — Κράμα.
3. ✠ DVX. ACTEN·AR'. Σταυρός.
 Ὅπ. ΤΕΒΑΡ' CIVIS. Πύργωμα. — Κράμα.

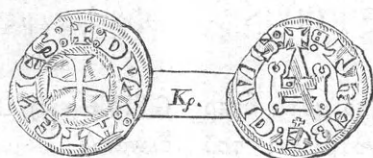
4. ✠ DVX. ATENES. Σταυρός.
 Ὅπ. ΤΕΒΑΡ : CIVIS Πύργωμα. — Κράμα.

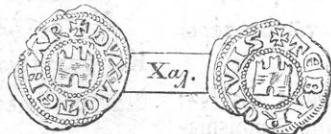
5. ✠ DVX. ATENES. Σταυρός.
 Ὅπ. THEBE : CIVIS Πύργωμα. — Κράμα.

6. ✠ ∘ DVX ∘ ΑΤΕΝΕΣ ∘ Σταυρός.
 Ὅπ. ∘ THEBE ∘ CIVIS ∘ Πύργωμα. — Κράμα.

7. ✠ ∘ DVX ∘ ΑΤΕΝΕΣ ∘ Σταυρός.
 Ὅπ. ∘ THEBE ∘ CIVIS ∘ Πύργωμα, κάτω τοῦ ὁποίου σταυρός. Κράμα.

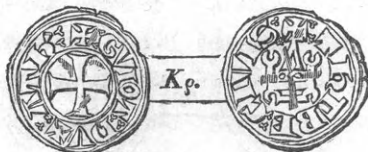

8. ✠ DVX ∘ ΑΤΕΝΑΡ Φρούριον μετὰ τριῶν πύργων.
 Ὅπ. ΤΕΒΑΡ CIVIS Φρούριον μετὰ τριῶν πύργων. — Χαλκός.

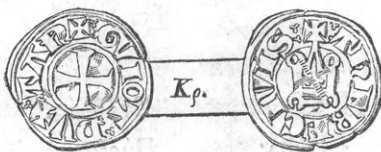
Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ Ἑλένη ἐκ προθέσεως παρέλειψε τὸ τοῦ νεαροῦ ἡγεμόνος ὄνομα, ἀφοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγχαράξῃ ἐπὶ τῶν νομισμάτων τὸ ἴδιον ἐαυτῆς ὡς δουκίσσης. Εἰς τὴν εἰκασίαν ταύτην ἐνισχυόμεθα ἔτι μᾶλλον βλέποντες ὅτι ἡ Ἑλένη φιλοδόξως ἐξήσκησε βραδύτερον τὸ δικαίωμα τοῦ κόπτειν νομίσματα, ὡς βαρωνίς τοῦ μικροτάτου τιμαρίου τῆς ἐπὶ τοῦ ἡμίσεος τῆς Καρυταίνης (α).

Οὕτων ὁ ἐκ Βρέννης ἀνέλαβε κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ ἔτους 1292 τὴν κηδεμονεῖαν τοῦ Γουίδωνος,

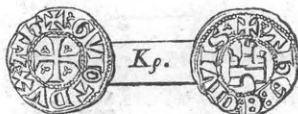
ἣτις καὶ παρετάθη μέχρι τῶν πρώτων μηνῶν τοῦ 1294. Γνωρίζοντες δ' ἐκ τῆς ἱστορίας ὅτι ὁ νεαρὸς δοῦξ τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας ἐπωνομάζετο κοινῶς Γουίδωτος (Gujot), ἀποδίδομεν πεποιθότως εἰς τὴν δευτέραν περίοδον τῆς ἀνηλικιότητος αὐτοῦ τὰ ἐξῆς νομίσματα, ἅπερ συμφώνως πρὸς τὴν ἱστορίαν φέροντα τὸ ὑποκοριστικὸν ὄνομα τοῦ δουκὸς Ἀθηνῶν Γουίδωνος πιστεύομεν κοπέντα ὑπὸ τοῦ κηδεμόνος αὐτοῦ.

9. ✠ √ GVIOT √ DVX √ ATH √ Σταυρός.
 Ὅπ. √ THEBE √ CIVIS √ Πύργωμα. — Κράμα.
10. ✠ √ GVIOT √ DVX √ ATH √ Σταυρός.
 Ὅπ. √ THEBE √ CIVIS √ Πύργωμα. — Κράμα.

11. ✠ √ GVIOT √ DVX √ ATH √ Σταυρός.
 Ὅπ. THEBE √ CIVIS √ Πύργωμα. — Κράμα.

12. ✠ √ GVIOT √ DVX √ ATH √ Σταυρός, ἐν ταῖς γωνίαις τοῦ ὁποῦ ἀνὰ ἐν γ
 Ὅπ. ✠ √ THEBE √ CIVIS √ Φρούριον μετὰ τριῶν πύργων. — Χαλκός.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο νόμισμα εἶναι τὸ αὐτὸ ὅπερ φαίνεται ἀπεικονισμένον ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ De Saulcy (6)· ἀλλὰ δύο ὅμοια κομμάτια ἐξέλαβεν ὁ σοφὸς συγγραφεὺς διὰ τὴν κακὴν αὐτῶν διατήρησιν ἀντὶ δύο διαφόρων νομισμάτων, ἀναγνούς ἐν μὲν τῷ πρώτῳ GVI DNS . . . ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ

GVIIVT (sic) DVX, καὶ ἀπέδωκεν αὐτὰ εἰς τὸν Γουίδωνα Α'.

Β'.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Α'. ΔΟΥΚΟΣ ΤΗΣ ΝΑΞΟΥ.

Μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν σταυροφόρων κατάκτησιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῷ 1204, κατὰ τὴν γενομένην διανομὴν μετὰ τῶν πορθητῶν ἢ κερδαλεόφρων ἐνετικὴ πολιτεία, ἡ τοσοῦτον δραστηρίως συμπράξασα πρὸς εὐόδωσιν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἔλαβεν εἰς κλῆρον τὰ

(α) Περὶ τῶν νομισμάτων τῆς Ἑλένης ὡς Κυρίας τῆς Καρυταίνης βλέπε τὴν πραγματείαν μου ἐν τῇ Revue Numismatique, 1869, σελ. 193.

(6) Numismatique des Croisades, pl. XVII, ἀρ. 3 καὶ 4.

τρία ὄγδοα τῆς διαμελισθείσης βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, ἐν τῇ μερίδι δὲ ταύτῃ ἐμπεριελαμβάνοντο ἄπασαι αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Ἄλλ' οἱ εἰς τὴν μοῖραν τῶν Ἑνετῶν λαχόντες τόποι κατεῖχοντο ὑπὸ Ἑλλήνων, ἡ δὲ δημοκρατία, μὴ ἔχουσα ἀρκούσας δυνάμεις ὅπως καταλάβῃ τὰς χώρας καὶ νήσους ταύτας καὶ διατηρῇ αὐτὰς ἐν ὑποτελείᾳ, κατέφυγεν εἰς μέσον σύνθητες ἐν τῷ παλαιότερῳ φεουδαλικῷ πολιτεύματι, διακηρύξασα ὅτι ὅστις δῆποτε ἐκ τῶν Ἑνετῶν ἢ τῶν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς πολιτείας μετοίκων ἤθελεν ἐπιχειρήσει ἰδίῳ ἀναλώμασι τὴν κατάκτησιν νήσων καὶ παραλίων τόπων τῆς Ἑλλάδος, ἐκ τῶν κατακληρωθέντων τῇ ἐνετικῇ πολιτεία, θέλει κατέχει αὐτοὺς ὡς διαδοχικὸν τιμάριον, ἔχων πλῆρες δικαίωμα κυριαρχίας, ἐπὶ τῷ ὄρω τοῦ ἀναγνωρίζειν ὡς ὑπερτάτην κυρίαρχον τὴν πολιτείαν. Ἐκ τῆς εἰρημένως διακηρύξεως γαργαλισθέντες διάφοροι τυχοδιώκται Ἴταλοὶ ἐξώπλισαν ἰδίους στολίσκους καὶ ὤρμησαν ἐπὶ τὴν Ἀνατολήν, ὅπως κατακτήσωσιν ἀπροστατεύτους τόπους καὶ περιβληθῶσι δι' ἀρπαγῆς ἡγεμονικὰ στέμματα. Οὕτως ὁ Μάρκος Σανουῦδος κατέλαβε τῷ 1207 τὰς νήσους Νάξου, Μήλον, Πάρον, Σῦρον, Δῆλον καὶ ἄλλας ἐκ τῶν παρακειμένων Κυκλάδων, οἱ δὲ ἀδελφοὶ Ἀνδρέας καὶ Ἱερραμίας Γκίτσι τὴν Τήνον, Μύκονον, Σκύρον, Σκόπελον, Ἀμοργὸν καὶ τὸ ἤμισυ τῆς Κέου καὶ Σερίφου, τοῦ ἐτέρου ἡμίσεος περιελθόντος εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Δομνίκου Μιχιέλη καὶ Πέτρου Ἰουστινιάνη. Ὁ Μαρῖνος Δάνδολος, ἀνεψιὸς τοῦ δουκὸς τῆς Ἑνετίας μεγάλου Ἑρρίκου, ἐκυρίευσεν τὴν Ἄνδρον, καὶ τέλος αἱ λοιπαὶ νῆσοι ἐγένοντο κτῆμα διαφόρων ἄλλων ἡγεμονίσκων, ὧν ἡ ἱστορία μόλις διέσωσε τὰ ὀνόματα.

Ὁ Μάρκος Σανουῦδος ἐγκαταστάς ἐν ταῖς κυριευθείσαις νήσοις ἀπήλλαξεν ἑαυτὸν ἐντελῶς τῆς πρὸς τὴν ἐνετικὴν πολιτείαν ὑποτελείας, ἀναγνωρίσας ὑπέρτατον κυρίαρχον τὸν Λατῖνον αὐτοκράτορα Ἑρρίκον, ὅστις ἐν τῇ κατὰ τὸ 1210 συγκροτηθείσῃ Ῥαβενναία συνελύσει παρεχώρησεν αὐτῷ τὴν ἐπιδοσποτείαν τοῦ ὄλου Αἰγαίου καὶ τῆς Δωδεκανήσου. Ὁ Μάρκος λοιπὸν προσηγορεύετο δουξ τῆς Νάξου καὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, Aegaei pelagi, διαφθαρέντος εἰς Agio pelagi, ἐδυνάστευσεν δὲ, καθ' ὅσον ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐγγράφων, μέχρι τοῦ ἔτους 1227 περίπου, δὲν εἶναι ὁμῶς ἀκριβῶς γνωστὸν πότε ἐτελεύ-

τησε. Τὸν Μάρκον διεδέξατο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἄγγελος, δούς τὸν ὄρκον τῆς ὑποτελείας εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ῥοβέρτον, ὀφιαίτερον δὲ εἰς Βαλδουῖνον τὸν Β' καὶ ἐν τέλει εἰς Γουλιέλμον Β' τὸν Βιλλαρδουῖνον, ἡγεμόνα τῆς Ἀχαΐας, πρὸς ὃν ὁ Βαλδουῖνος μετὰ τὴν ἀπάλειαν τοῦ θρόνου εἶχε παραχωρήσει τὴν ἐπικυριαρχίαν τῆς δουκειᾶς. Ὁ Ἄγγελος, διοικήσας ἐν εἰρήνῃ περὶ τὰ 35 ἔτη, ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1262, κατέλιπε δὲ κληρονόμον τὸν πρεσβύτερον αὐτοῦ υἱὸν, ὅστις ὁμωνύμως τῷ πάππῳ Μάρκῳ καλούμενος εἶχε διαγάγει τὴν νεότητά του ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Ἀχαΐας ἔθθα ἔλαβε καὶ τὸ ἵπποτικὸν ἀξίωμα (α). Διάδοχος τοῦ Μάρκου Β' ἐγένετο περὶ τὸ 1303 ὁ υἱὸς αὐτοῦ Γουλιέλμος, τούτου δὲ ὁ Νικόλαος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Α'.

1323—1341.

Τὸν Γουλιέλμον Α' Σανουῦδον, θανόντα, κατὰ πιθανώτατον λόγον, τῷ 1323, διεδέξατο ὁ πρεσβύτερος αὐτοῦ υἱὸς Νικόλαος Α' (β). Ὀλίγον χρόνον μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀρχῆς προσκληθεὶς μετὰ πολλῶν ἄλλων ὑποτελῶν ὑπὸ Φιλίππου τοῦ ἐκ Τάραντος ἵνα παράσχῃ τὴν βοήθειαν αὐτοῦ τῷ ἡγεμόνι τῆς Ἀχαΐας Ἰωάννῃ τῷ ἐκ Γραυίνης κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς χώρας ὑπήκουσεν εἰς τὴν πρόσκλησιν καὶ μετέβη εἰς Μωρέαν, ὅπου καὶ διέμεινε παρὰ τῷ ἡγεμόνι κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1324 πρὸς τὸ 1325 (γ). Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον δραξάμενοι τῆς εὐκαιρίας αἱ Τοῦρκοι, οἵτινες διέσχίζον τὸ Αἰγαῖον ὡς πειραταί, ἐλεηλάτησαν καὶ τὴν Νάξον εἰς μάτην δὲ προσεπάθησεν ὁ Νικόλαος νὰ συναντήσῃ αὐτοὺς διὰ τοῦ στόλου του καὶ τιμωρήσῃ. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἐπιδρομαὶ αὐταὶ ἐξηκολούθουν καὶ ἐν διαστήματι ὀλίγων ἐτῶν 15,000 κάτοικοι ἀπήχθησαν, ἐφυγαδεύθησαν καὶ ἐσφάγησαν, ἢ δ' Ἑνετία ἄφινεν ἀπροστατεύτους τὰς εἰς τὸν Νικόλαον ἀνηκούσας νήσους, ἀπεφάσισεν οὗτος τῷ 1329 νὰ συνδέτῃ συμμαχίαν μετὰ τοῦ Ἀνδρονίκου Γ', μεθ' οὗ πρότερον διέκειτο εἰς ἐχθρικὰς σχέσεις· μετέβη λοιπὸν πρὸς αὐτὸν, παραλαβὼν τρεῖς γαλέρας, τρία ἄλλα πλοῖα καὶ ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν ἵπ-

(α) Hopf, αὐτ. σελ. 308.

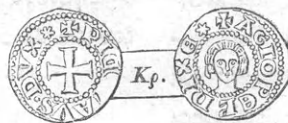
(β) Hopf, αὐτ. σελ. 372.

(γ) Hopf, αὐτ. σελ. 408.

πείς, και συγκομίζων πλούσια δῶρα (α). Ἐξασφαλισθεὶς δ' ἀπὸ τῶν Τούρκων τῷ 1332 δι' ἀνακωχῆς και προμηθευθεὶς πολεμοφόδια ἐξ Εὐβοίας, ἤσκει τὴν πειρατεῖαν χειρὸν και αὐτῶν τῶν ἀπίστων, ἐφορμῶν κατὰ τῶν γειτονικῶν νήσων, εἰς διηνεκῆ ἔχθραν μετὰ τῶν δυναστῶν αὐτῶν εὐρισκόμενος και πολλὰ κατ' αὐτῶν ἐπιχειρῶν. Οὐχ ἦττον μεθ' ὅλας ταύτας τὰς βιαιοπραγίας ἡ ἐνετικὴ πολιτεία προσεκάλεσε μὲν αὐτὸν νὰ μεταβῆ αὐτοπροσώπως εἰς Ἑνετίαν, παρέσχε δ' αὐτῷ και ὄπλα πρὸς ἀμυναν τῶν νήσων του, ὑποθέτουσα ὅτι ὁ Νικόλαος ἤθελε παράσχει σπουδαίας ὑπηρεσίας κατὰ τὴν ἐναντίον τῶν Τούρκων μελετωμένην ἐκστρατεῖαν. Ὁ Νικόλαος ἐνυμφεύθη τὴν Ἰωάν-

ναν θυγατέρα Οὐγῶνος τοῦ ἐκ Βρέννης, ἐκ τοῦ δευτέρου τούτου γάμου μετὰ τῆς Ἑλένης θυγατρὸς τοῦ Ἰωάννου Α' δεσπότη τῆς Θεσσαλίας, ἀλλ' ἐκ τοῦ γάμου τούτου οὐδεὶς βλαστὸς προῆλθε (α) και οὕτω τὸν Νικόλαον ἀποθανόντα τῷ 1341 ἄτεκνον διεδέξατο ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννης Α'.

Τῶν δουκῶν τῆς Νάξου μεθ' ὅλας τὰς ἐπὶ εἰκοσαετίαν ἀνευδότους ἐρεῦνας μου ἐν μόνον νόμισμα ἠδυνήθη ν' ἀνακαλύψω, ἀνήκον εἰς τὸν Νικόλαον Α', ἀπέκτησα δὲ τοῦτο τῷ 1856 μετ' ἄλλων ἀρχαίων τῆς Νάξου νομισμάτων. Τὸ μοναδικὸν τοῦτο τῆς συλλογῆς μου νόμισμα εἶναι τὸ ἐξῆς·

+ NICOLOVS. DVX *
* Ὁπ. + ACIOPEL NIXEI *

μεταξὺ δύο κύκλων ἐκ σφαιριδίων. Ἐν τῷ μέσῳ σταυρὸς.
μεταξὺ δύο κύκλων ἐκ σφαιριδίων. Ἐν τῷ μέσῳ κεφαλὴ νεανικῆ ἀντωπός. — Κρᾶμα.

Μὴ ὄντος ἄχρι τοῦδε γνωστοῦ ἄλλου τινὸς νομίσματος τῆς δουκείας τῆς Νάξου, ἀγνοοῦμεν ἂν και ἄλλοι δοῦκες ἐποίησαντο χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τοῦ κόπτειν νομίσματα. Ἐὰν ὁμως ἀναλογισθῶμεν, ὅτι ἄλλοι ὑποδεέστεροι ἡγεμονίσκοι τῆς Ἑλλάδος, ὡς οἱ αὐθένται τῶν Σαλώνων, ἡ Ἑλένη βρωνίς τῆς Καρυταίνης και ὁ Γεώργιος Α'. Γκίζης, δυνάστης τῆς Τήνου, ἅπαντες προγενέστεροι τοῦ δουκὸς Νικολάου, ἔκοψαν νομίσματα, και ὅτι καθ' ἐκάστην ἀνευρίσκονται και ἀνακαλύπτονται νομίσματα τέως ἀγνωστα, δὲν εἶναι τολμηρὸν ν' ἀποφανθῶμεν ὅτι εἶναι πιθανώτατον θάττον ἢ βράδιον ν' ἀνακαλυφθῶσι και ἄλλα νομίσματα τῶν τε προγενεστέρων και μεταγενεστέρων τοῦ Νικολάου Α' δουκῶν τῆς Νάξου. Ἴσως ἠδύνατό τις νὰ φέρῃ εἰς ἀντίρρησην ὅτι τὸ ἡμέτερον νόμισμα ἐκόπη πιθανῶς και ὑπὸ Νικολάου τοῦ Β', ἀλλ' ὁ δοῦξ οὗτος ἡγεμόνευσεν ἀπὸ τοῦ 1371 μέχρι τοῦ 1383, ὅτε πλέον εἶχον παύσει νὰ κόπτων-

ται νομίσματα ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι· ἀνευδοιάστως λοιπὸν φρονῶ, ὅτι τὸ ἀνωτέρω περιγραφὲν ἀνέκδοτον νόμισμα ἀνήκει εἰς τὸν Νικόλαον Α'.

Ὁ Κ. Ηορβ, πρὸς ὃν ἔδωκα τὴν ἐπιγραφὴν τοῦδε τοῦ νομίσματος μετὰ και ἄλλων, ποιῶν λόγον περὶ αὐτοῦ ἀναφέρει ὅτι εἶναι ἀπομίμησις τῶν ἐνετικῶν γρόσσων, τῶν κοινῶς λεγομένων ματαπανίων (matapani) (β): ἀλλ' ὁ ῥηθεὶς ἱστοριογράφος σφάλλει, διότι τὸ ἡμέτερον νόμισμα οὐδ' ἐκ καθαροῦ ἀργύρου εἶναι, οὐδὲ κατὰ τὸν τύπον ἢ τὸ μέγεθος ἔχει τι παρεμφερὲς πρὸς τὸ ἐνετικὸν γρόσσον. Ἄν ἔπρεπε νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι νόμισμά τι ἐνετικὸν ἐχρησίμευσεν ὡς πρότυπον, τοῦτο εἶναι τὸ marcuccio, ὅπερ φέρει μὲν τὴν κεφαλὴν του ἀγίου Μάρκου ἀντωπὸν, ὡς τὸ τῆς Νάξου νόμισμα, εἶναι δ' ἐκ κράματος και ἔλκει περὶ τοῦ αὐτοῦ βάρους.

Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

(α) Βιβλ. τῆς Κουγκέστας, στ. 6696—6703.

(α) Βιβλ. τῆς Κουγκέστας, στ. 6696—6703.

(β) Ηορβ. αὐτ. σελ. 361.

Ἄριθ. 421.
(Ὅρα Πίν. 57)

..... μ[εγά]λης στήλης λογ[ισμ]οί. :|: Ἐ[ργ] . . . . . εἰ . . .
 ..... Διὸς Σωτήρος, ἐπιστατούντων[ν]·σ[. . . . . τοῦ] Πλει . . . . . ν . . .
 ..... τοῦ] Ἐπι[φ]άνους Ἀζηνι(έως), Λε . . . . . οὐς[τ]ο[ῦ] . . . . . ρά[του]ς Παλλ(ηνέως), .εο .
 γι . . . . . [Ἀρ]ιστείδου τοῦ Ἀρίστ[ων]ος Περγα(σῆθε ν),[οῖς ἐγ]ραμμάτευεν . . . κ ρ α .

5 . ο . . . . (d. 35 f. lit.) . . . κρηπιδιαίους [λί]θ[ου]ς . . . . .
 . ο . . . . . [τιμ.]ή[το]ύτων : ΗΗΔΔΔΠΗΗ : τού[τους] . . . . .
 . Δ : . . . . . τ[οὺς] κρηπιδιαίους καὶ θεῖναι . . . . .
 . αλυω . . . . . [ὡς ἐμι]σθώθη ἕκαστον ἐν τῷ δικαστηρίω τα . . . . .
 τ]ούτω[ν] . . . . . Ἀρχέστρατος Λυσιστράτου Καρύστιο[ς] . . . . . ο]υς . . . . .

10 . Μίκω[ν] . . . . . λίθους[ἐξ]ειργάσατο : ΔΔΠ : ἀργύριον [τού]τω[ν] : [Π]ΔΔΔ . . . . . ἔρων λ[ο] . . . . .
 τ]ιμ[ή]τ[ού]των . . . . . : Κεφάλαιον ἀργυρίου τομῆς κρηπιδια[ίων] . . . . . σον ἕκαστο[ς] . . . . .
 . εως . . . . . [καὶ ἐργασ]ίας τοῦ ἀνηλω[μ]ένου εἰς τοὺς κρηπι[δι]α[ί]ους . . . . . ος τούτων . . . . .
 . μ . . . . . τοὺς ὑμηττίους : ΗΗΗΗΔΔΔΔΠΗΗΗ : Κ . . . . . σος : ΔΔΔ . . . . .
 ον . . . . . ὡς τεμῆν καὶ κομίσαι ἐξ Ἀκτῆς . . . . . Εὐ[π]τερος θε[ῖ]ναι . . . . .

15 . ρ . . . . . (d. 39 f. lit.) . . . . . [τ]οῦτον : ΗΗΔΔΔΔΠΗΗ : τοὺς[κ]ατὰ τὸν τ[. . . . . ο]υς θε[ῖ]ναι . . . . .
 . . . . . λ]ίθους τῆς κρηπίδος [ἢ]ν Σακεστί[δ]ης . . . . . νε . . . . .
 . ι : . . . . . ος, ὡς ἐμισθώθη ὁ λίθος ἕκαστος . . . . .
 . ος . . . . . [ἐν τῷ δικ]αστηρίω : Π : Μίσθω[μα] Ἀρτιμάς ἐμερ . . . . .
 . ικω . . . . . [τῶ]ν λίθων τιμῆ τούτων : . . . ΗΗΗΗΠΔΠ : Ἐξεργά[σ]α[σθαι] . . . . .

20 κομι[σ] . . . . . αὶ το[ύ]τους καὶ θεῖναι τοὺς καταληπ[τ]ήρας . . . . .
 . ηριο . . . . . [ὡς ἐ]μισθώθη ἕκαστος ἐν τῷ δικαστηρίω . . . . .
 σ]τ[η]ρι . . . . . Η : Ἀρχέστρατος Λυσιστράτου Κα[ρύστι]ο[ς] . . . . .
 ιδιακ . . . . . . καταληπτῆρας ἐξειργάσατο : [Π] : τούτω[ν] . . . . .
 τ . δο . . . . . [ἀργύ]ριον τούτων : ΗΗΗΗΔΔΔΠΗΗΗΗΗΗ : Λ . . . . .

25 ραχο . . . . . (d. 45 f. lit.) . . . . . κ τ . ων μεγάλων τῶν ὑπαρχόντων[ν] . . . . .
 ν] ἀργυ[ρίου] . . . . . ἀριθμὸς : ΔΙ : τοὺς . . . . .
 ια ἀνηλ[ω]μέν] . . . . . ἀποσιν[έ]ειν τὰς ἐργασί[ας] . . . . .
 σαι τῶν . . . . . [ἀρ]γύριον τούτων Ἀρχε[σ]τράτῳ . . . . .
 τοῦ προ . . . . . Ι[Ι] : ἐκκαλέσαι τούτους . . . . .

30 ω, ὅπου . . . . . ὅρου μισθὸς Μενεστράτου . . . . .
 Κίττος . . . . . [τ]οὺς λίθους τούτους . . . . .
 υσεν : ΗΠ . . . . . [ε]στράτῳ Κα[ρ]υστί[ω] . . . . .
 ΗΗΗ : Γει[σ] . . . . . κεφάλαιον ἀργυρ[ίου] τομῆς σ . . . . .
 . λειπο . . . . . [τοῦ ἀνηλω]μένο]υ εἰς τοὺς λίθους του . . . . .

35 τ]ὸ γεῖ[σ]ον . . . . . (d. 56 f. lit.) . . . . . πλ.α.ς τεμ : σω . . . . .
 . ὦν γωνι[αί]ων . . . . . τοῦ[πρ]οπυλ[αίου] . . . . .
 . λφ κίονι . . . . .
 . : το . . . . . (d. 32 f. lit.) . . . ἐν τῷ δικαστηρίω . . . . .
 ικ . αε . . . . . λων ἐστήλω[σε] . . . . .

40 Π : . . . . . ως ε . . . . .
 . . . . . ρ . . . . .
 ι . . . . . σαι . . . . .
 ι . . . . . ρωτ . . . . . σαι . . . . .
 λ . . . . . [ἐ]καστος [δ]ιεκόμισε . . . . .

45 λ . . . . . ν : ΔΔΠ . . . . .
 λ . . . . . λα κατὰ τὴν . . . . .
 κ . . . . . ο . . . . . τ . . . . .
 . . . . . οκρ . . . . . τουτο . . . . .
 ἐ]μισθώθη ἕ[καστο] . . . . . λίθος . . . . .

50 . κόρου δεο . . . . .
 (Ν)ικοκράτης . . . . .
 . εκλος . . . . .
 . ασης . . . . .
 . οδ . . . . .

Τῆς στήλης, εἰς ἣν ἀνήκουσι τὰ πάνυ κολοβά λείψανα ταῦτα τῆς ἐπικεφαλίδος καὶ τῆς ἀναγραφῆς, εὐρέθη μέγα τεμάχιον, ἀλλὰ τοσοῦτον ἐφθαρμένον τὴν ἐνεπίγραφον πλευράν, ὥστε εἰς μικρά τινα μέρη αὐτῆς διατηροῦνται ἔτι γράμματα ἢ ἴχνη γραμμάτων, εἰς δὲ τὸ μέγιστον μέρος ἐξηφανίσθησαν ὀλοσχερῶς.

Τὸ τεμάχιον εὐρέθη ἐν Πειραιεῖ τὸν ἰανουάριον τοῦ 1870 ἐν τῇ πλατείᾳ, ἣτις κεῖται κατ' ἀνατολὰς τοῦ τελωνείου, ἀνοιγομένων βόθρων πρὸς ἐμφύτευσιν δένδρων· ἐχρησίμευε δὲ ὡς κάλυμμα ὀχετοῦ ὑπάρχοντος ἐν περίπου μέτρον βιθύτερον τοῦ νῦν ἐδάφους τῆς πλατείας. Ἐπειδὴ πλησίον, ὅτε τῷ 1834 ἐθεμελιώθη τὸ τελωνεῖον, εὐρέθησαν λείψανα ἀρχαίου οἰκοδομήματος καὶ αἱ περὶ τῶν νεωρίων ἐπιγραφαὶ (ὄρ. Seeurk. σελ. VIII), ἠγέρθη ὑποψία, μὴ καὶ αἱ ἄλλαι πλάκες αἱ τὸν ὀχετὸν καλύπτουσαι ἦναι ἐνεπίγραφοι καὶ ἀνεσκάφη οὐχὶ μικρὸν μέρος αὐτοῦ, ἀλλ' οὔτε πλάξ οὔτε τεμάχιον πλακὸς ἄλλο εὐρέθη ἐνεπίγραφον.

Ἡ ἐνεπίγραφος πλευρὰ τοῦ τεμαχίου ἀπεικονίσθη ὅσον ἦτον δυνατὸν πιστῶς ἐπὶ τοῦ πίνακος 57 εἰς τὸ τρίτον τοῦ φυσικοῦ μεγέθους. Τὸ τεμάχιον κεῖται νῦν ἐν τῇ συλλογῇ τῇ ἐν τῷ πύργῳ τῶν ἀνέμων, εἶναι δὲ ἐκ τῆς κατ' ἀριστερὰν ἄνω γωνίας τῆς στήλης, ἔχει μῆκος κατὰ μὲν τὴν ἄνω πλευράν 68, κατὰ δὲ τὴν ἀριστερὰν 48, κατὰ δὲ τὴν δεξιὰν 60 ἑκατοστὰ τοῦ γαλλικοῦ μέτρου. Ἡ κάτω πλευρὰ ἔχει τὴν συνήθη θραῦσιν, ἀλλ' ἢ κατὰ δεξιὰν εἶναι ἀποκεκομμένη διὰ τῆς σφύρας οἰκοδόμου ἴσως ἐν τοῖς Βυζαντινοῖς χρόνοις. Τὸ πάχος τῆς στήλης ἦν 85 χιλιοστὰ, ὁ δὲ λίθος πεντελήσιος. Τὰ γράμματα ἐν μὲν τῇ ἐπικεφαλίδι ἔχουσι ὕψος 8 χιλιοστῶν, βαίνουσι δὲ ἀτάκτως, ἐν δὲ τῇ ἀναγραφῇ ἔχουσι ὕψος 4 χιλιοστῶν, βαίνουσι δὲ κατὰ μὲν τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν ἀκριδῶς στοιχηδόν, κατὰ δὲ τὰ μέσα καὶ πρὸς τὴν δεξιὰν πλευρὰν ἢ στοιχηδόν γραφῇ διαταράττεται πολλαχού. Ὁ 16 στίχος φαίνεται ὅτι δὲν ἤρχετο ἀπὸ τῆς γωνίας. Ἐν τῇ ἐπικεφαλίδι τὰ δημοτικὰ εἶναι κατ' ἀποκοπὴν γεγραμμένα, φαίνεται δὲ ὅτι καὶ ἐν τῇ ἀναγραφῇ λέξεις τινὲς συχνὰ ἐπαναλαμβάνόμεναι ἦσαν κατ' ἀποκοπὴν γεγραμμένα (πρβ. στ. 35. TEM; ΣΩ).

Ἡ ἀνάγνωσις τῶν λειψάνων καὶ τῶν τῆς ἐπικεφα-

λίδος καὶ τῶν τῆς ἀναγραφῆς δὲν εἶναι πάντων εὐχερῆς οὔτε ἀναμφισβήτητος. Τὰ γράμματα φυλάττουσι τὸν ἀρχικὸν χαρακτῆρα αὐτῶν μόνον εἰς μικρὸν τι μέρος κατὰ τὸ ἄνω ἄκρον τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς (στίχ. 1—4) καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀριστερᾶς (στίχ. 18—37), ἔνθα διατηρεῖται ἔτι ἢ στίλβωσις καὶ λειότης τοῦ λίθου, εἰς δὲ τὰ ἄλλα μέρη, ἔνθα ἢ λειότης τοῦ λίθου ἐφθάρη, τὰ γράμματα κατήντησαν δύςμορφα καὶ ἀσαφῆ, πολλαχού δὲ ἴχνη μόνον γραμμάτων ἀόριστα. Συνελέχθησαν εἰς τὸν πίνακα καὶ ἐκ τῆς ἐπικεφαλίδος καὶ ἐκ τῆς ἀναγραφῆς καὶ δύςμορφα καὶ ἀσαφῆ καὶ τὰ ἴχνη αὐτά. Ἡδύνατό τις ἐκ τῆς ἀναγραφῆς νὰ συλλέξῃ ἴχνη γραμμάτων πλείονα, ἀλλ' εἰς μάτην ἤθελε κατατρίβει τὸν χρόνον περὶ ταῦτα. Συνελέχθησαν μετ' ἐπιμονῆς καὶ ἐν τῇ ἐπικεφαλίδι καὶ ἐν τῇ ἀναγραφῇ ὅσα δύνανται πῶς νὰ διευκολύνωσι ἢ νὰ περιορίσωσι τὰς εἰκασίας καὶ ἐσημειώθησαν ἐν τῷ πίνακι διὰ στιγμῶν.

Καὶ τὰ ἐκ τῆς ἐπικεφαλίδος καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀναγραφῆς διασωθέντα εἶναι λείψανα στίχων ἀσυνάρτητα, οὐδεμίαν ἐλπίδα συμπληρώσεως καὶ συναφείας παρέχοντα. Ἐν τῇ ἀναγραφῇ ἐλκύουσι τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν λίθον διαστήματά τινα κενὰ γράμματος μένοντα ἑκατέρωθεν (στίχ. 5—14) τοῦ ἐν τῷ μέσῳ μεγάλου λειψάνου, ὡς εἰ ἦσαν ὅρια σελίδων. Ἐντὸς δὲ τῶν ὀρίων τούτων φαίνονται στίχων τινῶν τῶν ἐνταῦθα διασωθέντων τὰ λείψανα ὡς δυνατόμενα νὰ συμπληρώσωσιν ἄλληλα καὶ νὰ παράσχωσι τι συνεχές (πρβ. στίχ. 9 καὶ 10, 12 καὶ 13, 17 καὶ 18, 19, 20 καὶ 21), καὶ τῶν γραμμάτων τινῶν φαίνονται δύςμορφα ἐκ τῆς τέχνης μᾶλλον ἢ ἐκ τῆς φθορᾶς τοῦ λίθου. Ἄλλ' ὁμως καὶ τὰ σημεῖα ταῦτα τῆς σελιδώσεως καὶ ἢ συμπλήρωσις ἀκριβέστερον ἐξεταζόμενα εὐρίσκονται πάνυ ἀμφίβολα. Κατ' ἀριστερὰν φαίνεται ἐν τῷ 8 στίχῳ ἴχνος γράμματος ἐν τῷ διαστήματι, ἀρμόζον ἐν τῇ συμπληρώσει τῆς ἐνταῦθα κειμένης λέξεως ἐμισθῶθη. Κατὰ δεξιὰν τὰ ἐν τοῖς στίχοις 9—14 ἐπόμενα ἴχνη τῶν γραμμάτων, αἵτινα συνελέχθησαν ἐπιμόνως καὶ κατὰ ἀκριβῆ καταμέτρῃσιν τῶν διαστάσεων ἐτέθησαν καὶ ἐν τῷ πίνακι, δὲν παρέχουσι μὲν ἀναμφισβήτητον τὴν τῶν στίχων συνέχειαν, ἀλλ' ἀντιπαραβαλλόμενα πρὸς τὴν προέκτασιν τῶν κατωτέρω στίχων (πρβ. στίχ. 30), μαρτυροῦσιν, ὅτι, ἐὰν ὑπῆρχον σελίδες, τὰ ἐν

ταῦθα ἄκρα αὐτῶν θὰ συνέπιπτον ἀλλήλοις. Πρὸς τούτοις ἡ συμπλήρωσις, ἢ πρὸς συνάφειαν τῶν ἄλλων λειψάνων ἀπαιτουμένη, κατανοεῖται ἐν πολλοῖς στίχοις, ὅτι εἶναι πολλῶ μείζων ἢ ὅσον ἐπιτρέπει ἡ σελίδωσις αὐτῆ (πρβ. στίχ. 11 καὶ 12, 16 καὶ 17). Παρατηρεῖ τις τελευταῖον, ὅτι, ἐὰν ἡ ἀναγραφὴ ᾖ γεγραμμένη κατὰ τὴν σελίδωσιν ταύτην, θὰ ἐγένετο λόγος πρότερον περὶ γείσου ἐν τῇ κατ' ἀριστερὰν σελίδι καὶ ἔπειτα περὶ κρηπιδιαίων λίθων καὶ κρηπίδος ἐν τῇ μεσαίᾳ. Ἐξ ἀπάντων δὲ τούτων δὲν δύναται μὲν νὰ εἴπη τις ἀνευδοιάστως, ὅτι οἱ τῆς ἀναγραφῆς στίχοι ἔβαινον συνεχεῖς ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου τῆς στήλης ἕως εἰς τὸ ἄλλο, ἀλλὰ πείθεται, ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῆς στήλης καὶ ἡ φθορὰ τῶν λειψάνων εἶναι τοιαύτη, ὥστε δὲν δύναται νὰ ἐξκκριθῶθῃ νῦν, κατὰ τῖνα τρόπον ἦσαν τὰ τῆς ἀναγραφῆς διατεταγμένα, καὶ, καθὼς ἡ ἐπικεφαλὶς τῆς στήλης, οὕτω καὶ ἡ ἀναγραφὴ οὐδὲν τι συνεχὲς ἀλλὰ λείψανα στίχων ἀσυνάρτητα δύναται νὰ παράσχη.

Ἄλλὰ καὶ τῶν ἀσυναρτήτων τούτων στίχων μέρη τινὰ εἶναι δυσεῖκαστα (πρβ. στίχ. 15, 26, 27). Ἐκ τῶν λειψάνων ἀπάντων τὰ σαφῆ καὶ ἀναμφισβήτητα πλὴν ὀλίγων τινῶν περιελάβομεν μετὰ τινων πιθανωτάτων συμπληρώσεων εἰς τὸ ἀνωτέρω τεθὲν μικροῖς γράμμασιν ἀντίγραφον. Τοὺς ἐπιθυμοῦντας τὴν ἐξιχνίασιν ἀπάντων παραπέμπομεν εἰς τὸν πίνακα μᾶλλον δὲ εἰς τὸν λίθον αὐτόν. Ἐνταῦθα δ' ἐπάγομεν παρατηρήσεις τινὰς καὶ εἰκασίας περὶ τῆς σημασίας τῶν λειψάνων καὶ περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς στήλης.

Ἐν τῇ στήλῃ, ἐὰν ὀρθῶς τὰ λείψανα ἐννοῶμεν, ὑπῆρχεν ἀναγραφὴ τῆς καταστάσεως τῶν ἐργασιῶν ἔργου δημοσίου μετὰ τῶν τῶς εἰς αὐτὰς γενόμενων ἀναλωμάτων. Τὸ ἔργον γίνεται δῆλον ἐκ τοῦ τόπου, ἐνθα τὸ τεμάχιον εὐρέθη, ὅτι ἦν ἐν Πειραιεῖ. Ὡς ἔργον δὲ θέλουσι τὰ ἐν τῷ πρώτῳ στίχῳ τῆς ἐπικεφαλίδος λείψανα νὰ ὑποδείξωσιν ἡμῖν στήλην τινὰ εἴτε θεᾶς τινος μεγάλης ἐπικαλουμένης εἴτε καὶ αὐτὴν, καθὼς μεγάλοι βωμοὶ, μεγάλην ὀνομαζομένην διότι ἡ συμπλήρωσις μ[εγά]λης φαίνεται ἡμῖν ἢ μόνη πιθανή. Ἄλλ' ἐν τῇ ἀναγραφῇ ὑπεμφαίνονται μέρη οἰκοδομήματος ἐν μὲν τῷ 36 στίχῳ πρ ο π ὑ λ α ι ο ν ἐν δὲ τῷ 37 κ ί ω ν. Ἐκ τούτων προκύπτει, ὅτι τὸ ἔργον ἦν οὐχὶ στήλη ἀλλ' οἰκοδόμημα.

Ἡ στήλη κατὰ ταῦτα ἢ ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν λειψάνων τῆς ἐπικεφαλίδος ἐμφανιζομένη ὡς τὸ ἔργον μεταπίπτει εἰς τὴν συνήθη σημασίαν τῆς σημαίνει δὲ, φαίνεται, τὴν στήλην, ἣτις περιεῖχε τὰ περὶ τοῦ ἔργου, ἦτοι τὸ ψήφισμα, τοὺς ὄρους τῆς ἐργοδοσίας, τὴν μίσθωσιν τῶν μερῶν τοῦ ἔργου κ.τ.τ. (πρβ. τὴν περὶ τῶν τῆς πόλεως καὶ τῶν μακρῶν τειχῶν στήλην Ῥαγκ. Ant. HeII. ἀρ. 771). Μέρους δὲ τῆς τοιαύτης στήλης ἦν ἡ ἀναγραφὴ, ἐν ᾗ ἐδηλοῦτο ἡ κατάστασις τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἔργου καὶ τὰ εἰς αὐτὸ τέως γενόμενα ἀναλώματα, εἴτε, ὡς ἡ ἀναγραφὴ αὕτη ἐν τῷ τεμαχίῳ ὀνομάζεται, μέρος τῆς τοιαύτης στήλης ἦσαν οἱ λογισμοὶ οἱ ἐνταῦθα ἀναγεγραμμένοι, καὶ οὕτως ἡ πλάξ αὕτη, εἰς ἣν ἀνήκει τὸ τεμάχιον, φαίνεται μέρος καὶ συνέχεια τῆς στήλης ἐκείνης.

Οἱ λογισμοὶ (διότι ἡμεῖς τοῦλάχιστον οὕτω νομίζομεν, ὅτι πρέπει νὰ ἀναγνωσθῇ καὶ συμπληρωθῇ ἢ ἐν τῷ 1 στίχῳ ἐπομένη λέξις ἀνευ παραδιάσεως τοῦ λίθου) ἔβαινον, φαίνεται, κατὰ τῖνα ἀριθμητικὴν σειρὰν, διαστελλομένην κατὰ λόγον τινὰ ἄγνωστον ἡμῖν, καὶ τὴν σειρὰν ταύτην ὑπεμφαίνει ἴσως τὸ περὶ τὰ τέλη τῶν λειψάνων τοῦ πρώτου στίχου τῆς ἐπικεφαλίδος κείμενον σημεῖον I, ὅπερ ἕνεκα τῶν ἐκατέρωθεν κειμένων τριῶν στιγμῶν οὕτε ὡς γράμμα (Ξ, Τ, Ι) οὕτε ὡς στίξεως σημεῖον ἀλλ' ὡς ἀριθμὸς πρέπει νὰ ἐκληφθῇ. Ἠκολούθει δὲ ἴσως ἡ ἔμμελλε νὰ ἀκολουθήσῃ ἄλλη ὁμοία ἀναγραφὴ περὶ τοῦ ἔργου. Κατόπιν τοῦ ἀριθμοῦ ἔκαιτο ἴσως Ἔργα τὰδε ἐγένετο ἢ τι τοιοῦτον.

Τὰ ἐν τῷ δευτέρῳ στίχῳ λείψανα Δ ι ὸ ς Σ ω τ ῆ ρ ο ς παρέχουσι μετὰ βεβαιότητος, ὅτι τὸ ἔργον σχέσιν εἶχε μετὰ τοῦ ἐν Πειραιεῖ ναοῦ τοῦ Διὸς τοῦ Σωτῆρος, περὶ οὗ λαλεῖ ὁ Στράβων (σελ. 396 C) καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς. Ἄλλ' ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀναγραφῇ ὑπεμφαινόμενων μερῶν τοῦ οἰκοδομήματος, ἃ ὠνομάσαμεν ἀνωτέρω, προκύπτει, ὅτι λόγος δὲν ἠδύνατο νὰ ᾖ ἐν τῇ στήλῃ οὕτε περὶ ἐγέρσεως βωμοῦ, οἷον ὁ Δημοσθένης «ἐνήσει» κατὰ τὸν ψευδοπλούταρχον (β. ῥητ. Δημ. σελ. 164, Tauchn.), οὕτε περὶ τοῦ ἀγάλματος ἢ τοῦ βωμοῦ τοῦ Κηφισοδώρου ἢ Κηφισοδότου, περὶ ὧν λαλεῖ ὁ Πλίνιος (πρβ. Ληκ. τοπογρ. Ἀθην. γερμ. μεταφρ. ἐκδ. 2, σελ. 262). Ἴσως ἐπρόκειτο περὶ ἐπισκευῆς ἢ ἐπαυξήσεως τοῦ ναοῦ.

Τὰ λείψανα τὰ ἐν τῷ τρίτῳ καὶ τετάρτῳ στίχῳ τῆς ἐπικεφαλίδος διασωθέντα ὑπεμφαίνουσι τοὺς τοῦ ἔργου ἐπιστατήσαντας μετὰ τοῦ γραμματέως αὐτῶν. Ἄν πρὸ τῶν ἐπιστατούντων ἀνεφέροντο ἐν τῇ ἐπικεφαλίδι καὶ ἱεροποιοὶ τοῦ ναοῦ ἢ καὶ ἄλλοι τινές, μένει ἄδηλον. Ἀλλὰ βεβαίως ὠνομάζοντο μόνον οἱ ἐπιστατήσαντες τοῦ ἔργου καὶ ὁ γραμματεὺς αὐτῶν, καθὼς ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῶν τῆς πόλεως καὶ τῶν μακρῶν τειχῶν ἀναφέρονται μὲν καὶ οἱ πωληταί, ἀλλὰ μόνον οἱ ἐπιστάται καὶ ὁ ἐπὶ τῇ διοικήσει ὠνομάζονται (πρβ. Βόεκη Stsh. τόμ. I σελ. 228 καὶ 287 ἐκδ. 6'). Οἱ ἐπιστατήσαντες ἦσαν ἐκ δήμων διαφόρων, ἐξ ὧν διακρίνονται ἀναμφισβητήτως τρεῖς, εἰς Ἀζηνιεύς (ἐκ τῆς Ἰπποθωντίδος φυλῆς), εἰς Παλληνεύς (ἐκ τῆς Ἀντιοχίδος) καὶ εἰς Περγασῆθεν (ἐκ τῆς Ἐρεχθείδος), οὗ μόνου τὸ ὄνομα μόλις ἀνιχνεύεται ἐκ τῶν ἐν τῷ τετάρτῳ στίχῳ λειψάνων. Ἦσαν δὲ, ὡς τὸ χάσμα τοῦ λίθου μαρτυρεῖ, οὐχὶ τρεῖς ἀλλὰ πλείονες, ὅπερ ὑπεμφαίνει βεβαίως τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἔργου. Ἐκ τούτων δὲ γίνεται δῆλον, ὅτι τὸ ἔργον ἐγένετο ἀναλώμασι οὐχὶ τοῦ δήμου Πειραιέων οὔτε θιάσου τινός, νομίζομεν, ἀλλὰ τῆς πόλεως αὐτῆς εἴτε τοῦ κράτους.

Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα, καὶ ἐὰν ὑποτεθῇ, ὅτι ἡ ἀναγραφὴ ἦν γεγραμμένη κατὰ σελίδας, ἤρχετο ἐν τῇ στήλῃ οὐχὶ ψήφισμα ἀλλ' ἡ ἀναγραφὴ τῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν ἀναλωμάτων τοῦ ἔργου, ὡς μαρτυρεῖ ὁ ἀριθμὸς Δ, ὁ ἐν τῷ 3 στίχῳ τῆς ἀναγραφῆς διασωθείς. Ἐμφαίνουσι δὲ τὰ ἐκ τῆς ἀναγραφῆς λείψανα τὰ μὲν, πόσου ἦν ἡ μίσθωσις τῶν μερῶν τοῦ ἔργου (ὄρ. στίχ. 8, 17, 18, 21), τὰ δὲ ἐργασίας, ἃς ἔδει εἶτι γενέσθαι (ὄρ. στίχ. 7, 14, 20, 27, 29, 35), τὰ δὲ ἐργασίας τετελεσμένας (ὄρ. στίχ. 10, 23, 32, 39, 44), τὰ δὲ τῶν ἐργασιῶν ἀναλώματα (ὄρ. στίχ. 6, 10, 19, 24) ἢ συγκεφαλαιώσεις ἀναλωμάτων γενομένων εἰς τὸ αὐτὸ εἶδος τῶν ἐργασιῶν (ὄρ. στίχ. 11, 12, 13 καὶ 34, 35). Διεσώθησαν δὲ καὶ ὀνόματα ἀγδρῶν σημαίνοντα μισθωτὰς ἢ οἰκοδόμους καὶ εἴτι ἄλλο (ὄρ. στίχ. 9, 10, 13, 16, 18, 30).

Ἐκ τῶν περὶ μισθώσεως τῶν μερῶν τοῦ ἔργου λειψάνων γίνεται καταφανές, ὅτι ἡ μίσθωσις ἐγένετο οὐχὶ ἐνώπιον τῶν πωλητῶν καὶ ἐπιστατῶν κ.τ.τ., ἀλλ' ἐν δικαστηρίῳ. Διότι τοῦτο σημαίνουσι προφανῶς τὰ καίτοι κολοβά ὄντα ὡς ἐμισθώθη ἕκαστον

ἐν τῷ δικαστηρίῳ (στίχ. 8 πρβ. στίχ. 21). Τοιοῦτον δὲ τι περὶ τῆς ἐργοδοσίας εἴτε μισθώσεως τῶν δημοσίων ἔργων εἶναι ἡμῖν ἄλλοθεν ἄγνωστον. Τὸ δικαστήριον τοῦτο ἦν βεβαίως δικαστήριον, οὗ τὴν ἡγεμονίαν εἶχον οἱ ἐπιστάται τῶν δημοσίων ἔργων (ὄρ. Κ. F. Herm. *Sisal* § 139, 2) καὶ ἐδίκαζε τὰς δίκας τὰς ἀναφυσμένας μεταξὺ τῶν ἐργοληπτῶν ἢ αὐτῶν καὶ τοῦ δημοσίου. Διεσώθη δὲ ἐν τῷ 18 στίχῳ [δικ]αστηρίῳ Π, ὅπερ ἀναμφιβόλως συμπληροῦται κατὰ τὰ ἐν τῷ 21 στίχῳ ἐπόμενα [ὡς ἐμισθώθη . . . ἐν τῷ δικ]αστηρίῳ : Π: Ὅτι δὲ περὶ μισθώσεως ἦν ὁ λόγος, μαρτυροῦσι τὰ ἐπόμενα Μίσθω[μα] Ἄρτιμαξ ἔμερ . . . Γεννᾶται δὲ ἐκ τούτων ἡ ἀμφιβολία, ἂν τὸ Π τοῦτο σημαίνει τὸ τίμημα τῆς μισθώσεως τὸ ὑπὸ τοῦ ἐργολήπτου ἐν τῷ δικαστηρίῳ συμπεφωνηθὲν ἢ εἶναι γράμμα ἢ ἀριθμὸς τοῦ δικαστηρίου, ὡς φαίνεται, ὅτι ἀπαιτεῖ ἡ σειρὰ τοῦ λόγου. Ἠξεύρομεν τῷ ὄντι, ὅτι τὰ γράμματα τῶν ἡλιαστικῶν δικαστηρίων κατὰ τοὺς ἀρχαίους γραμματικούς ἔβαινον μέχρι τοῦ Κ. Καὶ ἀληθῶς καὶ τὰ πινάκια τὰ ἡλιαστικὰ τὰ εὐρεθέντα μέχρι τοῦδε καὶ τὰ σκεύη τὰ ἔχοντα ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς τὴν ἐπιγραφὴν «ψῆφος δημοσία» ἐπὶ δὲ τῆς ἐτέρας τὴν γλαῦκα μετὰ γράμματος καὶ θεωρηθέντα κοινῶς ὡς ψῆφοι τῶν δικαστηρίων τούτων (ὄρ. Ἀρχ. Ἐφημ. Π. Β. σελ. 305, καὶ πρβ. τὴν γνώμην Γρ. Γ. Παππαδοπούλου ἐν Πανδώρα τόμ. 16, σελ. 126), ὅσα ἐδημοσιεύθησαν ἄχρι τοῦδε, δὲν φέρουσι γράμμα πέραν τοῦ Κ. Ἀλλ' ἐκ δέκα ὁμοίων ψήφων, αἵτινες ἐξήχθησαν ἐκ τινος φρέατος κειμένου ἐν Πειραιεὶ παρὰ τὴν Ζέαν (Πασιαλιμάνι) καὶ ὑπάρχουσι νῦν ἐν τῇ ἐν τῷ ὑπουργείῳ συλλογῇ, δύο ἢ μὲν τετροπημένῃ ἢ δὲ ἄλλῃ ἄτρητος ἔχουσιν ἐν τῇ ἀντιθέτῃ πλευρᾷ μετὰ τῆς γλαυκῆς γράμμα πέραν τοῦ Κ. Εἶναι δὲ τὸ γράμμα Μ (=μῦ), ὡς ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῆς θέσεώς του πρὸς τὴν τῶν ἄλλων γραμμάτων τῶν ἐν τοῖς ἄλλοις ψήφοις πρέπει νὰ ἐκληφθῇ. Τὸ γράμμα τοῦτο φαίνεται, ὅτι ἐνισχύει εἶτι μᾶλλον τὴν περὶ τοῦ Π ἀμφιβολίαν. Ἀλλὰ τοῦ μὲν Μ τὴν ἐρμηνείαν παραλείπομεν εἰς ἄλλους, τὸ δὲ Π τοῦτο, ἐπειδὴ καὶ ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ 19 στίχῳ ἀριθμὸς, ὁ προκύψας βεβαίως ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ τιμήματος τῆς μισθώσεως, πολλαπλάσιος εἶναι τοῦ Π, ἐκλαμβάνομεν ὡς τὸ τίμημα τῆς μισθώσεως.

Τῶν ἐργασιῶν αἱ πλείους εἶναι σαφεῖς καὶ συνήθειαι. Τί δὲ σημαίνει τὸ πρωτοφανὲς ἀποσι[ε]ν τὰς ἐργασίας (στίχ. 27) καὶ ἂν τὸ ἐκκαλέσαι τούτους (στίχ. 29) τεκτονικὴν ἔχῃ σημασίαν ἢ δικανικὴν, μένει ἄδηλον. Τὸ κολοβόν . . . υσεν ΗΠ (στίχ. 32) σημαίνει ἴσως ἔλυσεν καὶ ὑπενθυμίζει τοὺς παλιλλύτους ἤλους (Seeurk XI, 6, 120), τὸ δὲ κολοβόν ἔμερ. . . (στίχ. 18) ὑπενθυμίζει μὲν τὸ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῶν τῆς πόλεως καὶ τῶν μακρῶν τειχῶν (στίχ. 110) μεριεῖται καὶ συμπληροῦται ἴσως ὀρθῶς ἐμερίσατο, ἀλλ' οὐχ ἦττον εἶναι δυσεξήγητον.

Τὸ εἰς τὰς ἐργασίας γενόμενον ἀνάλωμα ὀνομάζεται ὅτε μὲν ἀργύριον (στίχ. 10, 24), ὅτε δὲ τιμὴ (στίχ. 19). Ἡ διαφορὰ ἔνεκα τῆς φθορᾶς τοῦ λίθου δὲν δύναται νὰ διακριθῇ, ἀλλ' ἀμφοτέρωτα σημαίνουσιν ἀναμφιβόλως τὸ γενόμενον ἀνάλωμα. Οὔτε δύναται νὰ ἐκληφθῇ τὸ ἐν τῷ 19 στίχῳ τῶν λίθων τιμὴ τούτων ὅτι σημαίνει τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν λίθων ληφθὲν ἀντίτιμον, διότι καὶ τὰ προηγούμενα καὶ τὸ ἐπόμενον ἐξεργα . . . ὑπεμφαίνουσιν οὐχὶ πώλησιν ἀλλ' ἀγορὰν καὶ ἐξεργασίαν τῶν λίθων τούτων. Φαίνεται δὲ ὅτι τιμὴ μὲν σημαίνει τὸ διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν λίθων γενόμενον ἀνάλωμα (πρὸς Ἀρχ. Ἐφ. Π. Α. 3753) ἀργύριον δὲ τὸ διὰ τὴν ἐργασίαν αὐτῶν.

Ἐκ τῶν λίθων, περὶ οὓς περιστρέφονται αἱ ἐργασίαι καὶ τὰ ἀναλώματα, σημειώσεως ἄξιοι εἶναι οἱ κρηπιδιαῖοι. Ἡ λέξις κρηπιδιαῖοι κεῖται δις σαφῆς καὶ πλήρης ἐν τῷ τεμαχίῳ (στίχ. 5, 6) καὶ οὐδεμίαν ἀμφισβήτησιν ἐπιδέχεται. Γνωστὸν ἦν ἄχρι τοῦδε μόνον τὸ παρὰ Πολυδεύκῃ (7, 120) ἐκ τοῦ Λυσίου διασωθὲν κρηπιδιαῖον, ὅπερ ἴσως κατὰ τὸν λίθον τοῦτον πρέπει νὰ γραφῇ κρηπιδιαῖον.

Ἀλλὰ μείζονος προσοχῆς ἄξιοι εἶναι οἱ λίθοι, οὓς οἱ ἐργολῆπται ὤφειλον τεμεῖν καὶ κομίσαι ἐξ Ἀκτῆς (στίχ. 14), οὓς ἐκ τοῦ τόπου τῆς τομῆς ἤθελεν ὀνομάσει τις ἀκτίτας. Τὸ ὄνομα τῶν λίθων δὲν ἐσώθη (πρὸς ζ. 25), ἀλλ' ἡ Ἀκτὴ ἀναγινώσκεται εὐκρινῶς ἐν τῷ λίθῳ. Ὅτι Ἀκτὴ ἐνταῦθα σημαίνει τὸν τόπον, ὅπου ἔπρεπε νὰ λατομηθῶσιν οἱ λίθοι καὶ νὰ κομισθῶσιν ἐκεῖθεν εἰς τὴν θέσιν τοῦ οἰκοδομήματος, καθίσταται ἀναμφιβόλον ἐκ τοῦ προηγούμενου τεμεῖν. Ἡ Ἀκτὴ ἄρα εἶναι ὄνομα τόπου, ἐνθα ὑπῆρχε λατομεῖον.

Ἐκ τῆς ἐν Πελοποννήσῳ λεγομένης Ἀκτῆς, ἣν

ὄκουν οἱ Τροϊζήνιοι καὶ Ἐπιδαύριοι (Παυσ. 2, 8, 5. Curt. Pel. 2, σελ. 572, 36), προήρχετο κατὰ τὸν Ἡσύχιον (ἐν λ.) ὁ ἀκτίτης λίθος, ὅστις (ἐν λ. Ἀκταία) διὰ προσθήκης τινὸς πάνυ ὑπόπτου ἐρμηνεύεται πεντελικός. Ἀλλ' ὅμως παρὰ Ἀρποκρατίωνι (ἐν λ. Ἀκτὴ) ἀναγινώσκωμεν «Ἀκτὴ ἐπιθαλαττίδιός τις μοῖρα τῆς Ἀττικῆς, ὅθεν καὶ ὁ ἀκτίτης λίθος». Ἀναμφιβόλως δὲ οὐχὶ ἡ ἐν Πελοποννήσῳ Ἀκτὴ ἀλλ' ἡ τοῦ Ἀρποκρατίωνος ἐπιθαλαττίδιος μοῖρα τῆς Ἀττικῆς νοεῖται ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ.

Ἦδη δὲ ὁ Valesius ὑπομνηματίζων τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀρποκρατίωνος περὶ τῆς Ἀκτῆς λεγόμενα παραπέμπει (Annot. τόμ. 2 σελ. 264 ἐκδ. Λειψ. 1824) εἰς τὸν Δείναρχον καὶ εἰς τὸν Λυκουργον, ἐξ ὧν ὁ μὲν Δείναρχος (κ. Φιλοκρ. § 13 Bek) λέγει, ὅτι ἐν ἐκείνοις, ἅτινα ὁ Φιλοκλῆς ἀντὶ χρημάτων ἤθελε προδώσει, «καὶ ἡ Ἀκτὴ καὶ οἱ λιμένες εἰσὶ καὶ τὰ νεώρια», ὁ δὲ Λυκουργος (κ. Λεωκρ. § 17) λέγει περὶ τοῦ Λεωκράτους, ὅτι «προσέπλευσε πρὸς τὴν ναῦν ἐξεληθὼν κατὰ μέσην τὴν Ἀκτὴν διὰ τῆς πυλίδος» καὶ (§ 55) ὅτι «οἱ κατ' ἐμπορίαν πλέοντες οὐκ ἐκ τῆς Ἀκτῆς κατὰ τὴν πυλίδα ἐμβαίνουσιν εἰς τὴν ναῦν». Ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν χωρίων τούτων πρὸς τὰ τοῦ Ἀρποκρατίωνος ἔπεται, ὅτι ἡ Ἀκτὴ, ἣτις ἐπιθαλαττίδιος μοῖρα τῆς Ἀττικῆς λέγεται ὑπὸ τοῦ Ἀρποκρατίωνος, πρέπει νὰ ζητηθῇ περὶ τὸν Πειραιᾶ, εἶναι δὲ βεβαίως ἡ τοῦ Πειραιῶς δυτικὴ μεγάλη χερσόνησος, ἣς ὁ μὲν μακαρίτης Οὐλερίχος (οἱ λιμένες κ.τ.λ. Reis. τόμ. 2, σελ. 176) ἴδιον ὄνομα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις συγγραφεῦσι δὲν εὗρισκεν, ἄλλοι ὠνόμασαν αὐτὴν Μουνοχίαν, ὁ Bursian (Geogr I σελ. 269) ὑποθέτει ὅτι εἶναι τὸ Σηράγγιον, τελευταῖον δὲ ὁ Ernst Curtius (Erläutern. Text D. S. K. zur Topogr. v. Ath. Gotha 1868 σελ. 61) ἀπέδωκεν εἰς τὴν χερσόνησον ταύτην πάνυ ὀρθῶς τὸ ὄνομα Ἀκτὴ, εἰ καὶ ἐν τῷ τοπογραφικῷ πινάκι τοῦ Πειραιῶς δὲν ἐχάραξε τὸ ὄνομα ἐπὶ τῆς χερσονήσου.

Ἐν τῇ μεσημβρινῇ καὶ βορειοδυτικῇ πλευρᾷ τῆς χερσονήσου ταύτης ὑπάρχουσιν ἀρχαῖα λατομεῖα. Ὁ λίθος ὁ ἐξ αὐτῶν ἐξαχόμενος εἶναι βεβαίως ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀρποκρατίωνος καλούμενος ἀκτίτης λίθος (βρ. Curt. αὐτόθι). Εἶναι δὲ ὁ λίθος οὗτος πώρινος. Ἐκ τούτων φαίνεται, ὅτι ὁ ἀκτίτης λί-

θ ο ς δὲν εἶναι οὔτε ὁ πεντελικός, ὡς ἐρμηνεύουσι τὰ λεξικά (ὄρ. Passow, Βυζάντιον) κατὰ τὴν ὑποπτον ἐν τῷ Ἑσυχίῳ ἐρμηνευτικὴν προσθήκην, οὔτε τὸ Ἀττικὸν ἐν γένει μάρμαρον, πεντελικὸν καὶ ὑμήτιον, ὡς συμπεραίνει ὁ Bursian (Geogr. I σελ. 253), οὔτε τὸ τῆς μεσημβρινῆς Ἀττικῆς μάρμαρον τὸ εὐτελέστερον τοῦ πεντελικοῦ, ὡς ἐπορίσθη ὁ Ῥός (Κ. Ρ. τόμ. 2, σελ. 151) ἐκ τοῦ λίθου τοῦ ἐν Σουνίῳ ναοῦ τῆς Σουνιάδος Ἀθηνᾶς, ἀλλ' εἶναι ὁ ἐκ τῶν λατομείων τῆς χερσονήσου ταύτης ἐξαγόμενος πώρινος λίθος καὶ πᾶς ἄλλος ὅμοιος αὐτῷ.

Ἐκ τοιοῦτου πωρίνου λίθου ἦν ὠκοδομημένον τὸ ἐν Πειραιεῖ Μητρῶον, οὗ λείψανα ἀνεκαλύφθησαν τῷ 1855 (ὄρ. Burs. Geogr. σελ. 269. Arch. Zeit. 1855, N. 82*, 83*). Τοιοῦτος δὲ πώρινος λίθος ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ καὶ εἰς τὸ οἰκοδόμημα, περὶ οὗ ἐπρόκειτο ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ, ὃν οἱ ἐργολῆται ὠφείλον «τεμεῖν καὶ κομίσαι ἐξ Ἀκτῆς».

Τίνες δὲ εἶναι οἱ καταληπτῆρες, ὧν μνεῖα γίνεται δις ἐν τοῖς λειψάνοις (στίχ. 20 καὶ 23), μένει ἄδηλον. Ἡ λέξις καταληπτῆρ ἦν γνωστὴ ἄχρι τοῦδε μόνον ἐκ τοῦ Ἑσυχίου ἔχοντος «μαχαιροδέτης ἐν τοῖς ὀπλισμοῖς καταληπτῆρ.» Ἠδύνατό τις ἐκ τούτων νὰ νοήσῃ ἱμάντας τινὰς ἢ δεσμούς, χρησιμεύοντας εἰς ἀνέλκυσιν τῶν λίθων, ἀλλὰ τὰ ἐν τῷ 23 στίχῳ καταληπτῆρας ἐξεργάσατο αἴρουσι πᾶσαν ἀμφιβολίαν, ὅτι νοοῦνται λίθοι, ὀνομαζόμενοι οὕτως ἐκ τῆς χρήσεως, ἥτις ἐκ τοῦ τεμαχίου δὲν σαφηνίζεται.

Πολλὰ τινα ἠθέλαμεν διδαχθῆ ἴσως ἐκ τῆς λεπτομεροῦς ἀναγραφῆς τῆς στήλης, καὶ ἐὰν μόνον τὸ τεμαχίον τοῦτο ἐσώζετο πλήρες. Νῦν δὲ καὶ περὶ τῶν κυριωτέρων ἐν τοῖς λειψάνοις διασωθέντων καὶ περὶ τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἐν ἀμφιβολία μένομεν περὶ δὲ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἔργου ἐν ἀγνοίᾳ πλήρει. Ἐν τοῖς λειψάνοις οὔτε ὁ ἄρχων τῆς στήλης ἐσώθη, οὔτε τῶν ἐπιστατῶν ὁ Ἀριστείδης Ἀρίστωνος Περγασῆθεν καὶ τῶν οἰκοδόμων ἢ ἐργωνῶν ὁ Ἀρχέστρατος Λυσιστράτου Καρύστιος, ὧν τὰ ὀνόματα ἐσώθησαν ἐν τῷ τεμαχίῳ πλήρη, εἶναι ἡμῖν ἄλλοθεν γνωστοί· ἄλλο δὲ τι δὲν ὑπάρχει ἐν τοῖς λειψάνοις δυνάμενον νῦν νὰ ὀρίσῃ τὴν ἐποχὴν τῆς στήλης καὶ τοῦ ἔργου. Ἐὰν δὲ ἐκ τῆς γραφῆς τῶν λειψάνων θελήσωμεν νὰ κρίνωμεν περὶ τῆς ἐποχῆς, εἰς ἣν ἡ στήλη ἀνήκει, νομίζομεν, ὅτι δὲν ἀπέχομεν πολὺ τῆς ἀληθείας, ἐὰν δεχθῶμεν, ὅτι ἡ στήλη εἶναι ἢ σύγχρονος τῶν τελευταίων περὶ νεωρίων στηλῶν, ὧν φαίνεται ὁμοία κατὰ τὸν χαρακτῆρα τῆς γραφῆς, ἢ οὐχὶ πολὺ νεωτέρα, θέσωμεν δ' αὐτὴν μεταξὺ Ὀλ. 114, 1 καὶ 127, 4 ἤτοι μεταξὺ 336 καὶ 270 π. Χ. ὥστε ἐὰν δὲν ἀνήκῃ εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Δημοσθένους καὶ Φωκίωνος, δὲν εἶναι νεωτέρα τῆς ἐποχῆς τοῦ Δημοχάρους. Ἐν τῇ ἐποχῇ ταύτῃ, νομίζομεν, πρέπει νὰ ζητηθῇ ἡ ἀφορμὴ τοῦ ἔργου, ὅπερ πιθανώτατα ἦν ἢ ἐπισκευὴ ἢ ἡ ἐπαύξεισις τοῦ ἐν Πειραιεῖ ναοῦ τοῦ Διὸς τοῦ Σωτῆρος.

Π. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ.

Ἄριθ. 422.

(Ὅρα Πίν. 58)

ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΣΚΕΥΗ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΑ.

Μικρὰ ἢ συμβολῆ ἡμῶν εἰς τοῦτο τῆς ἐφημερίδος τὸ τεῦχος καὶ μικρῶν πραγμάτων, ὡς καὶ ἄλλοτε. Ἄν τὰ μικρὰ δὲν εὐρίσκωσι τινὰς νὰ τὰ καταδέχονται, θὰ μένουν ἀναντιπροσώπευτα ἐν τῇ ἀρχαιολογίᾳ· τοῦτο δὲ πρὸς βλάβην καὶ τῶν μεγάλων, δι' ἔλλειψιν δηλαδὴ τῆς ἀντιθέσεως, ὅτε καὶ ἀτελής θ' ἀποβαίνει ἢ ἀναπαράστασις τοῦ ὅλου ἀρχαίου βίου. Εὐχῆς ὁμῶς ἔργον εἶναι καὶ τὰ μικρὰ καὶ τὰ μεγάλα, ὅταν εἶναι πολλὰ, νὰ θεωρῶνται κατὰ τινα μέθοδον ἐπιτομον, ἐν ἧ, χωρὶς νὰ παραμελῶνται αἱ οὐσιώδεις

διαφοραὶ τῶν ἀρχαίων ἔργων, νὰ ἐξαίρεται μάλιστα τὸ ἐν αὐτοῖς κοινὸν καὶ σημειῶδες, καὶ οὕτω νὰ προστίθεται εἰς τὴν καθόλου ἱστορικὴν γνῶσιν ἀξιολογόν τι καὶ ἅμα εὐμνημόνευτον κεφάλαιον. Ἀλλὰ τὴν τούτων κατόρθωσιν παρ' ἄλλων μᾶλλον προσδοκῶντες, ἢ ἡμεῖς ὑπισχνόμενοι, χωροῦμεν εἰς τὸ προκείμενον. Συμπεριελάβομεν ἐν τῷ 58 πίνακι ἀπεικάσματα 18 χαλκῶν σκευῶν, ἀπάντων ἐγγραμμάτων· ἐπειδὴ δὲ τὰ πλεῖστα σφραγίδες, ἀρχόμεθα τοῦ λόγου ἀπὸ τούτων.

Εἶναι αὐταὶ 11. Οὐδὲν δὲ τῶν σχημάτων αὐτῶν, ἃ ἐν τῷ πίνακι φαίνονται, εἶναι νέον. Ἦδη ἐν τῷ τοῦ Montfaucon πολυτόμῳ καὶ πελυτίμῳ συγγράμματι τῷ ἐπιγραφομένῳ Antiquité expliquée κτλ. ἀπεδόθησαν (ἴδε τόμον 3^{ον} μετὰ τῶν supplements αὐτοῦ) τοιαῦτα σχήματα ἔχουσαι σφραγίδες. Ἡμεῖς δὲ τὰς σήμερον ἐκδιδόμενας διαιροῦντες εἰς δύο εἶδη, ὡς ἐκ τῶν γραμμάτων αὐτῶν, τῶν χωρῶντων ἢ ἀπὸ δεξιῶν πρὸς ἀριστερά, ἢ ἀπ' ἀριστερῶν πρὸς δεξιὰ, λέγομεν γενικὸν περὶ αὐτῶν τόδε· ὅτι τὰ γράμματα πασῶν ὄντα ἔκτυπα ἔμελλαν νὰ ἀναφαίνωνται μετὰ τὴν σφράγισιν ἔντυπα ἢ ἔγκοιλα. Τὸν τρόπον δὲ τοῦτον τῆς κατασκευῆς τῶν σφραγίδων ἐπροτίμων οἱ θέλοντες ν' ἀποφύγῃσι τὴν ἀποτριβὴν καὶ ὀλοτελῆ φθορὰν, εἰς ἣν ὑπόκεινται τὰ μετὰ τὴν σφράγισιν γινόμενα ἔκτυπα γράμματα· ἀλλ' ὑπῆρχον τὸ πάλαι καὶ τοῦ ἄλλου τρόπου σφραγίδες. Ἐτι λέγομεν γενικόν, ὅτι καὶ τῶν μειζόνων καὶ τῶν ἐλασσόνων αἱ ὀπίσω λαβαί, καὶ περ ἔχουσαι τινὰς ποικιλίας, εἶναι πᾶσαι πεποιημέναι διὰ γυμνὴν ἀνθρώπου χεῖρα, ἐλευθέρως σφραγιζούσας, ὅχι δὲ διὰ μηχανῆς. Τέσσαρες εἶναι αἱ τοῦ ἁ. εἶδους, αἱ ἔχουσαι τὰ γράμματα ἀπὸ δεξιῶν πρὸς ἀριστερά, ἵνα μετὰ τὴν σφράγισιν ἀναγινώσκωνται κατὰ τὴν ἐναντίαν διεύθυνσιν, ἥτοι τὴν συνήθη εἰς πάντας τοὺς Εὐρωπαίους. Τούτων νεωτάτη τοῖς χρόνοις φαίνεται ἡ ὑπ' ἀρ. 4, οὔσα τῶν μέσων περιπέου Βυζαντινῶν χρόνων, αἱ δὲ ἄλλαι τρεῖς παλαιότεραι, ἀλλὰ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, αἱ ὑπ' ἀρ. 1, 2, 3. Πᾶσαι δ' ἔχουσαι τὸ κύριον ὄνομα κατὰ γενικὴν πτωσιν τὸν κτήτορα δηλοῦσιν ἢ τὸν ποιητὴν τῶν πραγμάτων, ἐφ' ὧν ἐνετυπούντο. Πολλῶν δὲ βεβαίως εἰδῶν ἦσαν ταῦτα, μόνον ὅχι ἐπιστολαί, διότι ταύτας διὰ δακτυλίων ἐσφραγιζόν οἱ ἀρχαῖοι. Ἐχουσι μὲν τινες τῶν σήμερον ἐκδιδόμενων σφραγίδων τὴν λαβὴν δακτυλιοειδῆ μετὰ καὶ γραμμάτων ἢ συμβόλων ἐπὶ τοῦ ἄνω κατὰ τρόπον σφενδόνης ἢ πυελίδος ἐπιπέδου των, ἀλλ' εἶναι ταῦτα βεβαίως διὰ δευτερεύουσας σφράγισιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, ἐφ' οὗ καὶ ἡ κυρία γραμματοφόρος ἐπιφάνεια ἐνετυπούτο. Ἐκ τῶν εἰδῶν δὲ τῶν πραγμάτων, χάριν τῆς ἁ. καὶ τῆς δ. τῶν σφραγίδων τῶν ἔχουσῶν γυναικεῖα ὀνόματα, ἃς ἀναφέρωμεν, ὅτι ἰδίως πλινθουργείων καὶ ἐκτάσεως γῆς κεραμευτικῆς αἱ γυναῖκες τῶν Καισαρείων χρόνων ἐγίνοντο ἰδιοκτῆτραι, καὶ αἱ ἐπιφανέσταται ἐξ αὐτῶν

καὶ αὐταὶ αἱ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου, καθ' ἃ συνάγεται ἐκ πολλῶν λατινιστῶν ἐπιγεγραμμένων σφραγίδων, τὰ περὶ τῶν ὁποίων ὁ περίεργος εὕρισκε ἐν τῷ βιβλίῳ Becker-Marquardt, Handbuch der röm. Alterthümer, V, 2, σ. 258—61.

Λέγομεν τώρα, πῶς ἔχουσι μερικώτερον τὰ κατὰ τὰς 4 σφραγίδας. Ἡ ὑπ' ἀρ. 1 ἔχουσα μῆκ. 0,045, πλάτ. 0,019, πᾶχ. 0,004, ὕψ. (τὸ ἐκ τοῦ πάχους τοῦ πετάλου καὶ τῆς λαβῆς ἀποτελούμενον) 0,020, λέγει ἐν δυοῖς στίχοις Ἑρμῆ ἰδ ο ς, καὶ εἶναι περίεργος διὰ τὸ ὄνομα, ὃ καὶ Ἑρμῆ ἰδ ο ς δύναται ν' ἀναγνωσθῆ, ὡς ἐξ εὐθείας Ἑρμῆς, μόλις δ' εὐρέθη ἀπαξ ἐν τῇ τοῦ Corp. Inscr. Graec. ὑπ' ἀρ. 2664 ἐπιγραφῇ προερχομένη ἐξ Ἀλικαρνασσοῦ, ἀλλ' ἐκεῖ ἀμφίβολος ἢ ἀνάγνωσις, ἐδῶ δὲ φαίνεται ἀσφαλῆς. Ἀξιοπαρατήρητον δ' ἔτι, ὅτι ὁ σφραγιδοχαράκτης, ἵνα γεμίση συμμετρικῶς τὸν χώρον τοῦ β'. στίχου, ἐνέβαλε μετὰ τὸ Δ ἐν φυλλοειδὲς κόσμημα, μετὰ δὲ τὸ Ο ἐν αἰχμοειδές. Ἄν δὲ τις θελήσῃ νὰ ἐκλάβῃ καὶ τὸ ἐν τέλει τοῦ ἁ. στίχου Ι διὰ τὴν αἰχμηρότητά του ὡς κόσμημα, δὲν ἐναντιούμεθα οὔτε ἡμεῖς, οὔτε ἡ γραμματική. Ἐγράφοντο τὰ τοιαῦτα θηλυκὰ καὶ ἄνευ τοῦ ι. Ἐλαβε τὴν σφραγίδα ταύτην ἡ ἀρχαιολογικὴ ἡμῶν ἐταιρία δῶρον παρὰ τοῦ ἐκ Κυζίκου Μιχ. Κωνσταντινίδου, διδασκάλου ἐν Σκοπῶ Θράκης, ποῦ εὐρεθεῖσαν, ἀγνοοῦμεν.

Ἡ ὑπ' ἀρ. 2 (μῆκ. 0,057, ὕψ. 0,032) λέγει ἐν δυοῖς τῆς κυρίας ἐπιφανείας στίχοις Ἀ σ κ λ η π ι ἁ δ ο υ, ἄνω δὲ ἐπὶ τῆς λαβῆς ἔχει ἐγκεχαραγμένα τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος τὰ 4 πρῶτα γράμματα συμπλεγμένα Ἀ σ κ λ. Εὐρέθη δ' ἐν Ἀθῶνι παρὰ τὸ κοινόβιον τοῦ ἁγ. Παύλου, καὶ ἐδωρήθη τῇ ἐταιρίᾳ παρὰ Σωφρονίου, ἡγουμένου τοῦ αὐτοῦ κοινοβίου.

Ἡ ὑπ' ἀρ. 3 (μῆκ. 0,057, πλάτ. 0,026, πᾶχ. 0,005, ὕψ. 0,025) λέγουσα Μ (ἀρκου) Β ε λ (ληίου;) Ὀ ν η σί μ ο υ δηλοῖ Ἑλληνα (δοῦλον πιθανῶς ἀπελευθερωθέντα καὶ) λαβόντα τὸ ὄνομα γενεᾶς Ῥωμαϊκῆς. Βελλήιοι ἐν Ῥωμαϊκοῖς συγγράμμασιν ἀναφέρονται μάλιστα κατὰ τὸν ἁ. πρὸ Χριστοῦ καὶ τὸν ἁ. μετὰ Χρ. αἰῶνα συχνοί. Ἐχει καὶ αὐτὴ ἄνω ἐπὶ τοῦ τῆς λαβῆς ἐπιμήκους ἐπιπέδου χάραγμα τι οἶον θύρσου. Τόπος εὐρέσεως ἄγνωστος. Ἠγοράθη ὑπὸ τῆς ἐταιρίας, ὡς καὶ τὰ ἄλλα τῶν κατωτέρω περιγραφόμενων σκευῶν, περὶ ὧν δὲν σημειῶ τι ἄλλοιον.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 4 (μῆκ. 0,138, πλάτ. 0,072, πάχ. 0,008, ὕψ. 0,055) λέγει Εὐτυχίου καὶ Θεοδώρου. Εὐρέθη δ' ἐν τοῖς ἔρειπίοις τῆς ἐν Ἀχαΐᾳ Αἰγείρας. Δὲν ἀπεδόθη δ' ἐπὶ τοῦ πίνακος τὸ κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰς λοιπὰς μέγεθός της. Εἶναι αὕτη ἢ πολὺ μεγίστη πασῶν καὶ βαρυτάτη, ἔλκουσα ἀκριβῶς μίαν ὀκάν, ὡς τὴν ἐζύγισεν ὁ διαπέμψας αὐτὴν πρὸς τὴν ἑταιρίαν, καὶ τοῦτο κατὰ τι γενικῶς παρὰ τοῖς ἀπλουστέροις ἐπικρατοῦν ἔθος τοῦ ζυγίζειν πάντα τὰ ἀνευρισκόμενα ἀρχαῖα, εἴτε μετάλλινα εἶναι εἴτε λίθινα εἴτε ὁποιασδήποτε ἄλλης ὕλης.

Τοῦ 6'. εἴδους τῶν ἐν τῷ πίνακι σφραγίδων, ἦτοι τῶν ἔχουσῶν τὰ ἔκτυπα γράμματα ἀναγνώσιμα κατὰ τὸν συνήθη τρόπον ἀπ' ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ, εἶναι τέσσαρες, ἐξ ὧν αἱ δύο ἐπὶ τοῦ ἄνω μέρους τῶν λαβῶν των ἀντὶ ἐπιπέδου πιέσεως ἔχουσι μαστοειδῆ ἔκφουσι, ὡς ὀρῶνται ἐν τοῖς ἀπεικασμασιν. Δῆλον δ' ὅτι τὰ γράμματα τούτων ἐξετυποῦντο ἀντίστροφα. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι παράδοξον, διότι οἱ παλαιοὶ ἦσαν συνειθισμένοι εἰς ἀνάγνωσιν γραμμάτων παντοίας διευθύνσεως. Ἄλλο εἶναι ὅπερ ἐν ταῖς δυσὶν ἐξ αὐτῶν ἔφερον ἡμᾶς εἰς ἀπορίαν, αἱ τρύπαι, αἵτινες διαμπερὲς διὰ τοῦ πετάλου διήκουσιν, ἐγκατεσπαρμέναι οὔσαι ἐπ' αὐτοῦ ἀκανονίστως, πολλαὶ ἢ ὀλίγαι. Αὗται βεβαίως πρὸς τινὰ σκοπὸν ἐποιήθησαν, ἀλλὰ πρὸς τίνας; Ἡμεῖς οὔτε ἀλλοῦ οὔτε ἐν τῇ προμνημονευθείσῃ συγγραφῇ τοῦ Montfaucon, οὔτε ἐν τῷ ἄλλως διδακτικωτάτῳ βιβλίῳ τοῦ Friedrichs (Geräthe u. Bronzen des Berliner Museums 1871) εὕρομέν τι διασαφητικὸν περὶ τούτων τῶν τρυπῶν, οὐδὲ μνεῖαν καὶ ἢ περιγραφὴν τοιαύτας ἔχουσῶν σφραγίδων. Δυσκολοῦμεθα δὲ πολὺ νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι τὰ οἷα τὰ ἡμέτερα σκευὴ θὰ εἶναι ἐκ τῶν σπανιωτάτων ἐν τοῖς Εὐρωπαϊκοῖς Μουσείοις· ἀλλ' ἢ δὲν εἴκυσαν εἰσέτι τὴν προσοχὴν τῶν Μουσειογράφων, ἢ μᾶλλον δὲν ἐνετύχομεν ἡμεῖς τῷ αὐτῷ περιγράφοντι καὶ ἐρμηνεύοντι βιβλίῳ, διότι ὁμολογοῦμεν ὅτι πλείοτερα τῶν 12 συγγραμμάτων τούτου χάριν δὲν ἀνελίξαμεν. Τρύπας, καὶ πολλὰς μάλιστα, ἔχουσι ἐνίοτε καὶ τὰ ἐν Ἀττικῇ εὕρισκόμενα δικαστικὰ σύμβολα, ἀλλ' ἐκείνων ἢ σημασία πρέπει πάντως νὰ εἶναι ἄλλη. Τῶν 2 ἐκ τῶν 4 σφραγίδων, τῆς ὑπ' ἀρ. 5 καὶ τῆς ὑπ' ἀρ. 6 (τῆς μὲν ἐχούσης διάμετρον 0,075 καὶ ὕψ. 0,035, τῆς δὲ μῆκος διαγώνιον 0,08 καὶ ὕψ. 0,03) ἢ ἀνάγνω-

σις εἶναι βεβαία, τῆς μὲν Καρποῖ, μὲ μίαν πρὸ τοῦ κ στιγμῆν ἔκτυπον, τῆς δὲ ὕγία· ὁ δὲ εὐφάνταστος ἀναγνώστης λαμβάνων τὸ ἐνδόσιμον ἐκ τούτων τῶν λέξεων εὐχερῶς δύναται νὰ ὑποθέσῃ μίαν τινὰ αὐτῶν κατὰλληλον ποτὲ χρῆσιν, τὴν αὐτῷ ἀρέσκουσαν· τῆς δὲ ὑπ' ἀρ. 7 (διάμετρον 0,067, ὕψ. 0,031), ἣτις ἔχει τρύπας 7, πλὴν τοῦ ὅτι οἱ δύο τελευταῖοί της στίχοι δύνανται πῶς νὰ ἀναγνωσθῶσι Δημήτριος, τὰ ἄλλα γράμματα δέονται Δηλίου κολυμβητοῦ. Σημειῶ δὲ χάριν τῶν μελλόντων ἀναγνωστῶν, ὅτι πιστῶς εἶναι ἀποδοδομένη πᾶσα αὐτῶν γραμμῆ ἐν τῷ πίνακι. Ἡ δὲ ὑπ' ἀρ. 8 ἔχουσα 2 τρύπας καὶ κολοβὴν τὴν λαβὴν (διάμετρος αὐτῆς 0,032, πάχ. 0,005) παρέχει μὲν ἀναγνώσιμα τὰ Τελ, τὸ δ' ἄλλο ἐκεῖ συμπεπλεγμένον γράμμα, ἴσως στ, δυσένωτον μετὰ τῶν λοιπῶν. Ἡ προέλευσις τῶν 4 τούτων σφραγίδων ἔμεινεν ἡμῖν ἄγνωστος.

Ὀλίγον τῶν ἄνω διαφέρουσι δύο ἄλλαι. Ἡ ὑπ' ἀρ. 9 ἐν σχήματι πτηνοῦ κακοτέχνου (μῆκ. 0,055, πάχ. 0,003) μὲ 3 ἔκτυπα γράμματα Ἰκ(εῖσιου), ἢ εἰς ὅποιαν ἄλλην τις τὰ θέλει σειράν, καὶ 4 τρύπας, εὐρέθη ἐν Ἀθήναις πρὸς τῇ Ἀτταλείῳ στοᾷ, ὅτε ἐκεῖ ἔσκαπτεν ἢ ἑταιρία τῷ 1867. Ἡ δὲ ὑπ' ἀρ. 10 (διαμ. 0,044, ὕψ. 0,021) ἢ ἔχουσα πολυσύνθετον μονόγραμμα κολοβὸν μετὰ καὶ 4 τρυπῶν, ἄγνωστον ποῦ εὐρέθη. Καθ' ἑαυτὴν δὲ καὶ ἰδιοφυῆς (ἴδε ὅμως ὅμοιον σχῆμα ἐν τοῖς τοῦ Montfaucon πίναξιν) εἶναι ἢ ὑπ' ἀρ. 11 ἢ μικροτάτη πασῶν (διαμ. 0,032 ὕψ. 0,013), ἣς τὰ 3 ἔκτυπα γράμματα, ὅπως καὶ ἀν ἀναγνωσθῶσιν, οὐδὲν σαφὲς παρέχουσι. Ἄγνωστος καὶ ταύτης ἢ προέλευσις.

Μεταβαίνομεν τώρα εἰς ἀπλούστερα καὶ εὐκαταληπτότερα ὀπωσοῦν πράγματα, διότι ἢ σημασία των δὲν εἶναι ἐσφραγισμένη μυστηρίου σφραγίδι. Ὑπ' ἀρ. 12 καὶ 13 καὶ 14 ἀπεδόθησαν τριῶν στλεγγίδων Ἑλληνικῶν αἱ ἐν πλαισίῳ δι' ἐντυπώσεώς ποτε γενομένης ἔκτυποι ἐπιγραφαί (*) ἔχουσαι, ὡς πᾶς τις εὐκόλως παραδέχεται, ὀνόματα συντετμημένα τῶν κατασκευασάντων αὐτὰς τεχνιτῶν, ὅχι δὲ τῶν ποτὲ μεταχειρισμένων αὐτὰς ἐν τοῖς γυμνασίοις ἢ τοῖς βλαβεῖσι (μετεχειρίζοντο δὲ καὶ γυναῖκες στλεγγίδας) τὰ

(*) Αὗται αἱ στλεγγίδες δὲν ἀπεικονίσθησαν ἐν τῷ πίνακι, τὸ μὲν διὰ οἰκονομίαν χώρου, τὸ δὲ διότι δὲν σώζουσι ἀβλαβὲς τὸ ἀρχῆθεν καλὸν αὐτῶν σχῆμα.

Ἄ ρ τ (μα;) Ἀ ρ ισ τ ί ο ν (ο ς) καὶ (Ἄ) ρ ισ τ ἄ ρ (χ ο υ).
 Εἶναι δὲ τὰ γράμματα τοῦ 4^{ου} καὶ τοῦ 5^{ου} πρ. Χρ.
 αἰῶνος καὶ ἐνετυπώθησαν κομψῶς ἐπὶ τοῦ ἔσω μέρους
 τῶν λαβῶν. Καὶ ἡ μὲν ὑπ' ἀρ. 12 εὑρέθη ἐν Δοβρένη
 τῆς Βοιωτίας, αἱ δὲ ὑπ' ἀρ. 13 καὶ 14 πιθανώτατα
 εἶναι Ἀττικά.

Μοναδικὸν δὲ ἴσταται τὸ ὑπ' ἀρ. 15 σκεῦος, ὃν
 λεπτὸν τετράγωνον πέταλον καὶ ἔχον ἐντετυπωμένα
 ἢ καὶ ἐγκεχαραγμένα ἔγκοιλα ἐν τρισὶ στίχοις τὰ
 Κ (λ έ) α ρ χ ο ς Ἀ γ ρ υ λ ῆ θ ε ν. Τὸ πέταλον τοῦτο
 (μήκ. 0,021) δὲν εἶναι πιθανὸν νὰ ἀνήκῃ εἰς τὰ δι-
 καστικά σύμβολα, μεθ' ὧν ἔχει μικρὰν ὁμοιότητα,
 ἀλλ' ἦτο ἴσως ἄλλης χρήσεως, ἀγνώστου ἡμῖν. Εἶναι
 δὲ τῶν προῤῥωμαϊκῶν χρόνων.

Τὸ ὑπ' ἀρ. 16 ἀπεικασθὲν ἀρχαῖον ἀγγεῖον τασοει-
 δὲς ἀπλούστατον, οὐ πάνυ δὲ ὑγιὲς νῦν, εὑρέθη ἐν
 . . . . καὶ ἔχει διάμετρ. 0,020, ὑψ. 0,065. Τὰ δ' ἐπ'
 αὐτοῦ γράμματα ἐσφυρηλατημένα ἀποτελοῦνται ἐκ
 στιγμῶν ἀσυνάπτων καὶ λέγουσι Κ α λ λ ο ὕ ς, πι-
 θανῶς τὸ ὄνομα τῆς ποτὲ κυρίας αὐτοῦ. Χρόνους τῶν
 γραμμάτων τεκμαιρόμεθα τοὺς Ῥωμαϊκοὺς, ὡς ἐκ
 τοῦ τελευταίου μηνοειδοῦς σίγμα.

Τὸ δὲ ὑπ' ἀρ. 17 σκεῦος ἢ μᾶλλον σκεῦους μέρος
 εἶναι περιεργότερον. Ἐχομεν ἐνώπιόν μας κύλινδρον
 κοῖλον (ὑψ. 0,037, διαμέτρ. 0,025) ὑποβασταζόμε-

νον ἐκατέρωθεν ὑπὸ χειρὸς, ἔξω δὲ ἐπικεκολλημένον
 ὀρθὸν ἀνοιγμένον βιβλίον, ἐν ᾧ εἶναι ἐγκεχαραγμένα τὰ
 Ἰ ὰ ὑ π ἔ ρ ε ὕ χ ῆ ς Ἐ ρ μ ι ὄ ν η ς. Ὅτι τὸ σκεῦος, πρὶν
 κολοβωθῆ, ἦτο λυχνούχος ἢ κηροπήγιον, κατὰ τεχνι-
 κὴν ἰδέαν ἀνθρώπου προσάγοντος ταῖς χερσὶ τὸ ἀφιέ-
 ρωμά του μορφωμένον, καὶ ὅτι θὰ ἦτο ἀφιέρωμα χρι-
 στιανῆς γυναικὸς τῶν πρώτων αἰῶνων τοῦ χριστιανισ-
 μοῦ, σχεδὸν δὲν ἀμφιβάλλω. Σῶζει δὲ ἱκανὸν μέ-
 ρος τῆς ποτὲ χρυσώσεώς του.

Μένει νὰ εἰπωμεν ὀλίγας λέξεις περὶ τοῦ τελευ-
 ταίου ἀριθμοῦ, τοῦ 18. Εἶναι πέταλον πάντοθεν
 ἀνωμάλως ἀποθεραυσμένον μήκ. 0,067, ὑψ. 0,057,
 πᾶχ. 0,006. Εὑρέθη ἐν Πειραιεῖ. Τὰ ἐπ' αὐτοῦ ἐγκε-
 χαραγμένα γράμματα ἄδηλον ἐμοί, ἀν' Ἑλληνικά ἢ
 μᾶλλον Λατινικά. Ἦθελα νὰ ἦναι μέρος τινὸς *tabulae*
honestae missionis (πίνακος ἀφέσεως ἐντίμου ἀπὸ τῆς
 στρατείας), ὅποῖαι κατὰ καιροὺς εὑρέθησαν ἐν τῇ δυ-
 τικοβορείῳ Εὐρώπῃ· ἀλλὰ δὲν δύναμαι ἐκ τῶν ὀρω-
 μένων γραμμάτων νὰ σχηματίσω λέξιν οὐδεμίαν εἰς
 τοῦτο ἄγουσαν.

Πάντα τὰ ἄνω περιγραφέντα ἀρχαῖα ἀπόκεινται
 ἐν τῷ μουσεῖῳ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας τῶ ἐν
 τῷ Βαρβακείῳ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 11 Ἰουνίου 1872.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ.

Ἄριθ. 423.

(Ὅρ. Πίν. 59)

		. . . . . ΣΕΠΙΝ . . . . .
	Ἐπί]	. . . . . ου
		. . . . . ος
	Ἐ[πί . .]	σταίου
5	Ἄρισταῖος	
	Ἐπὶ Θεοφήμου	
	Ἐπικλῆς Ἐπινίκου	
	Ἐπὶ Ἡρώδου	
	Δέκμος Αὐφίδιος	
10	Ἐπ[ί] Λευκίου	
	Πόπλιος Οὔφριος	
	Ἐπὶ Καλλιφῶν[τ]ο[ς]	
	Ἐπὶ Διοκλέο[υς	
	Εὐδόξος	
15	Ἐπὶ Κοίντου	
	Ἐπικλῆς Ἐπ[ιν]ίκου	
	Ἐπὶ Ἄριστο	
	Ἐπὶ Ζην	
	Ἐπιγε	
20	Ἐπὶ Ἀ	
	. . . . .	

Τὸ τεμάχιον τοῦτο, ὅπερ ἀπεικονίσασμεν ἐπὶ τοῦ πίνακος 59 πανομοιοτύτως καὶ μετεγράψασμεν ἐν ταῦθα μικροῖς γράμμασι, δὲν εἶναι ἄγνωστον εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς ἐφημερίδος ταύτης, ὅσοι πάντα τὰ ἐν αὐτῇ καταχωριζόμενα ἀναγινώσκουσι καὶ τὰ λόγου ἄξια ἐρανίζονται. Εἶναι τὸ τεμάχιον 578 τὸ ἐν τῇ πρώτῃ περιόδῳ τῆς ἐφημερίδος ταύτης δημοσιευθὲν μικροῖς μὲν γράμμασι κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Πιττάκη πανομοιοτύτως δὲ κατὰ τὸ ἀπεικόνισμα τοῦ Ἰατρίδου.

Οἱ πλείστοι τῶν ἀναγνωστῶν βεβαίως παρῆλθον ὑπομεριδιῶντες τὸ ἐν τῷ ἀναγνώσματι τοῦ Πιττάκη κείμενον ὄνομα Κλησεπίτιος. Εἰ δὲ καὶ τὸ ἔνομα ὡς ἄρχοντος ὄνομα ἐκφέρεται, ἐπὶ Κλησεπίτου, οὐδεὶς ἴσως εἶχε τὴν περιέργειαν ἢ καὶ τὴν εὐκολίαν νὰ ἐξετάσῃ, ὁποῖά τινα ἄρα γε κείνται ἐν τῷ λίθῳ, ἐξ ὧν προέκυψε τὸ ἐξάμβλωμα τοῦτο τῆς Ἑλληνικῆς ὀνοματολογίας. Ὁ δὲ Albert Dumont ἐν τῷ περὶ χρονολογίας τῶν Ἀθηναϊκῶν ἀρχόντων δοκιμῷ του (essai sur la chronologie des archontes Athéniens Paris 1870), ἂν καὶ ἐκ τοῦ ὀνόματος τούτου εἴκασεν, ὅτι ἐν τῷ τεμαχίῳ περιέχονται ἀρχόντων ἐπωνύμων ὀνόματα, τὰ ὁποῖα περιέλαβεν εἰς τὸν πίνακα τῶν ἀρχόντων, ἠρκέσθη, φαίνεται, εἰς αὐτὴν τοῦ Πιττάκη τὴν κολοβὴν καὶ ὑποπτον ἀνάγνωσιν, οὐδ' αὐτὸ τὸ ἐν τῇ ἐφημερίδι πανομοιότυπον ἐξετάσας, καὶ κατεχώρισεν αὐτὴν εἰς τὸ δοκιμῖόν του (σελ. 53 καὶ 54), σημειώσας μόνον, ὅτι ἀμφιβάλλει περὶ τῆς ὀρθῆς ἀναγνώσεως τοῦ ὀνόματος.

Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ Dumont ὁ ἀρχων οὗτος Κλησεπίτιος συνάπτων τὰ ἔτη τῶν ἀρχόντων Θεοφῆμου καὶ Ἡρώδου, ἐξ ὧν ὁ μὲν Θεόφημος τάσσεται εἰς τὸ 62 ἔτος π. Χ. ὁ δὲ Ἡρώδης εἰς τὸ 60, ὡς ἀπόδειξις ἐχρησίμευεν περὶ τῶν ἐν τῷ τεμαχίῳ ἐπωνύμων ἀρχόντων καὶ τσσαύτην ἐλάβανε σπουδαιότητα, ἠθελήσαμεν νὰ διδαχθῶμεν εἰ δυνατόν ἐκ τοῦ λίθου αὐτοῦ, ὁποῖον εἶναι τὸ ἀληθὲς τοῦ ἀρχοντος τούτου ὄνομα.

Τὸ τεμάχιον τοῦ λίθου σώζεται εὐτυχῶς ἐν τῇ καλουμένῃ Στοᾷ τοῦ Ἀδριανοῦ, ἐξεταζόμενον δὲ μετὰ προσοχῆς μαρτυρεῖ, ὅτι ἡ στήλη, εἰς ἣν ἀνήκει, ἦν γεγραμμένη κατὰ σελίδας. Ἐσώθησαν δὲ ἐν τῷ τεμαχίῳ λείψανα ἐκ δύο σελίδων, αἵτινες διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων, διότι τὰ γράμματα τῶν στίχων αὐτῶν δὲν βαίνουσιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως. Πρὸς τούτοις τὰ ὀνόματα τὰ ἐν τῇ κατὰ δεξιὰν σελίδι γεγραμμένα τὰ μὲν τῶν ἀρχόντων, ἀναγεγραμμένων κατὰ γενικὴν μετὰ τῆς ἐπί, ἄρχονται πρὸς τὰ ἀριστερὰ κατὰ ἐν γράμμα περίπου περαιτέρω τῶν κάτωθεν αὐτῶν ἀναγεγραμμένων ἀνδρῶν. Ὑπάρχουσι δ' ἐνιαχοῦ μετὰ τοὺς ἀρχοντας καὶ διαστήματα κενά, ἐνθα οὐδεὶς ἀνὴρ ἀνεγράφη.

Τὴν θέσιν ταύτην τῶν γραμμάτων, ἐξ ἧς δύνανται νὰ διακριθῶσι καὶ αἱ σελίδες ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν στίχων ἐν τῇ κατὰ δεξιὰν σελίδι καὶ τὰ κενὰ διαστήματα, δὲν ἐφύλαξεν ἀκριβῶς τὸ πρότερον πανομοιότυπον· ὁ δὲ Πιττάκης οὐ μόνον τὰς σελίδας δὲν διέκρινεν, ἀλλὰ καὶ τῶν μετὰ τῆς προθέσεως ἐπὶ συνθέτων ὀνομάτων τῶν ἀνδρῶν, τῶν ἀναγεγραμμένων μετὰ τοὺς ἀρχοντας, τὴν πρόθεσιν ἐπὶ ἐξέλαβεν ὡς προεξαγγέλλουσιν ἄρχοντος ὄνομα καὶ οὕτως ἐν τῷ 3 στίχῳ τοῦ ἀντιγράφου αὐτοῦ (ἀνωτ. στίχ. 7) ἐκ τοῦ Ἐπικλῆς Ἐπινίκου ἐγεννήθη τὸ πρωτοφανὲς καὶ ἀνήκουστον ἐπὶ Κλησεπίτου καὶ ἐν τῷ στίχῳ 12 (16) τὸ ἐπὶ Κλησε . . . καὶ ἐν τῷ 15 στίχῳ (19) τὸ ἐπὶ Γε . . . , ἅτινα παρέλαβεν ἀνεξετάστως ὁ κύριος Dumont εἰς τὴν ἄλλως πολῦτιμον πραγματείαν του καὶ ἠσχῆμισεν αὐτὴν οὐχὶ μικρὸν. Τούτων ἕνεκα ἐκρίναμεν καλὸν νὰ δημοσιευθῇ ἐκ νέου τὸ τεμάχιον, ἵνα διορθωθῶσι τὰ ἐσφαλμένα.

Κατὰ τὴν ἀκριβῆ ἀντιγραφὴν καὶ ὀρθὴν ἀνάγνωσιν τοῦ τεμαχίου τὰ ἐν τῇ κατὰ δεξιὰν σελίδι κολοβά καὶ πλήρη ὀνόματα τὰ κατὰ γενικὴν μετὰ τῆς ἐπί ἐκφερόμενα, εἴτε ἀρχόντων ἐπωνύμων εἶναι ταῦτα εἴτε καὶ ἄλλης ἀρχῆς, εἶναι τὰ ἐξῆς·

- Στίχ. 2 ἐπὶ . . . . .ου
 » 4 ἐπὶ . . . ισταίου, ἴσως Ἀρισταίου
 » 6 ἐπὶ Θεοφῆμου
 » 8 ἐπὶ Ἡρώδου
 » 10 ἐπὶ Λευκίου
 » 12 ἐπὶ Καλλιφώντος, οὐχὶ Καλλιφάνους
 » 13 ἐπὶ Διοκλέους, ἀναμφίβολον
 » 15 ἐπὶ Κεῖντου
 » 17 ἐπὶ Ἀριστο[βο.], οὐχὶ Ἀριστοκ., οὔτε Ἀριστογ...
 » 18 ἐπὶ Ζην . . . .
 » 20 ἐπὶ Ἀ . . . .

Οὕτως ἐξοβελίζονται ἐκ τῆς ἐν τῷ τεμαχίῳ ἀναγραφῆς τὰ ἐπὶ Κλησεπίτου καὶ ἀντικαθίσταται ὁ μετὰ τὸν ἀρχοντα Θεόφημον ἀναγεγραμμένος ἀνὴρ Ἐπικλῆς Ἐπινίκου, ὅστις ἦν ἀναγεγραμμένος καὶ (στίχ. 16) μετὰ τὸν ἀρχοντα Κεῖντον. Ἐξοβελίζεται δὲ καὶ ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν ἀρχόντων ὁ Κλησεπίτιος καὶ δι' οὐδενὸς ἄλλου ἀρχοντος ἀντικαθίσταται. Ἐπειδὴ δὲ ὡς ἀρχων ἐπώνυμος συνῆψε τὰ ἔτη τῶν ἀρχόντων Θεοφῆμου καὶ Ἡρώδου καὶ ἐστήριξε τὴν τοῦ Dumont εἰκασίαν, ὅτι οἱ μετὰ τῆς ἐπί ἀναγεγραμμένοι ἄνδρες ἐν τῷ τεμαχίῳ εἶναι ἀρχοντες ἐπώνυμοι, ἐπεται, ὅτι καὶ ἡ εἰκασία αὕτη ἀνατρέπεται. Ἄλλ' ἡμεῖς προεθέμεθα ἐνταῦθα οὐχὶ νὰ ἀνατρέψωμεν τὴν εἰκασίαν ταύτην ἀλλὰ νὰ διορθώσωμεν τὰ ἐσφαλμένα, δὲν ἀμφιβίλλομεν δὲ, ὅτι ὁ κύριος Dumont θέλει ἀνεύρει ἄλλον τινὰ λόγον, ἵνα ἀποδείξῃ καὶ στηρίξῃ τὴν πολῦτιμον ταύτην εἰκασίαν,

θέλει δὲ προσλάβει καὶ τὸν ἄρχοντα Κρίντον (στίχ. 15), ὅστις ἀγνοοῦμεν πῶς παρημελήθη, ἐνῶ ἐν τῷ ἀντιγράφῳ τοῦ Πιττάκη (στίχ. 12), καθὼς ἐπὶ τοῦ λίθου, κεῖται εὐκρινῶς ἐπὶ Κρίντου.

Τὰ ἐν τῇ κατ' ἀριστερὰν σελίδι λείψανα ἐκ τῶν ἀρχόντων εἶναι πάντα κολοβά ἀλλ' οὐχὶ δυσδιάκριτα καθ' ἡμᾶς. Ἐν τῷ 5 στίχῳ ἔκειτο, φαίνεται, τὸ ἀρχοντος καὶ ἄλλοθεν γνωστὸν ὄνομα Ἀριστοξένος (CIG. 255), ἐν δὲ τῷ 6 στίχῳ ἦν μετ' αὐτὸν ἀνὴρ τις ἀναγεγραμμένος . . . . . ς Ἀγασίου, εἰ καὶ ὁ λίθος ἀντὶ τοῦ πρώτου Ἀ(λφα) ἔχει σαφὲς Λ(ἀμβδα). Ὄνομα ἀνδρὸς βραχύτερον μετὰ τοῦ αὐτοῦ πατρωνυμικοῦ, φαίνεται, ἔκειτο ἐν τῷ 8 στίχῳ μετὰ

τὸν ἄρχοντα, οὗ ἐσώθησαν μόνον τὰ . . . . . ῶνος.

Τίνα ἀρχὴν ἢ ἐπιμέλειαν διεχειρίσθησαν οἱ ἄνδρες, οἵτινες ἦσαν οὕτω κατ' ἄρχοντας ἀναγεγραμμένοι ἐν τῇ στήλῃ, μένει ἡμῖν ἀδηλον. Ἄξιον δὲ προσοχῆς εἶναι, ὅτι μετὰ τοὺς ἄρχοντας Καλλιφῶντα (στίχ. 12) καὶ Ἀριστο[βο] . . . . . (στίχ. 17) αἱ θέσεις μένουσιν ἐν τῷ λίθῳ κεναί. Τοῦτο σημαίνει μὲν ἴσως, ὅτι οὐδεὶς ἀνὴρ ἐπὶ τῶν ἀρχόντων τούτων ἐχρημάτισεν, ὅτι δὴ ἐχρημάτισεν, ἀλλὰ ἤθελεν ὑπεμφάνει συγχρόνως συνεχῆ τὴν σειρὰν τῶν ἀρχόντων καὶ διεγείρει τὴν ὑποψίαν, μὴ οἱ ἄρχοντες Θεόφρημος καὶ Ἡρώδης ἤρξαν ὁ εἷς ἀμέσως μετὰ τὸν ἄλλον.

Ἄριθ. 424.

(Ὅρ. πίν. 59).

. . . . .
 • ἐν κιθωρίῳ, ῥ]ίκος, [κάνδυν Διοφάντη Ἰερωνύμου γυνή Ἀχαρνέως π]ασμάτια [έχοντα χρυσᾶ • ῥάκος, κατάστικτος ἐν κιθ]ωτίῳ χειρ[ίδας ἔχων, ξυστιδωτός· Μενεκράτεια ἀ]νέθηκεν • ῥάκ[ος Μενεκράτεια Διφίλου
 5 γυνή • χιτῶ]να στύππινον ῥάκο[ς Ἡγήσιλλα • χιτῶνα στύππ]ινον ῥάκος Φαναγόρα • κατάστικ[τον Ἀριστομάχ]η • χιτῶ]νίσκον λευκὸν Τελεσῶ • χιτωνί[σκον βτραχειοῦν ῥά]κος Καλλιστράτου Ὁθ[θ]εν γυνή • ἀ[νάθημα ποι-κίλον], ζ ὦ μ α λευκὸν ἢ αὐτὴ Καλλίπη • χιτ[ωνίσκον με-
 10 σαλο]υργῆ ῥάκος, χιτῶνα στύππινον ἢ αὐτὴ Καλλίπη • χιτ[ωνίσκον γλαυκειοῦν, κιθωνίσκον [παραλουργ-ῆ π]αραποίκιον ἢ αὐτὴ ῥάκος Καλλιστ[ράτου γυνή Ἀφιδνίου • θ ὦ ρ α κ α κατάστικτον Ἡδύ[λη] Φρεα[ρρίου. ἀμό-
 ργινον χιτῶνα ῥάκος Θαλλίς • τρύφη[μ]α ἀμόρ[γινον ῥ-
 15 ἄκος, κεκρύφαλον ποικίλον Μί ν υ λ λ [x] θ ἄ λ λ [ο υ • χιτων-ίσκον περιήγητον χειριδωτὸν Μησιστρ[άτη Αἰσί-μου • χιτωνίσκον βτραχειοῦν περιποίκι]λον ῥάκο-ς Μυρρίνη • τρύφημα Φανοδίκη Νεάνδρου • κατάστικ-
 20 πη • χιτωνίεν στύππινον κατάστ[ικτον, κάνδυν, τὸ ἄ-γ α λ μ α ἔ χ ε ι, Μ ὁ σ χ ο υ θυγάτηρ Λεωσ[θένους γυνή ἀνέθ-ηκεν.

Τὸ λείψανον τὸ δημοσιευόμενον ἐνταῦθα μετὰ πνευμοτύπου δὲν προσθέτει μὲν νέα ἄρθρα εἰς τὰ γνωστὰ τῶν ἀναγραφῶν τοῦ εἶδους τούτου, ἀλλὰ σαφηνίζει καὶ διορθώνει τινὰ ἄλλου λειψάνου τῶν ἀναγραφῶν τούτων ἀσαφῆ ὄντα καὶ ἀμφιβαλλόμενα ἢ μὴ ὀρθῶς ἀναγνωσθέντα.

Τὸ τεμάχιον τῆς στήλης, ἐφ' οὗ ἀναγινώσκειται, εὑρέθη τῷ 1865 παρὰ τὸ Κιμώνειον τεῖχος κατὰ τὴν μεσημβρινοδυτικὴν γωνίαν τοῦ Παρθενῶνος καὶ κεῖ-

ται ἔκτοτε ἐπὶ τῶν βαθμίδων τοῦ βράχου τῶν πρὸ τοῦ Παρθενῶνος, ἔχει πᾶχος 13 ἑκατόστῳ, εἶναι πανταχόθεν τετραυσιμένον, διασώζει δὲ καὶ ἐν τῇ ἀντιθέτῳ πλευρᾷ σποράδην γράμματα, ἐξ ὧν γίνεται καταφανές, ὅτι ἡ στήλη εἰς ἣν ἀνήκει, εἶχε καὶ τὰς δύο πλευρὰς γεγραμμένας. Εἶναι δὲ τὸ τεμάχιον ἐκ λίθου πεντελικοῦ καὶ εἶναι ἴσως τὸ πρῶτον τεμάχιον στήλης λίθου πεντελικοῦ ἀνηκούσης εἰς τὰς ἀναγραφὰς ἐνδυμάτων, κοσμημάτων κ.τ.τ. τῶν ἀνακειμένων

ἐν τῷ ἐν Ἀκροπόλει Βραυρωνείῳ (ἄρ. Michaelis d. Parth. σελ. 308 καὶ 312. Col. 2).

Τὰ γράμματα εἶναι εὐκρινῆ καὶ ὠραῖα, βαίνουσι δὲ ἀκριβῶς στοιχηδόν. Ἡ στήλη, εἰς ἣν ἀνήκει τὸ τεμάχιον, ἦν γεγραμμένη κατὰ σελίδας (columnae). Ἐν τῷ τεμαχίῳ ἐσώθησαν κατ' ἀριστερὰν ὀλίγα τινὰ λείψανα ἐκ μιᾶς σελίδος, πλείστα ἐσώθησαν κατὰ δεξιὰν ἐξ ἄλλης σελίδος, ἐν οἷς λέξεις κατ' ἀποκοπὴν γεγραμμένοι δὲν ὑπάρχουσιν (πρὸς στ. 13). Ἡ σελίς, εἰς ἣν ἀνήκουσι τὰ κατὰ δεξιὰν λείψανα, περιεῖχεν ἐν ἐκάστῳ στίχῳ 40 γράμματα, ὡς γίνεται καταφανὲς ἐκ τῆς ἀναμφισβητήτου συμπληρώσεως τῶν στίχων. Καὶ τὸ ἐξ Ἀθηνῶν ἐν τῷ Βρετανικῷ μουσεῖῳ ὑπάρχον τεμάχιον τῶν ἀναγραφῶν τοῦ εἶδους τούτου, τὸ περιεχόμενον ἐν τῷ CIG ἀριθ. 155, ἀνήκει εἰς στήλην κατὰ σελίδας γεγραμμένην καὶ μὴ ἔχουσαν λέξεις συντεμημένας, ἡ δὲ κατὰ δεξιὰν σωζομένη σελίς περιέχει ἐν ἐκάστῳ στίχῳ ὡσαύτως 40 γράμματα· ἀλλὰ καὶ τὸ τεμάχιον αὐτὸ εἶναι πεντελικῷ λίθῳ, ἔχει ἴσον τὸ πάχος, εἶχε καὶ τὴν ἀντίθετον πλευρὰν γεγραμμένην, δύνανται νὰ ἐρευνηθῶσιν ἄλλοι, πλησίον τοῦ μουσεῖου ἐκείνου διαμένοντες. Ἴσως τὰ τεμάχια εἶναι ἐκ τῆς αὐτῆς στήλης.

Τὰ ἐν τῷ τεμαχίῳ διασωθέντα λείψανα εἶναι τὸ τέλος τῆς ἀναγραφῆς· διότι κενὸν γραμμάτων μένει μέγα διάστημα ἐν τῷ λίθῳ κάτωθεν τῶν δύο σελίδων καὶ τὸ ἐπίλοιπον μέρος τοῦ τελευταίου στίχου τῆς κατὰ δεξιὰν σελίδος. Καὶ ἡ μὲν πλευρὰ αὐτῆς τῆς στήλης ἦν ἡ ὀπισθεν, ἡ δὲ ἀναγραφὴ ἤρχετο ἐν τῇ ἐτέρᾳ πλευρᾷ ἀπὸ τῶν κοσμημάτων, κ.λ.π., ὅπερ ἐγένετο ἤδη γνωστὸν ἐξ ἄλλου τεμαχίου, ὄντος ἐκ τῆς ἄνω γωνίας στήλης τῶν ἀναγραφῶν τοῦ εἶδους τούτου ἐχούσης γεγραμμένας τὰς δύο πλευράς, δημοσιευθεῖσας ὑπὸ Πιττάκη ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ (ἀρ. 3410 καὶ 3411 Π. Α).

Τὰ ἐκ τῆς κατὰ δεξιὰν σελίδος λείψανα περιέχονται πάντα ἐν τῇ δευτέρᾳ σελίδι ἀπὸ τοῦ 5 στίχου μέχρι τοῦ 29 τοῦ τεμαχίου, ὅπερ ἐδημοσιεύθη μικροῖς γράμμασι καὶ πανομοιότυπως ἐν τῇ Α. Π. τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος ταύτης ἐν ἀριθμῷ 113 καὶ ὑπὸ Ῥαγκαβῆ (A. Hell. 863) καὶ ὑπὸ Le Bas (inscr. gr. et lat. ἀρ. 232). Ἀντιπαραβαλλόμενα δὲ πρὸς τὰ ἀκριβέστερα τῶν ἀντιγράφων τοῦ τεμαχίου ἐκείνου συμπληροῦνται μὲν πάντα, διορθοῦσι δὲ καὶ συμπληροῦσι τὰ ἐξῆς μὴ ὀρθῶς ἢ ἐλλιπῶς ἔχοντα καὶ ἐν τοῖς ἀκριβεστέροις τῶν ἀντιγράφων.

Ἐν τῷ 9 στίχῳ τοῦ τεμαχίου τούτου ἀναγινώσκειται εὐκρινῶς ζ ὦ μ α λ ε υ κ ὀ ν, ὡς ἀνέγνωσεν ὁ Le Bas ἐν τῷ τεμαχίῳ ἐκείνῳ ἀντὶ τοῦ ζ ὠ δ ἄ ρ ι α ἔ χ ο ν, ὅπερ παρέσχεν ὁ Ῥαγκαβῆς.

Ἐν τῷ 13 στίχῳ κείται εὐκρινῶς θ ὠ ρ α κ α κ α τ ἄ σ τ ι κ τ ο ν, ὡς ἀνέγνωσεν ὁ Le Bas ἐν τῷ τεμαχίῳ ἐκείνῳ, ἀντὶ τοῦ ῥάκος κατάστικτον, ὅπερ παρέχει ὁ Ῥαγκαβῆς καὶ ἐπροτίμησεν ὁ Michaelis.

Ἐν τῷ αὐτῷ στίχῳ τοῦ τεμαχίου τούτου κείται σαφῶς Η Δ Υ . . . Φ Ρ Ε Α . . . ἤτοι σαφὲς Δ, ὡς ἔχει τὸ τῆς ἐφημερίδος πανομοιότυπον τοῦ τεμαχίου ἐκείνου, ὅπερ ὀδηγεῖ εἰς τὸ Ἡδύλλη Φρεαβρίου, ἀντὶ τοῦ ἢ αὐτῆ Φρεαβρίου, ὅπερ εἰσήχθη εἰς τὸν λίθον ἐκ διορθώσεως.

Ἐν τῷ 14 στίχῳ ἀναγινώσκειται εὐκρινῶς Θ α λ λ ῖ ς τ ρ ὺ φ η μ α, εἰς ὃ ὀδηγεῖ καὶ τὸ τῆς ἐφημερίδος πανομοιότυπον τοῦ τεμαχίου ἐκείνου, ἀντὶ τοῦ Καλλιστράτεια, ὅπερ ἀνεγνώσθη ὑπὸ Le Bas καὶ Ῥαγκαβῆ καὶ μαρτυρία ἐξ αὐτοῦ εἰσήχθη εἰς τὸ λεξικὸν τῶν κυρίων ὀνομάτων.

Ἐν τῷ 15 στίχῳ ἀναγινώσκειται εὐκρινῶς ἐν τῷ τεμαχίῳ τούτῳ κεκρῦφαλον ποικίλον Μ ῖ ν υ λ λ α θ ἄ λ λ ο υ, ἀντὶ τοῦ κεκρῦφαλον ποικίλμα Ἡδύλλα Ὀνάτου, ὅπερ παρέχει ὁ Le Bas, τὸ δὲ πανομοιότυπον τῆς ἐφημερίδος καὶ ὁ Ῥαγκαβῆς ἀφίνουσι κενὰς τὰς θέσεις.

Ἐν τῷ 16 στίχῳ τοῦ τεμαχίου τούτου ἀναγινώσκειται εὐκρινῶς Μ ν η σ ι σ τ ρ ἄ τ η ἀντὶ τοῦ Ὀνησιστράτη, ὅπερ παρέχει ὁ Le Bas, ἢ [Λυ]σιστράτη ὡς συμπληροῖ ὁ Ῥαγκαβῆς.

Ἐν τῷ 21 στίχῳ τελευταῖον ἀναγινώσκειται ἐν τῷ τεμαχίῳ τούτῳ εὐκρινῶς [τ ὸ ἄ] γ α λ μ α ἔ χ ε ι Μ ὀ σ χ ο υ θ υ γ ἄ τ η ρ, ἀντὶ τοῦ ἀγαλμα Τειμοθέου θυγάτηρ, ὅπερ ἔχει ὁ Le Bas, καὶ τῶν ἀσυναρτήτων γραμμάτων, ἅτινα παρέχει ὁ Ῥαγκαβῆς καὶ τὸ πανομοιότυπον τῆς ἐφημερίδος ἐκ τοῦ τεμαχίου ἐκείνου. Τέλος τὸ ἐν τῷ 3 στίχῳ συμπληρωθὲν ξ υ σ τ ι δ ω τ ὸ ς εἶναι ἢ ἐν τῷ τεμαχίῳ ἐκείνῳ ὀρθῆ ἀνάγνωσις ἀντὶ τῶν εἰκασίων εὐστρεπτος (Ῥαγκ.) ἢ εὐστίδωτος (Le Bas).

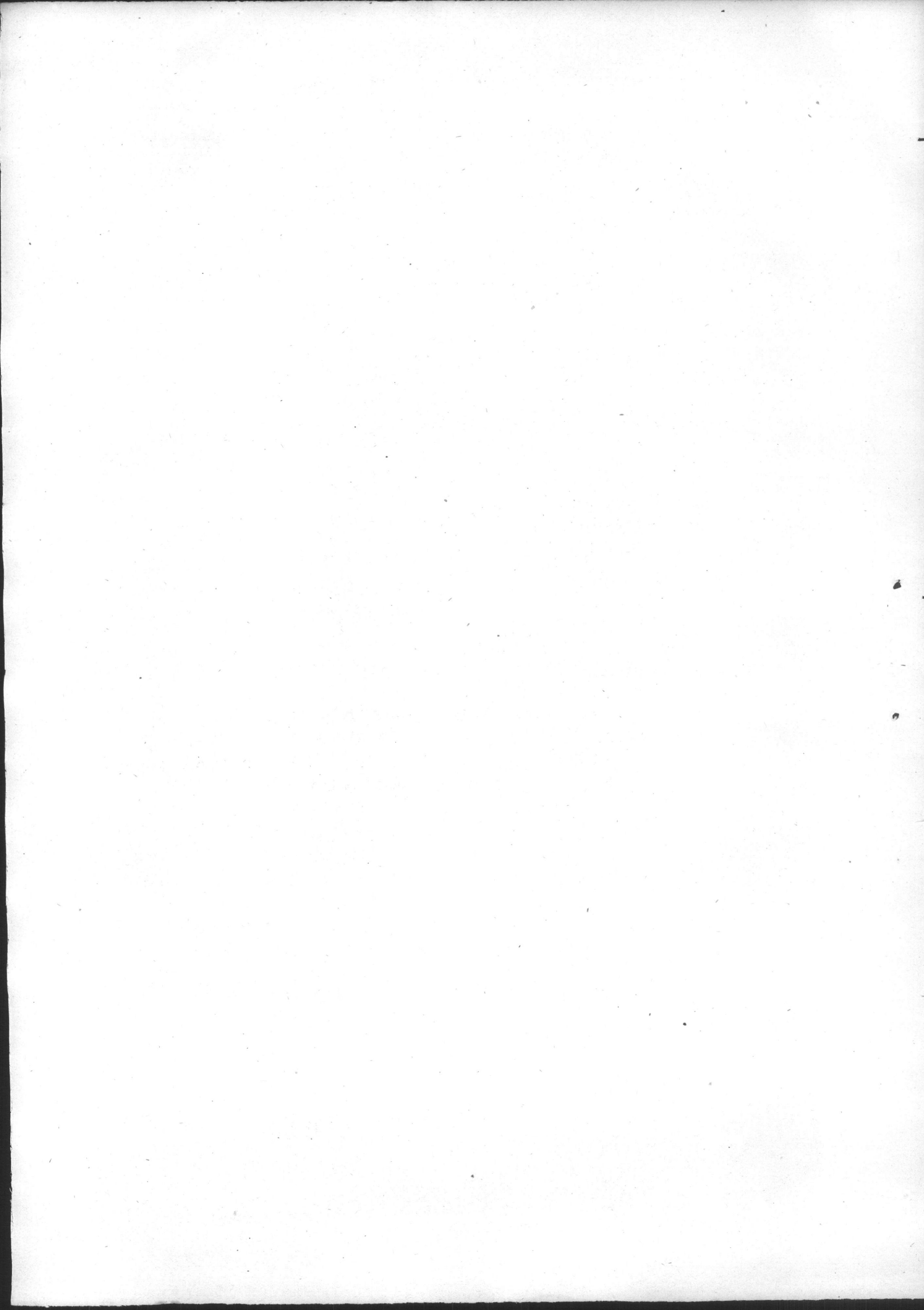
Ἡ στήλη, εἰς ἣν ἀνήκει τὸ τεμάχιον, ἔνεκα τῆς βραχυτέρας ἀναγραφῆς εἶναι προφανῶς ἀρχαιότερα τῆς στήλης, εἰς ἣν ἀνήκει τὸ τεμάχιον 113, οὗ τὸ περιεχόμενον ἐν τῇ ἐτέρᾳ πλευρᾷ (Ἀρχ. Ἐφημ. 114, Ῥαγκ. 863b, Le Bas 221) καταβαίνει μέχρι τοῦ ἄρχοντος Εὐαίνετου, εἴτε τῆς Ὀλυμπιάδος 111, 2 (335 π. Χ). Ἄλλ' ἔνεκα τῆς ὁμαλῆς ὀρθογραφίας τῆς ἐπικρατούσης ἐν τῷ τεμαχίῳ, ἡ στήλη δὲν δύναται νὰ ᾔηται ἀρχαιότερα τῆς 106 Ὀλυμπιάδος εἴτε τοῦ ἔτους 356 π. Χ.

Π. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ.

(Ἐξεδόθη 12 Αὐγούστου 1872).

ΑΣΙ
 ΚΑΙΤΟΥ
 ΤΗΝ ΣΥΜΜΑΧΙ
 ΑΣΥΝΓΡΑΦΑΕΙΔΕ
 ΜΥΝΑΓΧΑΣΟΠΟΡΑΙΑ
 ΟΥΡΙΝΕΝΕΚΑΤΕΡΕΙΤΕΙ
 ΟΛΕΙΕΠΑΝΑΝΕΟΞΘΑΙΔΕΤ
 ΟΝΟΡΚΟΝΚΑΤΑΤΗΝΟΛΥΜΜΠ
 ΙΑΔΑΕΚΑΣΤΗΝΤΑΣΑΡΧΑΣΟ
 ΜΝΥΟΥΡΑΣΟΠΟΤΕΡΟΙΔΑΜΠ
 ΑΡΑΒΑΙΝΩΡΙΝΤΑΣΣΥΝΘΗΚ
 ΑΣΑΠΟΤΙΝΕΙΝΤΑΔΕΚΑΤΑΛ
 ΑΝΤΑΤΩΝΔΕΔΕΚΑΤΑΛΑΝΤΩ
 ΝΤΟΕΠΙΔΕΚΑΤΟΝΙΕΡΟΝΕΙ
 ΝΑΙΤΟΥΑΠΟΛΛΩΝΟΣΑΝΑΓΡ
 ΑΥΑΙΔΕΤΑΣΣΥΝΘΗΚΑΣΕΝΣ
 ΤΗΛΕΙΕΡΕΤΡΙΑΣΜΕΝΑΜΑΡ
 ΥΝΟΟΙΙΣΣΤΙΑΙΑΣΔΕΕΠΙΚ
 ΗΝΑΙΩΙΕΝΤΟΙΙΕΡΟΙ

Π Α Ο Ο
 Ι Α Ο Ν Α Η
 Τ Ο Ν Ε Ρ Ι Ι Ν Δ Ε Γ Ω Ν Κ Α
 Ω Ν Α Ε Ι Ο Τ Ι Α Ν Ε Χ Η Ι Α Γ Α Θ Ο
 Ε Τ Η Β Ο Υ Λ Η Κ Α Ι Τ Ω Ι Δ Η Μ Ω
 Δ Ι Γ Ρ Ο Ξ Ε Ν Ο Ν Κ Α Ι Ε Υ Ε Γ Ε Τ Η Ι
 Τ Ο Υ Δ Η Μ Ο Υ Τ Ο Υ Ε Ρ Ε Τ Ρ Ι Ε Ω Ν Α Υ
 Ν Κ Α Ι Ε Γ Γ Ο Υ Ν Ο Υ Σ Κ Α Ι Ε Ι Ν Α
 Ο Ι Σ Γ Η Σ Κ Α Ι Ο Ι Κ Ι Α Σ Ε Ν Κ
 Ι Ν Κ Α Ι Α Σ Υ Λ Ι Α Ν Κ Α Ρ Ο Λ Ε Μ
 Ι Ρ Η Ν Η Σ Κ Α Ι Α Τ Ε Λ Ε Ι Α Ν Ε Ι
 Σ Α Γ Ο Ν Τ Ι Κ Α Ι Ε Ξ Α Γ Ο Ν Τ Ι Κ
 Ε Ρ Κ Α Ι Τ Ο Ι Σ Α Λ Λ Ο Ι Σ Ε Ρ Ε Τ
 Ι Κ Α Ι Γ Ρ Ο Σ Ο Δ Ο Ν Γ Ρ Ο Σ Τ Η Ν Β Ο
 Κ Α Ι Τ Ο Ν Δ Η Μ Ο Ν Γ Ρ Ο Τ Ο Ι Σ Μ Η
 Α Ι Ε Ρ Α Κ Α Ι Γ Ρ Ο Ε Δ Ρ Ι Α Ν Ε Ν Π Α
 Ι Τ Ο Ι Σ Α Ι Ω Σ Ι Ο Ι Σ Ο Λ Η Μ Ο Σ Τ Ι
 Ι Α Ν Α Γ Ρ Α Υ Α Ι Δ Ε Τ Ο Δ Ε Τ Ο Υ Η
 Ι Σ Μ Α Ε Ν Σ Τ Η Λ Η Ι Λ Ι Ο Ι Ν Η Κ Α Ι
 Τ Η Σ Α Ι Ε Ν Τ Ω Ι Ε Ρ Ω Ι Τ Ο Υ Α Ρ Ο Λ
 Α < Τ Ο Υ Δ Α Φ Ν Η Φ Ο Ρ Ο Υ

Αρχ. Έφ. Περ. Β' Γ. 15.

ΟΝΣΑΝΤΙΓΕΝΟΣ ΠΙ
 ΟΔΩΡΟΣΑΝΤΙΓΕΝΟΣ Π
 ΟΠΕΙΟΝΣΕΚΗΦΙΣΟΔΟΤΟ
 ΦΙΣΟΦΩΝ
 ΡΥΡΤΟΣ
 ΑΜΕΙΝΙΧΟΣ
 ΠΥΘΟΚΛΗΣΑΜΕΙΝΙΧΟ
 ΟΕΟΔΟΤΟΣΑΜΕΙΝΙΧΟ
 ΧΑΡΙΔΗΣ
 ΑΙΟΣΕΡΑΙΑΙΑΝΙΟΜΡ
 ΦΡΟΣΥΝΟΣΕΡΑΙΑΝΙΟ
 ΛΛΥΚΙΡΡΟΣ
 ΟΕΟΔΟΣΙΟΣ
 ΔΗΜΟΦΙΛΟΣ

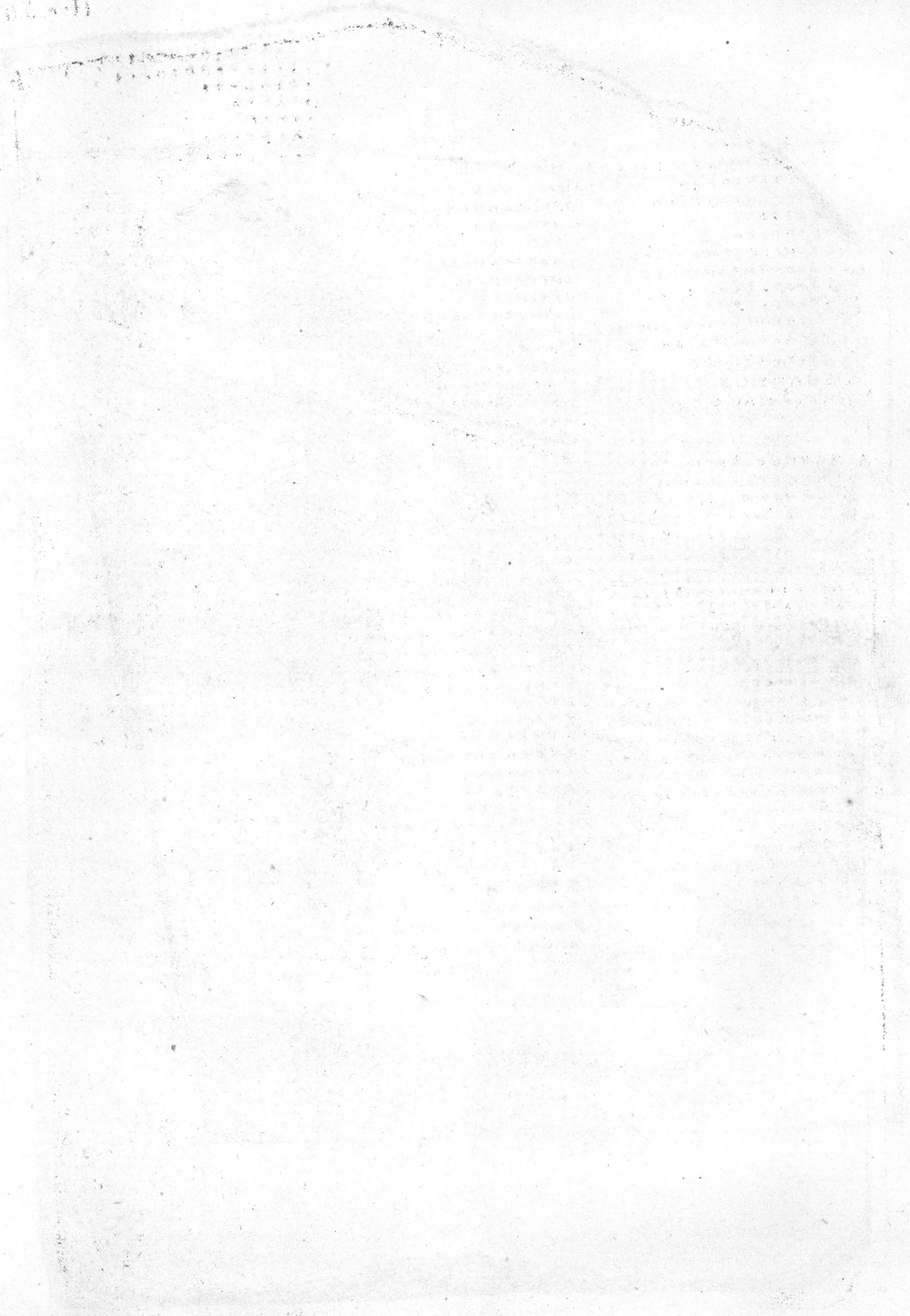
ΑΓΝΟΘΕΘΙΑΣΟΣ
 ΑΓΝΟΘΕΘΙΑΓΝΩΝΟΣ
 ΓΝΩΝΑΓΝΟΘΕΘ
 ΙΟΕΡΑΣΑΓΝΩΝΟΣ ΠΠ
 ΤΙΜΟΣΟΛΥΜΠΙΟΔΑΡΟΣ
 ΟΕΟΡΟΜΟΣ
 ΟΣΚΑΛΛΙΡΡΟ
 ΑΡΧΕΣΤΡΑΤΟΣΕΡΟΥΔΙΔΟΣ
 ΧΑΙΡΙΑΣ
 ΣΩΕΙΔΗΜΟΣ
 ΦΙΛΙΡΡΟΣ
 ΦΑΙΝΙΡΡΙΔΟΣ
 ΜΑΞΙΟΒΟΣ
 ΚΤΗΣΙΚΛΕΙΔΗΣΚΗΦΙΣΟΦΩΝ
 ΚΗΦΙΣΟΔΩΡΟΣΚΗΦΙΣΟΦΩΝ
 ΚΤΗΣΩΝΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟ
 ΛΛΙΣΤΡΑΤΟΣΚΤΗΣΩΝΟΣ
 ΗΣΙΚΛΕΙΔΗΣΚΤΗΣΩΝΟΣ
 ΛΑΥΚΕΤΗΣΓΛΑΥΚΕΤΟΚΗΦΙ
 ΑΡΟΣΕΛΥΣΙΔΟΣΕΥΩΝ
 ΥΛΟΣΔΙΩΝΙΔΟ
 ΑΤΗΣΔΙΩΝΙΔΟ
 ΦΑΙΝΙΡΡΙΔΗΣΙΩΝΙΔΟ
 ΓΛΑΥΚΙΡΡΟΣΕΥΔΟΣΟ
 ΚΡΑΤΗΣ

ΑΝΤΙΦΑΝΟΣΟΙΑΣΟΣ
 ΑΝΤΙΦΑΝΗΣΑΡΕΣΙΟ
 ΑΡΕΣΙΑΣ
 ΑΝΔΡΟΚΛΕΙΔΗΣ
 ΑΝΤΙΦΑΝΗΣΕΥΟ
 ΝΙΚΙΡΡΟΣ
 ΚΑΙΝΕΥΣ
 ΑΝΤΙΦΑΝΗΣΑΥΤΟ
 ΑΝΤΙΦΙΛΟΣ
 ΑΝΤΙΤΩΡ
 ΔΙΟΚΛΗΣ
 ΦΙΛΟΔΑΜΕΔΑΣ
 ΦΕΙΔΙΡΡΟΣ
 ΠΑΝΤΑΟΣ

ΔΙΟΓΕΝΟΣΟΙΑΣΟΣ
 ΔΙΟΓΕΝΗΣ
 ΤΙΜΟΜΑΧΟΣ
 ΚΡΙΤΩΝΙΤΗΣ
 ΔΙΟΔΟΤΟΣ
 ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΗΣ
 ΛΥΣΙΔΗΜΟΣ
 ΤΙΜΟΚΡΑΤΗΣΑΡΙΣΤΩΝΟΣ
 ΔΙΦΙΛΟΣΔΙΟΚΛΕΟΣ
 ΑΡΙΣΤΗΙΔΗΣΦΟΥΡΥΣΚΙ
 ΕΠΙΚΛΗΣΕΠΙΚΛΕΟΣ
 ΚΤΗΣΙΑΣ
 ΟΕΟΠΕΙΟΝΣ
 ΓΝΑΟΙΟΣ
 ΕΥΦΡΑΝΔΡΕΥΦΩΝ
 ΕΥΦΡΟΝΙΟΡΑΙΣ
 ΣΤΡΑΤΩΝ
 ΕΥΣΙΘΕΟΣ
 ΑΡΧΙΝΟΣΑΓΡΥΛΑΝ
 ΣΤΡΑΤΟΦΩΝΑΓΡΥΛΑΝ
 ΙΡΜΩΝΑΓΡΥΛΑΝ
 ΔΗΜΩΝΑΓΡΥΛΑΝΟ
 ΠΡΑΤΕΥΣΕΚΚΕ
 ΑΡΧΟΣ
 ΚΗΦΙΣΙΟΣΕΥΩΡΟΣ
 ΗΜΩΝΦΩΡΟΣΑΥΡΟΣ
 ΑΡΧΕΣΤΡΑΤΟΣΑΥΡΟΣ

ΧΙΩΝΙΟΣ
 ΓΛΑΥΚΙΡΡΟΣΟΔΑΡΟΣ
 ΕΥΑΡΘΟΣ
 ΦΙΛΟΧΑ
 ΕΥΧΑΡ
 ΟΛΥΜΠΙΟΔ
 ΛΥΚΙΣΚΟΣ

57
1000

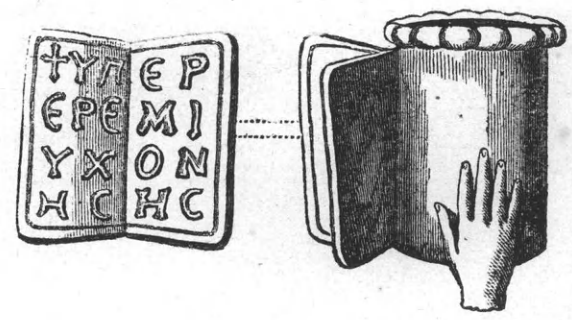
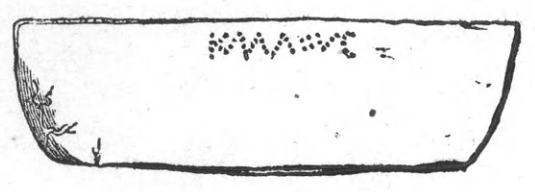
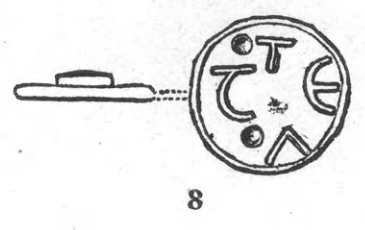
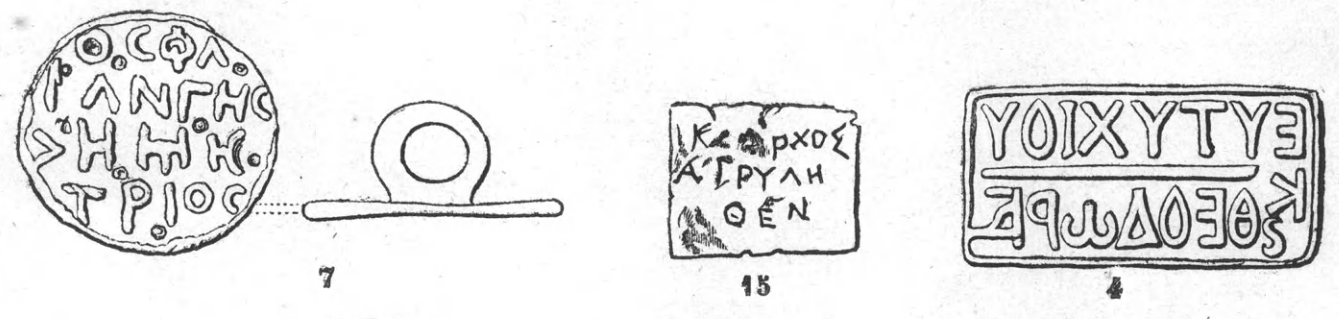
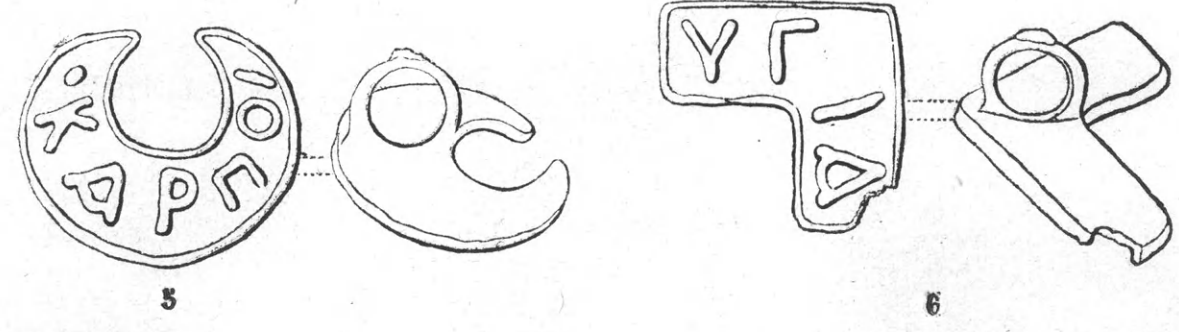
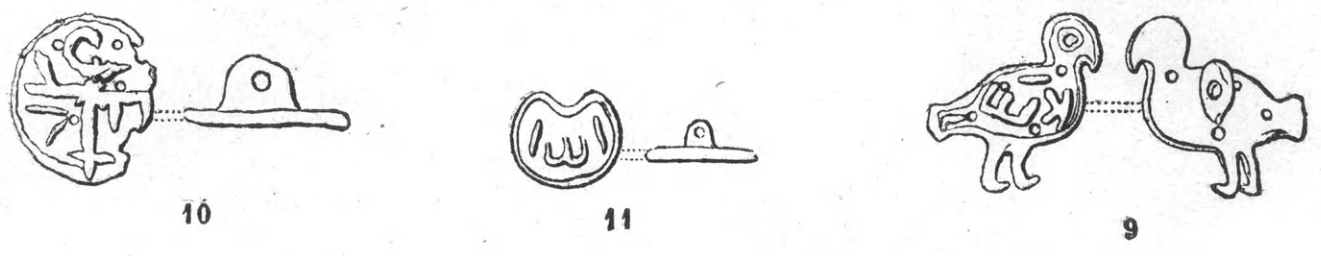
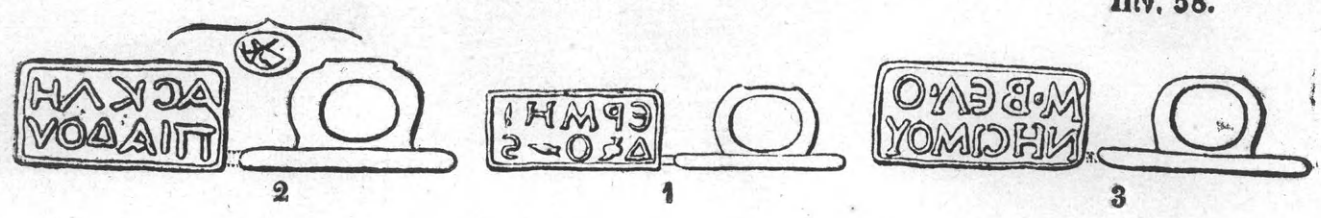

16

17

ΟΥ
 ΛΟΣ
 ΣΤΑΙΟΥ
 ΑΡΙΣΤΑΙΟΣ
 ΕΠΙΘΕΟΦΗΜΟΥ
 ΕΠΙΚΛΗΣ ΕΠΙΝΗΟΥ
 ΕΠΙΗΡΩΔΟΥ
 ΔΕΚΜΟΣΑΥΦΙΔΙΟΣ
 ΕΥΛΕΥΚΙΟΥ
 ΠΟΠΛΙΟΣΟΥΦΡΙΟΣ
 ΣΣΖΗ ΕΠΙΚΑΛΛΙΟΥ
 ΟΥ
 ΕΠΙΔΙΟΚΛΕΟ
 ΤΟΞΕΝΟΥ ΕΥΔΟΞΟΣ
 ΣΑΓΑΣΙΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝ
 ΟΥΣ ΕΠΙΚΛΗΣ
 ΣΙΟΥ ΕΠΙΑΡΙΣΤΟ
 ΟΥ ΕΠΙΖΗΝ
 ΕΠΙΓΕ
 ΤΙΑ

no. 493

ΑΚΟΙ
 ΔΕΜΑΤΙΑ
 ΠΤΙΔΙ ΧΕΙΡ
 ΝΕΟΗΚΕΝ ΡΑΚΟ
 ΝΑΣΤΥΡΡΙΝΟΝ ΡΑΚΟ
 ΟΝ ΡΑΚΟΣ ΦΑΝΑΓΟΡΑΚΑΤΑΣΤΙΚ
 ΝΙΣΚΟΝ ΛΕΥΚΟΝ ΤΕ ΛΕΞΟΧΙΤΩΝ
 ΑΚΟΣ ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥ ΟΝ ΕΝ ΓΥΝΗ
 ΣΔΜΑΛΕΥΚΟΝ ΗΥΤΗ ΚΑΛΛΙΡΡΗΧΙΤ
 ΥΡΓΗ ΡΑΚΟΣ ΧΙΤΩΝΑΣΤΥΡΡΙΝΟΝ ΗΥ
 ΔΝΙΣΚΟΝ ΓΛΑΥΚΕΙΟΥ ΝΚΙΩΔΝΙΣΚΟΝ
 ΑΡΑΡΟΙΚΙΛΟΝ ΗΥΤΗ ΡΑΚΟΣ ΚΑΛΛΙΣΤΡ
 ΠΙΔΝΑΙΟΥ ΘΔΡΑΚΑΚΑΤΑΣΤΙΚΤΟΝ ΗΔΥ
 ΡΓΙΝΟΝ ΧΙΤΩΝΑΡΑΚΟΣ ΘΑΛΛΙΣΤΡΥΦΗ ΔΑΜΟΡ
 ΑΚΟΣ ΚΕΚΡΥΦΑΛΟΝ ΡΟΙΚΙΛΟΝ ΜΙΝΥΛΛΑ ΦΑΛΛ
 ΙΣΚΟΝ ΠΕΡΙΗΓΗΤΟΝ ΧΕΙΡΙ ΔΤΟΝ ΜΗΝΣΙΣΤΡ
 ΜΟΥ ΧΙΤΩΝΙΣΚΟΝ ΒΑΤΡΑΧΕΙΟΥ Ν ΠΕΡΙΡΟΙΚΙ
 ΣΜΥΡΡΙΝΗ ΤΡΥΦΗ ΜΑΦΑΝΟΔΙΚΗ ΝΕΑΝΔΡ
 ΟΝ ΡΑΚΟΣ ΗΥΤΗ ΧΙΤΩΝΙΣΚΟΝ ΑΝΔΡΕ
 ΠΡΗΧΙΤΩΝΙΟΝ ΣΤΥΡΡΙΝΟΝ ΚΑΤΑΣΤ
 ΓΑΛΜΑΧΕΙΜΟΣ ΧΟΥΘΥΓΑΤΗΡ ΛΕΞΙ
 ΗΚΕΝ

no. 494

